KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİ

HALİT ERGÜN

MEDENİ HUKUK ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Yasemin DURAK

KIRIKKALE-2023

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİ

HALİT ERGÜN

MEDENİ HUKUK ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Yasemin DURAK

KIRIKKALE-2023

Halit ERGÜN tarafından hazırlanan "MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİ" adlı tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Medeni Hukuk Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Yasemin DURAK

Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum. ……...……

Başkan: Doç. Dr. Betül ÖZLÜK

Medeni Hukuk Anabilim Dalı, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum. ……...……

Üye: Dr. Seda KARA KILIÇARSLAN

Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum. ……..…..…

Tez Savunma Tarihi: 04/04/2023

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

……..…….

Doç.Dr. Abdussamed YEŞİLDAĞ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Halit ERGÜN
04/04/2023

ÖZET

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİ

Kırıkkale Üniversitesi
Sosyal Bilimleri Enstitüsü
Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Doç. Dr. Yasemin DURAK
Aralık 2022, 122 sayfa

Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçı olması durumunda kanun koyucu, zorunlu olarak miras ortaklığı kurumunu öngörmüştür. Miras ortaklığının kurulması ile beraber terekede var olan tüm mal varlığı üzerinde bütün mirasçılar el birliği ile hak sahibi olurlar. Miras ortaklığının oluşumu kanunen zorunludur. Miras ortaklığının sona erdirilme yollarından birisi miras paylaşım sözleşmesidir. Miras paylaşım sözleşmesi tüm mirasçıların oy birliği ile yapmış olduğu bir sözleşmedir. Tek bir mirasçı dahi bu sözleşmeye katılmazsa ya da sözleşmeyi sonradan onaylamazsa yapılan sözleşme geçersiz olur. Miras paylaşım sözleşmesi mirasın açılmasından önce veya sonra yapılabilir. Mirasın açılmasından önce yapılan sözleşmenin hüküm ifade etmesi için sözleşmeyi imzalayanların muhtemel mirasçı olması düşünülen ve mirasbırakanın ölümünden sonra da mirasçı olacak kişiler olması gerekir. Mirasın açılmasından sonra yapılan paylaşma sözleşmeleri ise elden ve yazılı paylaşma sözleşmesi olarak ikiye ayrılır. Miras paylaşım sözleşmesinde mirasın tamamının paylaşılması zorunlu değildir. Bu sözleşme ile mirasın bir kısmı da paylaşılabilir. Mirasın kısmen paylaşılmasında, terekede kalan unsurlar ile birlikte miras ortaklığı devam edecektir. Miras paylaşımı sözleşmesinin yapılmasıyla mirasçıların birbirine karşı sorumlulukları sona ermez. Sözleşmenin yapılmasından sonra mirasçılar, Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen ayıp ve zapt hükümlerine göre sorumlu olurlar.

Anahtar Kelimeler: Miras Ortaklığı, Mirasçı, Miras Paylaşım Sözleşmesi, Elden Paylaşma

ABSTRACT

DIVISION OF INHERITANCE AGREEMENTS

Kırıkkale University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Civil Law, Master's Thesis

Supervisor: Doç. Dr.Yasemin DURAK

December 2022, 122 pages

In the event that there is more than one heir after the death of the legator, the legislator has stipulated the community of heirs as mandatory. With the establishment of this community, all the heirs jointly become entitled to all the assets in the estate. The formation of a community of heirs is required by law. One of the ways to terminate the community is the division of inheritance contract. The contract in question is an agreement signed by all heirs unanimously. If even a single heir does not participate in this contract or does not approve the contract afterwards, it will be invalid. The division of inheritance contract can be concluded before or after the opening of the succession. In order for the contract made before the opening of the succession to be valid, the signatories must be the persons who are considered to be the possible heirs and who will be the heirs after the death of the legator. The contract resulted after the opening of the succession is divided into two as "by-hand" and "written" division of inheritance. It is not obligatory to share the entire inheritance in the contract. With this agreement, a part of the inheritance can also be shared. In the partial sharing of the inheritance, the community of heirs will continue with the remaining elements. The responsibilities of the heirs towards each other do not end with the conclusion of the division of inheritance. After the conclusion of the contract, the heirs are liable according to the provisions of the Turkish Code of Obligations for defect and seizure.

Keywords: Community Of Heirs, Heir, Division Of Inheritance Contract, The partition by hand.

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca yardım ve düşüncelerini esirgemeyen, sabır ve titizlikle beni yönlendiren danışmanım Doç. Dr. Yasemin DURAK'a, çalışmalarımda her daim yanımda olan hayat arkadaşım, müstakbel eşim Mücahide Mirac KUŞ'a, en karanlık günlerde, en sıkıntılı olduğum zamanlarda bana omuz veren kıymetli dostum Av. Yılmaz Ali KOÇ'a, bütün süreçte yanımda olan kıymetli ağabeyim Yüksek Mimar Necati ERGÜN'e ve her zaman destekçim olan kıymetli ailem Mustafa ERGÜN, Şayibe ERGÜN, Seda ERGÜN ve Melike ERGÜN'e ve biricik yeğenim Defne ERGÜN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET IV

ABSTRACT V

İÇİNDEKİLER VIII

KISALTMALAR VIIIV

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

MİRAS ORTAKLIĞI, MİRAS PAYLAŞIMI KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

I .Miras Ortaklığı 3

A. Miras Ortaklığı Kavramı ve Tanımı 3

B. Miras Ortaklığının Şartları ve Özellikleri 4

1. Miras Ortaklığının Şartları 4

a. Mirasbırakanın Ölümünün Gerçekleşmesi 4

b. Birden Çok Mirasçının Bulunması 5

c. Terekede Aktif Değerlerin Bulunması 5

2. Miras Ortaklığının Özellikleri 6

a. Miras Ortaklığının Kanunda Öngörülmesi 6

b. Mirasçıların Tereke Üzerinde Elbirliği ile Hak Sahibi Olması 6

c. Miras Ortaklığının Geçici Olması 7

d. Miras Ortaklığının Tüzel Kişiliğinin Bulunmaması 8
C. Miras Ortaklığının Sona Erme Halleri 9
1. Mirasın Tamamen Paylaşılması ile Sona Ermesi 9
2. Miras Ortaklığının Paylı Mülkiyete Dönüştürülmesi ile Sona Ermesi 9
3. Kat Mülkiyetine Geçilmesi ile Sona Ermesi 12
4. Terekede Aktif Değer Kalmaması ile Sona Ermesi 12
5. Miras Ortaklığının Başka Ortaklığa Dönüştürülmesi ile Sona Ermesi 12
II. Miras Paylaşımı Kavramı 13
A. Kavram ve Tanım 13
B. Miras Paylaşımının Gerçekleştirilmesi 14
1. Tüm Mirasçıların Anlaşmasıyla Mirasın Paylaşılması 14
2. Mirasın Mahkeme Kararıyla Paylaşılması 14
a. Genel Olarak 14
b. Paylaşma Davasının Şartları 15
aa. Miras Ortaklığının Bulunması 15
bb. Mirasçılardan Birisinin Paylaşmayı Talep Etmesi 15
cc. Paylaşmaya Engel Durum Olmaması 16
dd. Mirasçılar Arasında Anlaşma Durumu 16
c. Miras Paylaşma Davasının Hukuki Niteliği 17
C. Miras Paylaşımının İlkeleri 18
1. Genel Olarak 18
2. İrade Serbestisi İlkesi 18
3. Paylaşımda Eşitlik İlkesi 19

a. Genel Olarak Eşitlik İlkesi 19
b. Eşitlik İlkesinin İstisnaları 19
aa. Aile Konutunun Sağ Kalan Eşe Özgülenmesi 19
bb. Mirasbırakanın Mirasçılardaki Alacakları 20
4. Paylaşımda Bilgi Verilmesi ilkesi 20
5. Paylaşımda Oy Birliği İlkesi 20
6. Paylaşımda Aynen Paylaşma İlkesi 21
a. Genel Olarak Aynen Paylaşma İlkesi 21
b. Aynen Paylaşma İlkesinin İstisnaları 22
aa. Genel Olarak 22
bb. Terekede Bütünlük Oluşturan Eşya ve Aile Belgeleri ile Özel Anı Değeri Olan Eşyaların Paylaştırılması 22
7. Alacaklıların Korunması İlkesi 23
D. Miras Paylaşımının Türleri 23
1. Genel Olarak Miras Paylaşımının Türleri 23
2. Paylaşımın Kapsamı Açısından 24
a. Tam Paylaşma 24
b. Kısmi Paylaşma 24
aa. Objektif Kısmi Paylaşma 24
bb. Sübjektif Kısmi Paylaşma 25
cc. Karma Kısmi Paylaşma 26
3. Paylaşımın Şekil Açısından 26
a. Aynen Paylaşma 26

b. Satış Yoluyla Paylaşma 27

İKİNCİ BÖLÜM

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI VE GEÇERLİLİĞİ

I. Miras Paylaşım Sözleşmesi 28
A. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Tanımı 28
B. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Tarafları 28
C. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Kurulması 31
1. Terekenin Tamamının veya Bir Kısmının Paylaşılması İradesinin Varlığı .. 31
2. Mirasçıların Paylaşma Kararını Oy Birliğiyle Alması 32
3. Mirasın Paylaşılmasına Engel Bir Durumun Bulunmaması 32
a. Genel Olarak 32
b. Kanundan Kaynaklanan Engeller 33
aa. Mirasçılar Arasında Ceninin Bulunması 33
bb. Resmi Tasfiyenin Söz Konusu Olması 33
c. Hâkim Kararından Kaynaklanan Engeller 34
aa. Değerinde Önemli Azalma Olmadan Bölünemeyen Tereke Malları . 34
bb. Tarımsal İşletmenin Özgülenmesi 34
d. Mirasbırakanın Ölüme Bağlı Tasarrufundan Kaynaklı Engeller 36
e. Mirasçılardan Birinin Paylaşmadan Önce Terekede Mevcut Olan Borcunun Güvenceye Bağlanmasını Talep Etmesi 36
4. Miras Paylaşımında Payların Oluşturulması 37
5. Payların Mirasçılara Özgülenmesi 38
D. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Konusu 39

E. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli 39
1. Genel Olarak 39
2. Miras Açılmadan Önce Yapılan Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli 40
3. Miras Açıldıktan Sonra Yapılan Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli 41
a. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesi 41
b. Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesi 42
c. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesi ile Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesi Arasındaki Farklar 42
F. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği 43
1. Miras Açılmadan Önce Yapılan Sözleşmenin Hukuki Niteliği 43
2. Miras Açıldıktan Sonra Yapılan Sözleşmenin Hukuki Niteliği 45
a. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği 45
b. Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği 46
G. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Özellikleri 47
1. Taraf Sayısı Bakımından Miras Paylaşım Sözleşmesi 47
2. Zaman Yönünden Miras Paylaşım Sözleşmesi 49
3.Kanunda Düzenlenmiş Olup Olmaması Bakımından Miras Paylaşım Sözleşmesi 50
H. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Diğer Kurumlarla Karşılaştırılması 52
1. Sağlararası Hukuki İşlemlerle Karşılaştırılması 52
a. Miras Hisselerinin Özgülenmesi Sözleşmesi ile Karşılaştırılması 52
b. Miras Hisselerinin Devri Sözleşmesi ile Karşılatırılması 54
2. Ölüme Bağlı Tasarruflarla Karşılaştırılması 57

a. Vasiyetname ile Karşılaştırılması 57

b. Miras Sözleşmesi ile Karşılaştırılması 59

II. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Geçerliliği 62

A. Paylaşım Sözleşmesinin Kurucu Unsurlarında Eksiklik Bulunmaması 62

B. Ehliyet 63

C. Miras Paylaşım Sözleşmesinde Şekle Uyulması 66

D. İrade Bozukluğu ve Aşırı Yararlanmanın Bulunmaması 70

1. İrade Bozukluğunun Bulunmaması 70

2. Aşırı Yararlanmanın Bulunmaması 77

E. Sözleşmenin TBK m.27'ye Aykırı Olmaması 79

F. Sözleşmenin Muvazaalı Olmaması 80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI VE SONA ERMESİ

I. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hüküm ve Sonuçları ……...….82

A. Mirasçıların Birbirlerine Karşı Sorumlulukları Bakımından……82

1. Genel Olarak……82

2. Mirasçıların Sorumluluklarının Kapsamı……83

3. Mirasçıların Birbirine Karşı Sorumluluk Halleri……83

a. Zapta Karşı Tekeffülden Doğan Sorumluluk……...83

b. Ayıba Karşı Tekeffülden Doğan Sorumluluk……...86

B. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Sorumlulukları Bakımından…….….89

1. Genel Olarak…….....……89

2. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğunun Hukuki Niteliği……..……91

3. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk Halleri…...……92

4. Mirasçıların Sorumluluğunun Sona Ermesi……..…….94

a. Alacaklının Rızası ile Sona Ermesi……..…….....94

b. Mirasın Mirasçılara İntikalinden İtibaren Beş Yıllık Sürenin Geçmesi …….……..95

II. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Sona Ermesi……..……..97

A. Miras Paylaşım Sözleşmesinin İfa Edilmesi…….....97

B. Miras Paylaşım Sözleşmesinden Doğan Borçların İfa Edilmemesi …….98

1. Borcun Hiç İfa Edilmemesi…….....98

2. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi……...…...99

3. Borçlunun Temerrüde Düşmesi…….…….....100

C. Bozma Sözleşmesi…….....……...……...101

D. Tek Taraflı Sona Erdirme…….....…….……102

E. İbra …….....…….....102

F. Sözleşmenin Kurulmasından Sonra İfa İmkansızlığı…….....103

G. Takas…….....…….....104

III. Miras Paylaşım Sözleşmesinde Zamanaşımı…….……..104

SONUÇ ……106

KAYNAKÇA ……...108

KISALTMALAR

AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BAM	Bölge Adliye Mahkemesi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
HD.	Hukuk Dairesi
HGK	Hukuk Genel Kurulu
E.	Esas
K.	Karar
m.	Madde
S.	Sayı
s.	Sayfa
T.	Tarih
TBK	Türk Borçlar Kurumu
TMK	Türk Medeni Kanunu
Vd.	ve devamı
Y.	Yargıtay

GİRİŞ

Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçının olması durumunda terekede mevcut olan mal veya haklar, doğrudan mirasçıların bireysel mülkiyetine geçmez. Kanun koyucunun iradesi sonucunda terekede mevcut olan mal varlığı ve haklar miras ortaklığına geçer. Miras ortaklığı mirasçıların bilerek ya da isteyerek kendi iradeleri ile oluşturdukları bir kurum değildir. Mirasçılar terekede mevcut olan mal varlığı değerleri üzerinde elbirliği ile hak sahibidirler. Ayrıca mirasçılar terekeyi oluşturan hem aktifler hem de pasifler üzerinde hak sahibidirler. Bu nedenle terekeye ait borçtan, alacaklılara karşı tüm mirasçılar müteselsilen sorumlu olacaktır. Mirasçıların mirası kabul etmesiyle müteselsil sorumluluk başlayacaktır. Mirasın paylaşımından beş yıl sonra alacaklılara karşı mütesesil sorumluluk hali sona erecektir. Buna ek olarak mirasçılar birbirlerine karşı

Miras ortaklığı sıklıkla uygulamadan terekeye ait tüm mal varlığının ve hakların paylaşılması ile sona erer. Mirasçılar kendi aralarında iradi olarak oy birliği ile hareket edip miras paylaşım sözleşmesi yapabilir. Tek bir mirasçının dahi sözleşmeye katılmaması ya da sonradan onaylamaması durumunda teke yargısal olarak paylaştırılabilir. Miras ortaklığının terekenin tamamının paylaşımına ek olarak birden fazla farklı şekilde sona erdirilebilir. Örneğin, söz konusu ortaklık başka bir ortaklığa dönüştürülebilir ya da terekede aktif değerlerin kalmaması durumunda miras ortaklığı kendiliğinden sona erebilir.

Miras paylaşım sözleşmesi, mirasçıların oy birliği ile hareket ettiği miras ortaklığının sona erdirilmesi amacıyla yapılan bir sözleşmedir. Miras paylaşım sözleşmesi kendi içinde ikiye ayrılır. Bunlar mirasın açılmasından önce ve sonra yapılan paylaşma sözleşmeleridir. Mirasın açılmasından önce geçerli olarak paylaşılabilmesi için mirasbırakanın sözleşmeye katılması ya da onu onaylaması gerekir. Sözleşmenin tarafları sözleşmenin yapıldığı anda mirasçı değildir. Gelecekte mirasçı olması beklenen kişilerdir. Ayrıca sözleşme konusunu oluşturan mal varlığı değerleri gelecekte mirasbırakanın ölümünden sonra terekede mevcut olması

muhtemel olan mal varlığı değerleridir. Sözleşme bu açıdan riskler taşımaktadır. Doktrinde, bu nedenle mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesinin yazılı yapılması gerektiği savunulmaktadır. Mirasın açılmasından sonra yapılan paylaşma sözleşmesi şeklen elden paylaşım ve yazılı miras paylaşım sözleşmesi olarak ikiye ayrılır. Kanunda mirasın elden paylaşılmasının geçerliliği için şekil şartı öngörülmemiştir. Sözleşmenin geçerli olması için kanunda öngörülen tek şart sözleşmenin ifa edilmesi gerektiğidir. Açıkçası mirasın elden paylaşılması sözleşmesinde, sözleşmenin borçlandırıcı kısmı ile ifa kısmı aynı anda gerçekleşmektedir. Mirasçılar arasında terekede mevcut olan mal varlığı değerlerinin kanunda temliki için öngörülen şartların sağlanması ve mal varlığı değerlerinin fiili olarak paylaştırılması, sözleşmenin kurulması için yeterlidir. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde mirasçılar adi yazılı olarak sözleşmeyi hazırlar ve ona göre mirası paylaşırlar. Kanun koyucu burada yapılan sözleşmenin geçerli olabilmesi için adi yazılı şekil şartı öngörmüştür. Mirasın yazılı olarak paylaşımı sözleşmesinde, sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için taahhüt kısmının yapılması yeterlidir. Ayrıca mirasçıların sözleşmeyi onaylamasına ihtiyaç yoktur.

BİRİNCİ BÖLÜM

MİRAS ORTAKLIĞI İLE MİRAS PAYLAŞIMI KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

I. Miras Ortaklığı

A. Miras Ortaklığı Kavramı ve Tanımı

Mirasbırakanın ölümünden sonra miras açılır. Mirasbırakanın tek bir mirasçısı varsa, başka bir işleme gerek duyulmaksızın mal varlığı doğrudan bu mirasçıya geçer. Böyle bir durumda, mirasın mirasçıya intikali için geçici bir ara kuruma ihtiyaç olmamaktadır. Terekeye dair tüm işlemleri bizzat bu mirasçı gerçekleştirir[1].

Ancak mirasbırakanın ölümü sonrasında mirasın açılmasıyla beraber, şayet birden fazla mirasçı varsa tereke mirasçıların tamamına bölünmemiş halde intikal eder[2]. Dolayısıyla mirasın paylaşılması gerçekleşmiş olmadığından paylaşma tamamlanıncaya kadar geçici bir kurum olan miras ortaklığı kurulur[3]. Mirasçılar bu

---

[1] GENÇCAN, Ömer Uğur, ***Miras Hukuku***, 3. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2021, s. 1322; AYAN, Mehmet, ***Miras Hukuku***, 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, s. 349; ŞİŞKO, Deniz, ***"Türk Hukukunda Mirasın Paylaşılması Davası"***, İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021, s. 3; SARI FİDAN, Özlem, "Mirasçılık Sıfatını Kaybedenlerin Miras Ortaklığı ile İlişkileri", ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Ankara, 2015, C. 19, S. 2, s. 151; TEKELİOĞLU, Numan, ***Miras Paylaşım Sözleşmesi,*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 43.

[2] ÖZTAN, Bilge, ***Miras Hukuku: Tablolar ve Örneklerle***, 12. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021, s. 437.

[3] EREN, Fikret/ YÜCER AKTÜRK, İpek, ***Türk Miras Hukuku,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 475; ÖZUĞUR, Ali İhsan, ***Türk Medeni Kanunundan Önce ve Sonra Miras Hukuku,*** 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 1391; ANTALYA, O. Gökhan/ SAĞLAM, İpek, ***Miras Hukuku,*** 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 401; GENÇCAN, s. 1322; İMRE, Zahit/ ERMAN, Hasan, ***Miras Hukuku: Yasal Mirasçılık, Ölüme Bağlı Tasarruflar, Mirasın Geçmesi, Mirasın Taksimi,*** 15. Basım, Der Yayınları, İstanbul, 2018, s. 427; KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Miras Hukuku***, 7. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018, s. 310; AYAN, Miras, s. 349; SAPANOĞLU, Süleyman, ***Miras Paylaşma ve Miras Payının Devri Sözleşmeleri,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2011, s. 60; OZANEMRE YAYLA, Hatice Tolunay, ***Mirasın Paylaşılması,*** Turhan Kitabevi, Ankara 2011, s. 7; AVCI, Özgür, ***Mirasın Mahkeme Kararıyla Paylaşılması***, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2014, s. 3; GÜNAY, Erhan, ***"Yargıtay Kararları Eşiğinde Miras Paylaşım Davaları",*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 30; DALKILIÇ, Nesibe Gülgün, ***Mirasın Paylaşılmasından Sonra Mirasçıların Müteselsil Sorumluluğu,*** Turhan Kitabevi, Ankara, 2017, s. 7; YILMAZ, Süleyman/ İŞGÜZAR, Hasan/ DEMİR, Mehmet, ***Miras Hukuku,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 169; HATEMİ, Hüseyin, ***Miras Hukuku***, 7. Baskı. Vedat Kitapçılık, İstanbul 20014, s. 159; İNAN, Ali Naim/ ERTAŞ, Şeref/ ALBAŞ, Hakan, ***Miras Hukuku***,

ortaklığa kendi istekleri ile katılmazlar. Miras ortaklığı kanun koyucunun iradesi sonucu oluşmuştur[4].

Miras ortaklığı durumunda terekedeki mal veya haklar, mirasçıların kişisel mal veya haklarına dahil olmaz[5]. Elbette bu durum geçicidir[6]. Miras ortaklığı durumunda, mirasçıların tereke üzerinde elbirliği ile hak sahipliği vardır[7]. Ancak terekeye dair bütün mal veya haklar üzerinde yapılan işlemlerde mirasçılar birlikte tasarruf etmek zorundadır[8].

B. Miras Ortaklığının Şartları ve Özellikleri

1. Miras Ortaklığının Şartları

a. Mirasbırakanın Ölümünün Gerçekleşmesi

Miras ortaklığının meydana gelmesi için ilk şart mirasbırakanın ölümünün gerçekleşmesidir. TMK m. 575'e göre miras, mirasbırakanın ölümü ile açılır. Ölüm olayının gerçekleşmesinin zamanı mirasın mirasçılara geçişi için önemlidir. Bir kimsenin mirasçı olarak terekeden hak iddia edebilmesi için mirasbırakanın ölümünün gerçekleştiği anda yaşıyor olması gerekir. Mirasbırakanın gaipliğine karar verilmesi

10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019, s. 550; ŞİŞKO, s. 3; AKKUŞ, Sabahattin, ***"Tapu Sicilinde Miras Paylaşım Problemleri"***, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2013, 31; KARLI, İbrahim, ***"Paylaşmaya Kadar Miras Ortaklığının Hukuki Durumu",*** Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2016, s. 6; YAZICI, Ayşe Nur Merve, "***Türk Hukukunda Miras Ortaklığının Paylaşmadan Önceki Durumu***", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2017, s. 3; TOPUZ, Gökçen/ TOPUZ, Seçkin, "Miras Ortaklığında Mirasçıların Dava Arkadaşlığı", ***Ankara Barosu Dergisi***, Ankara, 2008, C. 66, S. 3, s. 61; MAMÜK, Damla, "Mirasın Paylaşılmasında Mirasçıların İrade Özgürlüğü ve Bu Özgürlüğün İstisnaları", ***Ankara Barosu Dergisi***, Ankara, 2013, S. 2, s. 319; ERGÜNE, Mehmet Serkan, "Terekedeki Münferit Mallar İçin Kısmi Paylaşma Davası Açma İmkânının Değerlendirilmesi", ***Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi***, İstanbul, 2016, C. 22, S. 3, s. 1064; TEKELİOĞLU, s. 43; KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Miras Taksim Sözleşmesi***, Yetkin Yayınları, Ankara, 1989, s. 19; KARABULUT, Muhammet Fethi, "***Mirasın Açılmasından Önce Yapılan Miras Hakkının Devri Sözleşmesi***", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2020, s. 16.

[4] ORUÇ, Murat, "***Miras Ortaklığı Temsilcisi***", On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 5; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475; ÖZUĞUR, s. 1391; ANTALYA /SAĞLAM, s. 401; GENÇCAN, s. 1321; KILIÇOĞLU, Miras, s. 310; SAPANOĞLU, s. 60; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 170; İNAN/ ERTAŞ /ALBAŞ, s. 551; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 19.

[5] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475.

[6] DALKILIÇ, s. 8; MAMÜK, s. 319; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 20.

[7] ÖZTAN, s. 446; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 476; İMRE /ERMAN, s. 429; AYAN, Miras, s. 349; ORUÇ, s. 5; SAPANOĞLU, s. 61; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 7; DALKILIÇ, 8; İNAN/ ERTAŞ /ALBAŞ, s. 551; KARLI, s. 7; YAZICI, 6; TOPUZ /TOPUZ, s. 61; ÖZER DENİZ, Miray, "Mirasın Paylaşılması Sözleşmesi ve Bunun Arabuluculuk Bakımından Değerlendirilmesi", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2020, C. 11, S. 1, s. 27; MAMÜK, s. 319; SARI FİDAN, Mirasçılık Sıfatı, s. 151; ERGÜNE, s. 1064.

[8] ÖZUĞUR, s. 1391; KILIÇOĞLU, Miras, s. 312; ORUÇ, s. 5; SAPANOĞLU, s. 62; KARLI, s. 8.

durumu da ölüm olayından doğan sonuçlarla aynı sonucu doğuracaktır. Mirasbırakanın ölüm tehlikesi içinde kaybolmasının gerçekleştiği ya da mirasbırakandan son haber alındığı tarihte hayatta olan kimseler mirasçılık sıfatını taşıyacaktır. Ölüm ile beraber mirasbırakana ait olan kişiye sıkı sıkıya bağlı haklar haricindeki tüm mal ve haklar mirasçılara geçecektir[9].

b. Birden Çok Mirasçının Bulunması

İkinci şart ise, mirasbırakana ait birden çok mirasçının var olmasıdır[10]. Mirasçılık sıfatına sahip olmayan kimseler miras ortaklığında bulunamazlar. Tek mirasçının var olması durumunda, miras ortaklığı söz konusu olmaz[11]. Tek mirasçı olması durumunda mirasbırakanın ölümü ile mirasbırakana ait olan tüm mal varlığı ve haklar doğrudan mirasçıya intikal edecektir. Ancak birden çok mirasçı olması durumunda tereke de mevcut olan mal varlığı ya da hakların hangi mirasçıya ait olacağı belirli olmadığından kanun koyucu tüm mirasçıların el birliği ile hak sahibi olacağı miras ortaklığı kurumunu öngörmüştür. Ancak bu kimseler mirasbırakanın ölümü anında ehil ve yaşıyor olmaları gerekir. Bu durumda yasal ya da atanmış mirasçı olması fark etmez[12].

c. Terekede Aktif Değerlerin Bulunması

Üçüncü şart olarak; mirasbırakanın ölümü ile beraber miras ortaklığının oluşması için, mirasbırakandan mirasçılara intikal edecek mal varlığı ya da aktif değerin olması gerekir[13]. Miras ortaklığının konusunu terekeyi oluşturan mal varlığı değerleri ve haklar oluşturur. Burada söz konusu mal varlığı değerleri mirasbırakanın sahip olduğu tüm mal varlığı değerleri değildir. Terekeyi oluşturan mal varlığı ya da haklar yalnızca mirasçılara intikali mümkün olan mal varlığı değerleri ya da haklardır. Bu durumda, mirasbırakanın kişiliğine sıkı sıkıya bağlı hak ve yükümlülükler mirasbırakanın ölümü ile sona erer ve miras ortaklığına dahil olmaz[14]. Tereke mirasbırakana ait hem aktif hem de pasif değerlerden oluşur. Ancak miras ortaklığının oluşabilmesi için terekede aktif değerlerin bulunması gerekir.

[9] AYAN, Miras, s. 350; AVCI, s. 4; ŞİŞKO, s. 6; TEKELİOĞLU, s. 45.
[10] OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 8; AVCI, s. 6; ŞİŞKO, s. 7; KARLI, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 46.
[11] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475.
[12] ÖZTAN, s. 437; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 170; TEKELİOĞLU, s. 47.
[13] OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; ŞİŞKO, s. 4.
[14] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475; KARLI, s. 10.

2. Miras Ortaklığının Özellikleri

a. Miras Ortaklığının Kanunda Öngörülmesi

Miras ortaklığı kanunda öngörülmüş bir hukukî müessesedir[15]. Mirasçılar tereke üzerinde elbirliği ile hak sahibi olurlar[16]. Miras ortaklığı mirasçıların iradesi dışında gerçekleşir. Kanunen kendiliğinden oluşan bir hukukî kurumdur[17]. Miras ortaklığının varlığı, ancak mirasın paylaşılmasına kadar mevcut olan bir durumdur[18]. Burada elbirliği hak sahipliğinden kişisel hak sahipliğine geçiş sağlanır. Terekedeki mevcut mal varlığı, miras ortaklığının son bulması ile birlikte mirasçıların kişisel mal varlıklarına geçer. Özetle miras ortaklığı mirasın paylaşılmasın kadar kanunen öngörülmüş geçici bir kurumdur[19].

b. Mirasçıların Tereke Üzerinde Elbirliği ile Hak Sahibi Olması

Mirasçıların el birliği ile hak sahipliği kanunda öngörülmüş bir durumdur[20]. Elbirliği ile hak sahipliği halinde mirasçıların yalnızca bir kısmının hak sahipliği durumu söz konusu olmaz[21]. Bundan dolayı terekenin paylara bölünmemiş

---

[15] AVCI, s. 19; ŞİŞKO, s. 8; KARLI, s. 25; YAZICI, 10; TEKELİOĞLU, s. 54; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 20.
[16] ORUÇ, s. 5; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 477; KILIÇOĞLU, Miras, s. 312; AYAN, Miras, s. 350.
[17] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475; İMRE /ERMAN, s. 431; AYAN, Miras, s. 350; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 10; YAZICI, s. 11.
[18] ÖZTAN, s. 438.
[19] ÖZTAN, s. 438; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 478; ANTALYA /SAĞLAM, s. 401; İMRE /ERMAN, s. 432; KILIÇOĞLU, Miras, s. 313; AYAN, Miras, s. 350; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 10; AVCI, s. 20; ŞİŞKO, s. 9; KARLI, s. 59; YAZICI, s. 12; TEKELİOĞLU, s. 55; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 21.
[20] GENÇCAN, s. 1324- 1325.
[21] OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 11; ŞİŞKO, s. 5. Y1.HD, E.2016/14323, K.2020/66, T.08.01.2020; *"Bilindiği üzere, elbirliği (iştirak) halinde mülkiyet, yasa veya yasada belirtilen sözleşmeler uyarınca aralarında ortaklık bağı bulunan kişilerin, bu ortaklık nedeniyle bir mala veya hakka birlikte malik olma durumudur. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 701 ila 703. maddelerinde düzenlenen bu tür mülkiyetin (ortaklığın) tüzel kişiliği olmadığı gibi eşya üzerinde ortaklardan her birinin doğrudan doğruya bir hakkı da yoktur. Mülkiyet bir bütün olarak ortakların tümüne aittir. Başka bir anlatımla, ortaklık tasfiye oluncaya kadar ortaklardan birinin ayrı mal veya hak sahipliği bulunmayıp, hak sahibi ortaklıktır. Sözü edilen mülkiyet türünde malikler mülkiyet payları ayrılmadığından paydaş değil ortaktır. Bu kural TMK'nın 701. maddesinde "Kanun ve kanunda öngörülen sözleşmeler uyarınca oluşan topluluk dolayısıyla mallara birlikte malik olanların mülkiyeti, elbirliği mülkiyetidir. Elbirliği mülkiyetinde ortakların belirlenmiş payları olmayıp her birinin hakkı, ortaklığa giren malların tamamına yaygındır." biçiminde açıklanmıştır. Elbirliği (iştirak) halinde mülkiyetin bu özelliği itibariyle ortaklar arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunmaktadır. Şayet yasa veya elbirliği (iştirak) halinde mülkiyeti oluşturan anlaşmada ortaklık adına hareket etme yetkisinin kime ait olacağı belirtilmemişse, ortaklığın tasfiyesini isteme hakkı dışındaki tüm işlemlerde ortakların (iştirakçilerin) oy birliği ile karar almaları ve birlikte hareket etmeleri zorunluluğu vardır. Nitekim, TMK'nın 702/2. maddesi de bu yönde açık hüküm getirmiştir. Ancak, açıklanan kural yargısal uygulamada kısmen yumuşatılmış bir ortağın tek başına dava açabileceği, ne var ki, davaya devam edebilmesi için öteki ortakların olurlarının alınması veya miras şirketine atanacak temsilci aracılığı ile davanın sürdürülmesi gerektiği kabul edilmiş (11.10.982 tarih l982/3-2 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı), bu*

olmasından kaynaklı olarak, mirasçılar tüm tereke üzerinde hak sahibidirler[22]. Tüm mirasçıların miras ortaklığı üzerinde hareket edebilmesi için oy birliği gerekir[23]. Mirasçıların oy birliği ile hareket etmesi, miras ortaklığında yapılacak olan işleme bir mirasçının dahi söz konusu bu işleme katılmaması ile engellenebilir[24].

c. Miras Ortaklığının Geçici Olması

Miras ortaklığı, kanunda öngörülmüş geçici bir hukuki müessesedir[25]. Miras ortaklığı, paylaşma tamamlanıncaya kadar var olan ve tamamlandıktan sonra eren bir ortaklıktır. Miras ortaklığında mevcut olan mal varlığı değerlerinin ya da hakların, elbirliği ile hak sahipliğinden mirasçıların bireysel hak sahipliğine geçmesi ile miras ortaklığı kurumu sona erer[26]. Dolayısıyla miras ortaklığı, mirasın paylaşımına kadar var olan ve mal varlığı değerlerinin mirasçılara intikaline kadar olan süreç içerisinde devamlılığı kanunda öngörülmüş bir hukuki müessesedir[27]. Kanun koyucu miras ortaklığının devamını değil, en kısa sürede sona erdirilmesini ve geçici olarak kalmasının sağlanması için mirasın paylaşılmasına kanunda birçok kolaylıklar sunmuştur. Miras ortaklığının geçici olmasının bir sonucu olarak mirasçılar, her zaman mirasın paylaşılmasını talep edebilirler[28]. TMK m. 642'ye göre mirasçılardan her biri, sözleşme veya kanun gereğince ortaklığı sürdürmekle yükümlü olmadıkça, mirasın paylaşılmasını isteyebilir[29]. Ayrıca her mirasçı dilediği takdirde terekedeki belirli malların aynen, olanak yoksa satış yoluyla paylaştırılmasına karar verilmesini sulh hukuk mahkemesinden isteyebilir. Mirasçılardan herhangi birinin bu istemi hem diğer mirasçıları hem de sulh hukuk hakimini bağlar.

---

görüş bilimsel alanda da aynen benimsenmiştir."; www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/1-hukuk-dairesi-e-2016-14323-k-2020-66-t-8-1-2020. (E.T. 25.10.2022).

[22] İMRE /ERMAN, s. 429.

[23] ORUÇ, s. 5; GENÇCAN, s. 1327 – 1328; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 171; KARLI, s. 51.

[24] ORUÇ, s. 6.

[25] DALKILIÇ, s. 8; MAMÜK, s. 319; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 20; SARI FİDAN, s. 25.

[26] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 366; GÜNAY, s. 86; ŞİŞKO, s. 10; ERGÜNE, 1065; TEKELİOĞLU, s. 61; SARI FİDAN, s. 25.

[27] AVCI, s. 19; ŞİŞKO, s. 8; KARLI, s. 25; YAZICI, 10; TEKELİOĞLU, s. 54; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 20; SARI FİDAN, s. 24 – 25; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 8.

[28] SARI FİDAN, s. 26; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 13; AVCI, s. 18; ŞİŞKO, s. 9.

[29] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 23; ANTALYA /SAĞLAM, s. 429; AYAN, Miras, s. 376; ÖZER DENİZ, s. 27; MAMÜK, s. 319.

d. Miras Ortaklığının Tüzel Kişiliğinin Bulunmaması

Diğer birçok ortaklığa kıyasla miras ortaklığının tüzel kişiliği bulunmaz[30]. Miras ortaklığında var olan mal varlığı değerleri ya da hakların üzerinde mirasçılar elbirliği ile hak sahibidirler[31]. Bundan dolayı bu mal varlığı değerleri üzerinde yalnızca mirasçıların söz hakkı olmakta, onlardan başka hiçimse bu mal varlığı değerleri üzerinde tasarrufta bulunamamaktadır. Miras ortaklığının bu şekilde tüzel kişiliğinin bulunmamasından dolayı da ortaklığı temsil eden bir organı mevcut değildir[32]. Ayrıca miras ortaklığının tüzel kişiliği bulunmamasından dolayı ortaklığın kurulduğu ya da dağıldığına ilişkin bir ilanın yapılması gerekmez. Ortaklığın kurulmasından sonra da herhangi bir yerde tescilinin yapılmasına gerek yoktur[33]. Kendine ait organlarının bulunmamasına ek olarak miras ortaklığının taraf ehliyeti de bulunmaz[34]. Miras ortaklığı, davalı ya da davacı olarak gösterilemez. Ortaklığa karşı yapılacak olan tüm işlemlerin, mirasçıların tamamına karşı yapılması gerekir[35]. Dolayısıyla miras ortaklığına karşı açılan davalarda ise dava bütün mirasçılara karşı açılmalıdır[36]. Mirasçılar arasında zorunlu dava arkadaşlığı vardır[37]. Bu bir dava şartıdır. Hâkim bu durumu resen dikkate almak zorundadır[38].

---

[30] ÖZTAN, s. 437; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 477; ANTALYA /SAĞLAM, s. 401; GENÇCAN, s. 1323; İMRE /ERMAN, s. 431; KILIÇOĞLU, Miras, s. 31; AYAN, Miras, s. 350; SAPANOĞLU, s. 62; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; AVCI, s. 20.

[31] ORUÇ, s. 5; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 477; KILIÇOĞLU, Miras, s. 312; AYAN, Miras, s. 350.

[32] SARI FİDAN, s. 26; AVCI, s. 19; ŞİŞKO, s. 9.

[33] OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 7; YAZICI, s. 11 – 12.

[34] AVCI, s. 19; KARLI, s. 57.

[35] ŞİŞKO, s. 9 – 10; YAZICI, s. 12; TOPUZ /TOPUZ, s. 61. Kanun koyucu bu duruma istisna getirmiştir. TMK m. 640/4'e göre terekeye ait olan hakların korunmasına yönelik olarak, mirasçıların tamamının değil de bir ya da birkaçının dava açabileceğini öngörmüştür. Bu davadan elde edilene faydadan ise tüm mirasçıların yararlanacağı belirtilmiştir.

[36] İMRE /ERMAN, s. 440; TOPUZ /TOPUZ, s. 66. Y. 16.HD. E. 2014/15247 K. 2014/14851 T. 09.12.2014; "*4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 640. maddesi uyarınca, tereke adına davaların ya tüm mirasçılarca birlikte açılması ya da mirasçılardan biri tarafından açılan davaya tüm mirasçıların muvafakatlarının sağlanması veya davanın terekeye mümessil tayin edilerek sürdürülmesi zorunludur. Somut olayda; davacı murisinin kendi beyanı ile diğer mirasçıların muvafakatini almadığı gibi terekeye mümessilde tayin ettirmediğini belirtip kendi miras payı uyarınca adına tescil isteminde bulunmuş ise de F. mirasçısı olmayan A. mirasçılarına karşı açılan davada mirasçılar arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunup birlikte hareket etmeleri gerekeceği göz önüne alındığında davacının kendi miras payı talebiyle tek başına açtığı davanın görülmesi mümkün bulunmamaktadır. Her ne kadar davalının kabule ilişkin beyanı bulunmakta ise de usule ilişkin dava şartının maddi hukuka ilişkin kabul beyanından önce değerlendirilmesi zorunlu olup bu aşamada davalı tarafın kabul beyanının varlığı davacıya tek başına dava açma ve lehine hüküm elde etme hakkı vermez. Hal böyle olunca; davanın aktif dava ehliyeti bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsiz olup…";* www.lexpera.com.tr. (E.T. 15.10.2022).

[37] KARLI, s.72; TOPUZ /TOPUZ, s. 61.

[38] ÖZTAN, s. 439; ÖZUĞUR, s. 1394.

Miras ortaklığının bir işlem yapabilmesi için tüm mirasçıların elbirliği ile hareket etmesi gerekmektedir. Ancak mirasçıların anlaşamaması ya da yapılması gereken işlemleri takip edememesi halinde TMK m. 640/3 gereğince mirasçılardan birinin istemi üzerine sulh hukuk mahkemesi, paylaşmaya kadar miras ortaklığına bir temsilci atayabilir[39]. Söz konusu temsilci, mirasçılar adına terekeyi idare eder ve gerekli olan işlemleri yerine getirir.

C. Miras Ortaklığının Sona Erme Halleri

1. Mirasın Tamamen Paylaşılması ile Sona Ermesi

Miras ortaklığı mirasın paylaşımına kadar devam edecektir. Mirasın tamamen paylaşılması miras ortaklığını sona erdiren yollardan ilki ve en genelidir[40]. TMK m. 640/1'de miras ortaklığının ancak mirasın paylaşımına kadar devam edeceği belirtilmiştir. Mirasın paylaşılması ile terekede mevcut olan tüm hakların, mirasbırakanın tüm mal varlıklarının ve borçlarının mirasçılar tarafından paylaşılmasıdır[41]. Mirasın paylaşımı mirasçılar isterse oy birliği ile aralarında paylaşma sözleşmesi yapabilirler. Eğer sözleşme yapamazlarsa da içlerinden birinin açacağı paylaştırma davası ile miras ortaklığını sona erdirebilirler. Yalnız mirasçılar paylaşma sözleşmesi ile terekenin bir kısmının paylaşılacağı üzerine karar almışlarsa o zaman miras ortaklığı terekenin kalan kısmı üzerinden devam edecektir. Burada temel şart bütün mirasçıların oy birliği ile karar almasıdır[42]. Bu durum mirasçılar arasında gerçekleşebileceği gibi dava yoluyla da gerçekleşebilir. Miras ortaklığının başında mirasçılar miras ortaklığını oluşturan tereke üzerinde elbirliği ile hak sahibidirler. Bu durumda da mirasçılar hep beraber hareket etmek zorundadır. Mirasçılar mirasın tamamını paylaşma sözleşmesi ile paylaşabilirler ya da paylaşma davası açarak paylaşabilirler.

2. Miras Ortaklığının Paylı Mülkiyete Dönüştürülmesi ile Sona Ermesi

Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçı olması halinde bu mirasçılar, tereke üzerinde elbirliği ile hak sahibidirler. Bu nedenle mirasçıların tereke

[39] ŞİŞKO, 10; KARLI, s. 57; YAZICI, s. 14; AVCI, s. 19; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 211.
[40] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 366; GÜNAY, s. 86; ŞİŞKO, s. 10; ERGÜNE, 1065; TEKELİOĞLU, s. 61.
[41] ÖZTAN, s. 445.
[42] ÖZTAN, s. 458.

üzerinde yapacakları her işlemde oy birliği ile hareket edilmesi gerekir[43]. TMK m. 644'e göre mirasçılardan birinin ya da birkaçının talebi üzerine tereke üzerinde elbirliği ile hak sahipliği, sulh hukuk mahkemesinde paylı mülkiyete dönüştürülebilir[44]. Ancak mirasçılar bunu yargısal süreç ile yapmak zorunda değildir. Kendi aralarında anlaşarak da yapabilirler. Örneğin 5831 sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8. maddesine göre miras ortaklığının kurulmasından sonra terekede mevcut olan bir taşınmaz için mirasçılardan birinin talebi üzerine tapu sicil müdürü, diğer mirasçılara itirazları olup olmadığına ilişkin çağrıda bulunur[45]. Elbirliği mülkiyetinin devamına yönelik bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan herhangi biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu taşınmaz mal üzerindeki elbirliği mülkiyeti, paylı mülkiyete dönüştürülerek hissedarlık esaslarına göre mirasçılar adına tapu kütüğüne tescil edilir[46].

Mirasçıların elbirliği ile hak sahipliğinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi için dava açmasına engel bir yasal durum bulunmamaktadır[47]. Mirasçıların anlaşamaması

---

[43] ORUÇ, s. 5; GENÇCAN, s. 1324; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 171; KARLI, s. 51.

[44] SARI FİDAN, s. 107- 108; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 13; AVCI, s. 97 – 98; ŞİŞKO, s. 11 – 12.

[45] KARLI, s. 136; ÖZTAN, s. 438, 455; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 364; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 178.

[46] Y. 6. HD. E. 2010/11558 K. 2011/2254 T. 01.03.2011: *"5831 sayılı Yasa ile 3402 sayılı Kadastro Yasası'na eklenen ek 3. madde ile bir mirasçının, miras ortaklığından doğan elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi isteminde bulunduğu takdirde tapu sicil müdürünün, diğer mirasçılara çağrıda bulunarak belirleyeceği süre içinde varsa itirazlarını bildirmeye davet edeceği, elbirliği mülkiyetinin devamına yönelik bir İtiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan herhangi biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu taşınmaz mal üzerindeki elbirliği mülkiyeti paylı mülkiyete dönüştürülerek, hissedarlık esaslarına göre mirasçılar adına tapu kütüğüne tescil edileceği hükme bağlanmıştır. Mahkemece, idareden elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi istenmeden dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığından davanın reddine karar verilmiş ise de bu hüküm TMK'nın 644. maddesini yürürlükten kaldırmamıştır. Anılan madde hükmü gereğince, bir mirasçı, terekeye dahil malların tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi isteminde bulunduğu takdirde sulh hâkimi, diğer mirasçılara çağrıda bulunarak belirleyeceği süre içinde varsa itirazlarını bildirmeye davet eder. Elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu mal üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesine karar verilir Davacının dava konusu edilen taşınmazların elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesini dava yoluyla istemesinde bir usulsüzlük bulunmamaktadır."* https://karararama.yargitay.gov.tr/ *(E.T. 01.02.2022)*

[47] İZMİR BAM 6. HD. E. 2021/2006 K. 2021/1654 T. 12.07.2021*: "Davanın ve talebin hukuki yarar yokluğundan reddedilmesi gerektiğini, 5831 Sayılı Kanunun 8. Maddesi ile Kadastro Kanunu'na eklenen Ek 3. maddesine göre , elbirliği mülkiyetinin devamına yönelik bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan herhangi biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu taşınmaz mal üzerindeki elbirliği mülkiyeti paylı mülkiyete dönüştürülerek, hissedarlık esaslarına göre mirasçılar adına tapu kütüğüne tescil edileceğini, buna göre Tapu Sicil Müdürlüğü'ne yapılacak başvuru ile sağlanabilecek bir sonuç için dava ikame edilmesi davacının dava açmakta hukuki yararının*

halinde sulh hukuk mahkemesinde elbirliği ile hak sahipliği paylı mülkiyete dönüştürülebilir. Bu durumda sulh hukuk hâkimi, elbirliği ile mülkiyetinin devamının sağlanması için haklı bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı durumda miras ortaklığını oluşturan mal varlığı üzerinde elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesine karar verir[48].

Mirasçıların mahkemeye başvurması durumunda terekenin tamamının paylı mülkiyete dönüştürülmesi zorunlu değildir. Mirasçılar isterse terekeye ait bir ya da birkaç unsur üzerinde mevcut olan elbirliği ile hak sahipliğini sona erdirebilirler. Böyle bir durumda elbirliği ile hak sahipliği terekede kalan unsurlar açısından devam edecektir. Dolayısıyla miras ortaklığı da devam eder. Ancak terekenin tamamının paylı mülkiyete dönüştürülmesi durumunda miras ortaklığı son bulacaktır[49].

Kanun koyucu TMK m. 644/2'de elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itirazların neler olduğunu ifade etmemiştir. Doktrinde; mirasçılar arasında elbirliği mülkiyetinin devamına yönelik anlaşma yapılması hali ya da mirasçıların terekede mevcut olan elbirliği ile hak sahipliğinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi talep

---

olmaması nedeni ile yasaya aykırı olduğunu, mahkeme kararının kaldırılması gerektiğini belirtmiştir. TMK'nun 644. maddesinde " Bir mirasçı, terekeye dahil malların tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi isteminde bulunduğu takdirde sulh hâkimi, diğer mirasçılara çağrıda bulunarak belirleyeceği süre içinde varsa itirazlarını bildirmeye davet eder. Elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu mal üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesine karar verilir. Terekeye dahil diğer hakların ve alacakların paylar oranında bölünmesi hususunda da yukarıdaki hükümler uygulanır.' 'şeklinde düzenlenmiştir. Somut olayda; Dava elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesi talebidir. Mahkeme, Dairenin kaldırma kararı doğrultusunda TMK 644 maddesi şerhini içeren tebligatlar davalılara tebliğ edilmiş, yargılama sırasında vefat eden A'nın mirasçılık belgesi dosya arasına alınmış mirasçılarının tarafa teşkili sağlanmıştır. İstinaf itirazında583sayılı Kanunun 8. maddesi ile Kadastro Kanunu'na eklenen ek -3maddesi uyarınca dava açılmadan idari işlemle ihtilafın çözülebileceği ileri sürülmüştür. Elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesinde mahkemeye müracaatla yargı yolu ile sonuca gidilmesini engelleyen bir yasal düzenleme yoktur. İleri sürülen talebin mahkemece çözümlenmesi görev alanına giren çekişmelerdendir. Verilen karar usul ve yasaya uygundur." https://www.kazanci.com.tr/ *(E.T. 05.02.2022)*

[48] KARLI; s. 136 – 137. Y. 14. HD. E. 2014/1083 K. 2014/2128 T. 19.02.2014: "*TMK'nın 644. maddesi gereğince bir mirasçı, terekeye dahil malların tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi isteminde bulunduğu takdirde sulh hakimi, diğer mirasçılara çağrıda bulunarak belirleyeceği süre içinde varsa itirazlarını bildirmeye davet eder. Elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan biri belirlenen süre içinde paylaşma davası açmadığı takdirde, istem konusu mal üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesine karar verilir. Mirasçılara gönderilecek davetiyede "belirlenen süre içinde elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya paylaşma davası açılmadığı takdirde istem konusu mal üzerindeki elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesine karar verileceğinin" bildirilmesi zorunludur.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/ *(E.T. 05.02.2022)*

[49] ÖZTAN, s. 438, 455; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 364; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.16; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 178; HATEMİ, s. 160; ŞİŞKO, s. 11; AKKUŞ, s. 33; KARLI, s. 135; TEKELİOĞLU, s. 61.

etmesine rağmen kalan mal varlığının terekenin borcunu ödemeye yeterli olmaması durumu, haklı sebepler olarak kabul edilmiştir[50]. Ayrıca elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesi talep edilmiş olsa da tüm tereke için paylaşma davası açılması da haklı sebeptir. Terekede mevcut olan mal varlıklarının elbirliği ile hak sahipliğinden paylı mülkiyete dönüştürülmesiyle artık o mal varlığı değerleri, mirasçılar arasında paylaşma davasına konu olamayacaktır.

3. Kat Mülkiyetine Geçilmesi ile Sona Ermesi

Miras ortaklığında kat mülkiyeti kurulmasına elverişli taşınmazın bulunması durumunda söz konusu taşınmazın kat mülkiyetine geçmesi ile miras ortaklığı sona erebilir[51]. Kat Mülkiyeti Kanunu madde 10/6'ya göre kat mülkiyeti konu olmaya elverişli bir gayrimenkulün miras ortaklığında bulunması halinde bu ortaklığın giderilmesi için dava açılabilir. Bu davada miras ortaklığını oluşturan mirasçılardan birisi paylaşmanın gerçekleştirilmesini kat mülkiyeti kurulması ve bağımsız bölümlerin tahsisi suretiyle yapılmasını talep edebilir. Böyle bir durumda hâkim miras ortaklığı içinde bulunan söz konusu gayrimenkulün kat mülkiyetine çevrilmesine, paylar arasında denkleştirmenin gerçekleştirilmesine ve bağımsız bölümlerin ayrı ayrı mirasçılara tahsisine karar verebilir. Ancak miras ortaklığının bu şekilde sona ermesinde kat mülkiyetine tabi olacak bir mal varlığı değerinin mevcut olması gerekir.

4. Terekede Aktif Değer Kalmaması ile Sona Ermesi

Terekede aktif değerlerin kalmaması durumunda miras ortaklığı son bulur[52]. Bu durum, mirasbırakana ait borçların ödenmesi ile de mümkündür. Borçların ödenmesi sonucunda miras ortaklığında aktif bir değer kalmamış ise miras ortaklığı sona erecektir. Buna ek olarak eğer tereke de mevcut olan aktif değerlerin bağışlanması durumu sonucunda aktif değer kalmamış ise yine miras ortaklığı sona erecektir. Eğer miras ortaklığını oluşturan aktif değerler ile vakıf kurulmuş ise o zaman yine miras ortaklığı sona erecektir.

5. Miras Ortaklığının Başka Ortaklığa Dönüştürülmesi ile Sona Ermesi

Miras ortaklığının başka bir ortaklığa dönüştürülmesi durumunda da miras ortaklığı son bulur[53]. Bu durumun gerçekleşebilmesi için tüm mirasçıların oy birliği

[50] KARLI, s. 137; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502.
[51] ÖZTAN, s. 456; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 365; TEKELİOĞLU, s. 65.
[52] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.15; TEKELİOĞLU, s. 65.
[53] ÖZTAN, s. 456; İMRE /ERMAN, s. 470; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.16; ŞİŞKO, s. 11.

ile karar alması gerekir. Bunun en temel örneği, miras ortaklığının adi şirkete dönüştürülmesidir. Buna ek olarak miras ortaklığı bir aile şirketine ya da ticari şirkete de dönüştürülebilir. Bu durumun söz konusu olabilmesi için mirasçıların tamamının ortak kararı gerekir. Ayrıca, tüm mirasçılar miras ortaklığını oluşturan terekenin tamamını bir vakıf kurmaya tahsis edebilirler. Miras ortaklığının başka bir ortaklığa dönüştürülmesi halinde miras ortaklığını oluşturan mal varlığı unsurları ve hakların yönetimi artık yeni kurulan ortaklığa göre olacaktır. Bu yeni kurulan ortaklıkların kurulumu, ortaklıkta yapılacak olan işlemler artık Türk Medeni Kanunu miras hukuku hükümlerine göre değil yeni ortaklığın tabi olduğu kanun hükümlerine göre gerçekleştirilecektir. Örneğin kurulan bu yeni ortaklık bir adi şirket ise Türk Borçlar Kanunu'na göre ya da kollektif şirket ise o zaman Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre hareket edilmesi gerekecektir.

II. Miras Paylaşımı Kavramı

A. Kavram ve Tanım

Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçının olması halinde kanun koyucu miras ortaklığının kurulmasını öngörmüştür. Miras ortaklığı geçici bir durumdur[54]. Kanun koyucu en kısa sürede mirasın paylaşılmasını ve miras ortaklığının sona ermesini istemektedir[55]. Mirasın Paylaşılması, miras ortaklığının sona erme hallerinden birisidir[56]. Mirasın paylaşılması aslında mirasçıların miras ortaklığında sahip oldukları elbirliği ile hak sahipliğinin daha sonra mirasçılar arasında bireysel olarak paylaşımıdır[57]. Bir başka değişle mirasçıların, miras ortaklığını sona erdirip, tereke üzerindeki haklarının bireysel paylara bölünmesi durumudur[58]. Mirasçılar, paylaşma durumunu zamanaşımına tabi olmaksızın her daim gerçekleştirebilirler[59]. Kanun koyucu mirasçılara vazgeçilmez ve zamanaşımına uğramaz nitelikte mirası paylaşma hakkı tanımıştır[60].

---

[54] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 537; İMRE /ERMAN, s. 462.
[55] TEKELİOĞLU, s. 66.
[56] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 23.
[57] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 537; KILIÇOĞLU, Miras, s. 339; TEKELİOĞLU, s. 67.
[58] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340.
[59] ANTALYA /SAĞLAM, s. 429; AYAN, Miras, s. 376; ÖZER DENİZ, s. 27; MAMÜK, s. 319; ÖZDEMİR, Hayrunnisa, "Mirasçıların Murisin Borçlarından Dolayı Sorumluluğu", ***EÜHFD***, Kayseri, 2012, C. 16, S. 1 -2, s. 201.
[60] İMRE /ERMAN, s. 463; KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.17; AVCI, s. 22; DALKILIÇ, s. 8; SARI FİDAN, Mirasçılık Sıfatı, s. 151; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 33.

B. Miras Paylaşımının Gerçekleştirilmesi

1. Tüm Mirasçıların Anlaşmasıyla Mirasın Paylaşılması

Mirasın tüm mirasçıların anlaşmasıyla paylaştırılmasının bir diğer adı mirasın iradi olarak paylaşımıdır. Terekenin paylaşımı mirasçıların aralarında yapacakları anlaşmaya dayanır[61]. Bu anlaşma miras paylaşım sözleşmesi olarak ifade edilir. Bu anlaşmanın geçerli olarak kurulabilmesi oy birliği ilkesine dayanır[62]. Gerçekten de tereke üzerinde hak sahibi olan tüm mirasçıların miras paylaşım sözleşmesi yapılırken sözleşmeye katılması ya da sonradan yapılan sözleşmeyi onaylaması gerekir. Mirasın tüm mirasçıların anlaşmasıyla paylaştırılması iki şekilde gerçekleşir. Bunlar elden mirasın paylaştırılması ya da yazılı miras paylaşım sözleşmesidir. Mirasın Tüm Mirasçıların Anlaşmasıyla paylaştırılması çalışmamızın konusu olduğu için ilerleyen bölümlerde daha detaylı incelenecektir.

2. Mirasın Mahkeme Kararıyla Paylaşılması

a. Genel Olarak

Mirasın paylaşım sözleşmesi daha öncede de ifade edildiği üzere oy birliği ilkesine dayanır. Bir mirasçı dahi bu duruma onay vermezse iradi paylaşım yapılamaz[63]. İradi paylaşımın yapılamadığı durumda herhangi mirasçı, sulh hukuk mahkemesine mirasın yargısal olarak paylaşımı talebinde bulunabilir[64]. Açılan bu dava, miras paylaşma davası olarak ifade edilir. Bu dava, usul hukuku açısından çift taraflı davadır[65]. Davada davacı olarak gözüken taraf davalı, davalı taraf ise davacı olarak yer alır. Bu dava ile birlikte miras ortaklığı son bulacaktır. Sonuç olarak, elbirliği ile hak sahipliği son bulacak terekedeki mal veya haklar, mirasçıların kişisel hak sahipliğine geçecektir[66].

[61] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; ERGÜNE, 1066; TEKELİOĞLU, s. 72; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24.
[62] ÖZTAN, s. 459; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 540; TEKELİOĞLU, s. 72.
[63] TEKELİOĞLU, s. 73.
[64] ÖZTAN, s. 464; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 540; KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 395; SAPANOĞLU, s. 136; AVCI, s. 51; ERGÜNE, 1070; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 23.
[65] ANTALYA /SAĞLAM, s. 432.
[66] ANTALYA /SAĞLAM, s. 433.

b. Paylaşma Davasının Şartları

aa. Miras Ortaklığının Bulunması

Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçı olması durumunda tereke, doğrudan mirasçıların bireysel hak sahipliğine geçmez. Miras, mirasçıların bireysel hak sahipliğinden önce elbirliği ile hak sahipliğinde bulunan miras ortaklığına geçecektir. Mirasın mahkeme kararıyla paylaşılabilmesi için öncelikle miras ortaklığının var olması gerekir[67]. Sulh hukuk mahkemesi; mirasçılardan birisinin talebi sonrasında ortaklıkta mevcut olan ve tüm mirasçıların elbirliği ile hak sahibi olduğu mal varlığı değerleri ya da hakların, her bir mirasçının bireysel hak sahipliğine intikalini gerçekleştirir. Ayrıca miras ortaklığının başka sebeplerle sona ermemiş olması da gerekir. Örneğin, mirasçılar kendi aralarında mirasın paylaşılmasına ilişkin anlaşma yapıp mirası bu anlaşma gereğince paylaştırmamış olmalıdır. Paylaşma davası için miras ortaklığının devamlılığının sağlanmış olması zaruridir. Dolayısıyla miras ortaklığı kurulmasından sonra tek bir mirasçı kalması durumunda miras ortaklığı sona erecek ve paylaşma davası açılamayacaktır.

bb. Mirasçılardan Birisinin Paylaşmayı Talep Etmesi

Mirasçıların her biri, sözleşme veya kanun gereğince ortaklığı sürdürmekle yükümlü olmadıkça, mirasın paylaşılmasını isteyebilir. Daha önce de ifade edildiği üzere mirasın herhangi bir zamanda paylaşılmasının talep edilebilmesi, miras ortaklığını geçici bir ortaklık olmasını sağlar. Miras paylaşım talebi TMK m. 642'de düzenlenmiş olması nedeniyle kanundan doğmuş bir talep hakkıdır[68]. TMK m. 642/1'de miras paylaştırılmasını mirasçıların talep edebileceği ifade edilmiştir[69]. Kanun koyucu yasal ya da atanmış mirasçı olarak ayrım yapmamıştır. Dolayısıyla atanmış mirasçılar da mirasın paylaştırılmasını talep edebilirler. Buna ek olarak TMK m. 642/1'e göre mirasçıların mirasın paylaşılmasını talep hakkı, mirasın aynen paylaşılmasıdır. Terekede mevcut olan mal varlığının satılıp nakden paylaştırılması istisnai durumlarda gerçekleşecektir. Ayrıca söz konusu maddede, mirasçıların mirasın paylaşılmasını her zaman talep edebilecekleri de ifade edilmiştir. Fakat kanun

[67] DURAL /ÖZ, s. 486; EREN/ AKTÜRK, s. 648; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 515 – 516; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.192; AVCI, s. 46 – 47; ŞİŞKO, s. 31; SEROZAN /ENGİN, s. 589; ÖZTAN, s. 490.
[68] ÖZTAN, s. 490;
[69] İMRE/ ERMAN, s. 441; DURAL /ÖZ, s. 486 vd; EREN/ AKTÜRK, s. 566; İŞGÜZAR /DEMİR /YILMAZ, s. 179; ÖZTAN, s. 464; SEROZAN /ENGİN, s. 590 – 591; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 516 – 517.

koyucu, mirasın paylaşılmasının her zaman talep edilebilir olmasına birtakım istisnalar getirmiştir. Örneğin TMK m. 642/3'e göre paylaşmanın derhâl yapılması halinde paylaşma işlemi, paylaşım konusu malın veya terekenin değerini önemli ölçüde azaltacaksa; hâkim mirasçılardan birinin isteği üzerine bu malın veya terekenin paylaşılmasının ertelenmesine karar verebilir[70].

cc. Paylaşmaya Engel Durum Olmaması

Mirasın paylaşılmasına engel birtakım durumlar söz konusu olabilir. Bunlar; kanundan, hâkim kararından, mirasçıların oy birliği ile aldığı kararlardan ya da mirasbırakanın iradesinden kaynaklı olabilir. Daha önce de ifade edildiği üzere mirasçılar, mirasın paylaşılmasını her zaman talep edebilirler. Ancak mirasçılardan herhangi birisinin sulh hukuk mahkemesine talepte bulunmasından sonra mirasın paylaştırılmasına engel durumun varlığını iddia eden bir mirasçı bulunursa bu iddia ispat etmek durumundadır[71]. Mirasçı o iddiasını ispat etmekle yükümlüdür. Kanundan kaynaklı olarak mirasın paylaştırılmasına engel durumlar da vardır. Örneğin; TMK m. 643'e göre mirasçılar arasında ceninin bulunması halinde ceninin doğumuna kadar mirasın paylaştırılması ertelenir[72].

dd. Mirasçılar Arasında Anlaşma Durumu

Mirasın paylaşımında kanun koyucu, mirasçıların kendi arasında oy birliği ile aldıkları karar sonucu anlaşma yapmalarına imkân tanımıştır. TMK m. 676/1'e göre mirasçılar arasında payların oluşturulması ve fiilen alınması veya mirasçıların aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi onları bağlar[73]. Söz konusu sözleşmenin tüm mirasçıların katılımı ya da onayıyla yapılması gerekir[74]. Mirasçılardan biri dahi yapılan sözleşmeyi onaylamaz ya da sözleşmeye katılmazsa sözleşme kurulamaz. Mirasçılar, sözleşmeyi yazılı olarak yapmak zorunda değildir. Elden yapılan miras paylaşım sözleşmesi de mirasçılar için bağlayıcı olacaktır. Ancak mirasçılar terekede mevcut olan tüm mal varlığı ve hakları, elden paylaşma şeklinde yapamazlar. Taşınmazlar ya da alacak hakları gibi devri yazılı şekilde olması gereken haklar için

[70] ANTALYA/ SAĞLAM, s. 515; İŞGÜZAR /DEMİR /YILMAZ, s. 180 – 181; DURAL /ÖZ, s. 492.
[71] SEROZAN /ENGİN, s. 566; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 513;
[72] DURAL /ÖZ, s. 491; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 514; İŞGÜZAR /DEMİR /YILMAZ, s. 180; ÖZTAN, s. 457.
[73] SEROZAN/ ENGİN, TEKELİOĞLU, s. 114; SARI FİDAN, 98; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.160; AVCI, s. 97; ANTALYA /SAĞLAM, s. 532; EREN/ AKTÜRK, s. 641.
[74] DALKILIÇ, s. 8; MAMÜK, s. 319; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 20; SARI FİDAN, s. 25.

mirasçıların yapacağı elden paylaşma sözleşmesi geçerli olmaz[75]. Mirasçılar dilerse miras paylaşım sözleşmesini mirasbırakanın ölümünden önce, bir başka deyişle mirasın açılmasından önce de yapabilirler[76].

c. Paylaşma Davasının Hukuki Niteliği

Paylaşma davasının hukuki niteliği üzerine öğretide birçok tartışma mevcuttur. Paylaşma davasının; tespit davası, eda davası ya da yenilik doğuran bir dava olduğuna ilişkin farklı görüşler bulunmaktadır. Paylaşma davasının tarafları, miras ortaklığını oluşturan mirasçılardır. Sözleşmenin konusunu ise miras ortaklığını oluşturan mal varlığı değerleri ya da haklar oluşturur. Bu açıdan bakıldığında paylaşma davası tespit davası olarak kabul edemez çünkü davada mirasçılar, söz konusu mal varlığı değerlerinin tespitini değil, terekenin paylaştırılmasını talep etmektedir. Ayrıca paylaşma davası, bir eda davası olarak da sayılamaz. Eda davası, bir şey yapmaya ya da yapmamaya karar veren veya buna zorlayan bir davadır. Oysaki paylaşma davasında hâkim, mirasçıların bir şeyi yapmasına ya da yapmamasına yönelik karar vermemektedir. Mahkeme mirasçıları bir şey yapmaya zorlayamaz. Günümüzde paylaşma davasının yenilik doğuran bir dava olduğu görüşü hâkim görüştür[77]. Çünkü mirasçılar, paylaşma davasını açmakla miras ortaklığının sona erdirilmesini ve terekenin paylaştırılmasını talep etmektedir. Mirasçılar elbirliği ile hak sahipliği durumunun ortadan kaldırılmasını ve terekede mevcut olan mal varlığı değerlerinin bireysel hak sahipliklerine geçmesini istemektedir. Dolayısıyla paylaşma davasının sonucunda miras ortaklığının sona erdirilmesi bozucu yenilik doğurmaktadır. Terekede mevcut olan mal varlığı değerleri üzerinde elbirliği hak sahipliğinin sona erdirilip mirasçıların bireysel hak sahipliğine intikalinin sağlanması ise kurucu yenilik doğuran bir davadır. Bu nedenle paylaşma davası, karma nitelikli yenilik doğuran bir davadır.

Paylaşma davası çift taraflı davadır. Normalde çekişmeli davalarda davacı ve davalı olarak iki taraf mevcuttur. Paylaşma davası da bir çekişmeli davadır. Ancak açılan bu dava, usul hukuku açısından çift taraflı davadır[78]. Davada davacı olarak gözüken taraf davalı, davalı taraf ise davacı olarak yer alır. Bu dava ile birlikte miras

[75] ÖZTAN, s. 456; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 502; AYAN, Miras, s. 365; TEKELİOĞLU, s. 65.
[76] İMRE /ERMAN, s. 569; SEROZAN/ ENGİN, s. 560; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 196.
[77] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 649; ANTALYA /SAĞLAM, s. 516; DURAL /ÖZ, s. 491; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.230; AVCI, s. 62; ŞİŞKO, s. 30.
[78] ANTALYA /SAĞLAM, s. 432; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.217; ŞİŞKO, s. 119; KARLI, s. 72.

ortaklığı son bulacaktır. Sonuç olarak, elbirliği ile hak sahipliği son bulacak terekedeki mal veya haklar, mirasçıların kişisel hak sahipliğine geçecektir[79]. Normal çekişmeli davalarda dava da mahkemeye dava malzemesini taraflarca getirilmesi gerekir. Ayrıca mahkeme davada tarafların talebiyle bağlıdır. Ancak paylaşma davasında hâkim tarafların talebine bağlı olmak zorunda değildir[80]. Örneğin bir taşınmazın paylaşılmasına ilişkin olarak tüm mirasçılar söz konusu taşınmazın kendisine özgülenmesine talep etse de hâkim taşınmazın satılarak satım bedelini mirasçılara dağıtılmasına karar verebilir[81].

C. Miras Paylaşımının İlkeleri

1. Genel Olarak

Mirasın paylaşılmasının ilkeleri; irade serbestisi ilkesi, paylaşımda eşitlik ilkesi, paylaşımda bilgi verilmesi ilkesi, paylaşımda oy birliği ilkesi, paylaşımda aynen paylaşma ilkesi ve alacaklıların korunması ilkesi olarak ifade edilebilir.

2. İrade Serbestisi İlkesi

Mirasın paylaşımında kanun koyucu taraflara irade serbestisi tanımıştır. TMK m. 646/2'ye göre; aksine bir düzenleme olmadıkça, mirasçılar paylaşmanın nasıl yapılacağı hususunda serbestçe karar verebilirler[82]. Kanun koyucu mirasın paylaşılmasında mirasçıların iradelerine saygı duymuş, onlara serbesti tanımıştır[83]. Dolayısıyla mirasçılar, paylaşmanın nasıl yapılacağı noktasında özgürce karar verebilir. İrade serbestisi ilkesi TBK m. 26'ya benzemekte olup, bu maddenin mirasın paylaşılmasına, yansımasıdır. Bu ilke gereğince mirasçılar istedikleri zaman istedikleri şekilde mirası paylaşabilirler[84]. Mirasçılar isterlerse mirasın tamamını, isterlerse bir kısmını paylaşabilirler. İsterlerse mirası belirli bir mirasçıya özgüleyebilir ya da üçüncü bir kişiye satabilirler.

---

[79] ANTALYA /SAĞLAM, s. 433; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.218.
[80] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.218.
[81] ŞİŞKO; s. 55 – 56; KARLI, s. 72 – 73.
[82] SAPANOĞLU, s. 134; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.45; AVCI, s. 30; GÜNAY, s. 95; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 182; ŞİŞKO, s. 15; ERGÜNE, 1065; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 32.
[83] ÖZTAN, s. 464; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 544; KILIÇOĞLU, Miras, s. 349; ÖZER DENİZ, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 81.
[84] ANTALYA /SAĞLAM, s. 435; AVCI, s. 31.

3. Paylaşımda Eşitlik İlkesi

a. Genel olarak Eşitlik İlkesi

Kural olarak mirasın paylaşımında kanun koyucu tüm mirasçıları eşit olarak kabul eder. TMK m. 649/1 'e göre, mirasçılar tereke üzerinde eşit haklara sahiptirler[85]. Buna ek olarak TMK m. 646/1'e göre yasal mirasçılar terekeyi, atanmış mirasçılarla birlikte aynı kurallara göre paylaşırlar[86]. Kanun koyucu mirasçılar arasında ayrım yapmamaktadır[87].

b. Eşitlik İlkesinin İstisnaları

aa. Aile Konutunun Sağ Kalan Eşe Özgülenmesi

Mirasın paylaşımında kanun koyucu mirasbırakanın ölümünden sonra sağ kalan eşe birtakım ayrıcalıklar tanımıştır. TMK m. 652/1'e göre; mirasbırakanın ölümünden sonra sağ kalan eş, tereke malları arasında bulunan, mirasbırakan ile birlikte yaşadığı ev ya da ev eşyası varsa, bunların mülkiyet hakkının kendisine miras hakkına karşılık olarak kendisine verilmesini isteyebilir[88]. Burada kanun koyucu, mirasçılar arasında eşitlik ilkesine istisna getirmiştir. Nedeni, sağ kalan eşin hayat standardını kaybetmemesini, eski yaşamına devam edebilmesini sağlamaktır. Burada, bu hükmün uygulanabilmesi için şartlar aranmaktadır. İlk olarak, evliliğin ölüm nedeniyle son bulması gerekir. İkincisi, tereke malları arasında eşlerin birlikte yaşadıkları konut veya ev eşyası bulunmalıdır. Üçüncü şart, sağ kalan eşin mirasçı olmasıdır. Son şart ise, sağ kalan eşin böyle bir durumu talep etmesi ve yasal alım hakkını kullanması gerekmektedir[89]. Burada ilk olarak sağ kalan eşe tanınan hak, ayni haktır. Ancak haklı

---

[85] ÖZTAN, s. 465; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 546; ANTALYA /SAĞLAM, s. 436; İMRE /ERMAN, s. 483; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 182; ŞİŞKO, s. 17; ÖZER DENİZ, s. 27; ERGÜNE, 1066; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 31. Y. 3. HD, E: 2014/3792, K: 2014/10912 T: 02.07.2014; *"TMK.'nın 599. md. gereğince, mirasçılar, mirasbırakanın ölümü ile mirası bir bütün olarak, kanun gereğince kazanırlar. Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça mirasçılar, paylaşmada terekenin bütün malları üzerinde eşit hakka sahiptirler.(TMK. md.649/1)*"; https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/3-hukuk-dairesi-e-2014-3792-k-2014-10912-t-02-07-2014. (E.T. 17.10.2022).

[86] AVCI, s. 38; TEKELİOĞLU, s. 88.

[87] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 379.

[88] KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Medeni Kanun'umuzun Aile Miras Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler***, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014, s. 322; ÖZTAN, s. 465; ANTALYA /SAĞLAM, s. 437; GENÇCAN, s. 1382; İMRE /ERMAN, s. 484; KILIÇOĞLU, Miras, s. 349; AYAN, Miras, s. 384; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.58; GÜNAY, s. 147; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 188; TEKELİOĞLU, s. 91; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 32.

[89] KILIÇOĞLU, Yenilikler, s. 324 – 325; ÖZTAN, s. 474; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 547; ÖZUĞUR, s. 1582.

sebeplerin varlığı halinde intifa ya da oturma hakkı da öngörülmüştür[90]. Tabii burada oturma hakkı yalnızca konut için söz konusu olup eşya için değildir.

bb. Mirasbırakanın Mirasçılardaki Alacakları

Mirasbırakanın mirasçılardan birisinden ya da birkaçından alacağı söz konusu olabilir. TMK m. 654'e göre mirasbırakanın bir mirasçıdan alacağı varsa, mirasın paylaşılması durumunda o alacak, mirasbırakana borçlu olan mirasçının payından karşılanır[91]. Böyle bir durumda, diğer mirasçıların ayrıca dava açıp alacağı elde etmesine gerek kalmayacaktır.

4. Paylaşımda Bilgi Verilmesi İlkesi

Mirasın paylaşımında TMK m. 2 dürüstlük kuralı gereği karşılıklı olarak bilgi verme yükümlülüğü altındadır. TMK m. 649/2'ye göre mirasın paylaşımının eşit ve adil olması için mirasçılar, mirasbırakan ile aralarında var olan ilişkiler hakkındaki gerekli olan tüm bilgileri, birbirilerine vermekle yükümlüdürler[92]. Bilgi verme yükümlülüğü TMK m.2'ye de dayanmaktadır[93]. Paylaşımda bilgi verilmesi ilkesi aynı zamanda mirasçılar arasında eşitliğin sağlanması için gerekli olduğundan, eşitlik ilkesine de dahil olmaktadır. Buna ek olarak, bilgi verme yükümlülüğü sadece mirasçılara ait değildir. TMK m. 646/3'e göre, tereke mallarına zilyet ya da mirasbırakana borçlu bulunanlar da paylaşma sırasında eksiksiz bilgi vermekle yükümlüdürler[94].

5. Paylaşımda Oy Birliği İlkesi

Bu ilke doğrultusunda mirasçıların paylaşmaya dair yapacakları tüm işlemler için oy birliği ilkesi gereklidir[95]. Özellikle mirasın paylaşılması sözleşmesi yapılabilmesi için oy birliği aranmaktadır. Şayet oy birliği sağlanamazsa, mirasın paylaşımı için mirasçılardan en az birisinin paylaşma davası açması gerekir.

---

[90] ÖZTAN, s. 474; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 548; ÖZUĞUR, s. 1584; AYAN, Miras, s. 384; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 188.
[91] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 549; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 185; TEKELİOĞLU, s. 94.
[92] ÖZTAN, s. 465; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 556; İMRE /ERMAN, s. 484; KILIÇOĞLU, Miras, s. 346; AYAN, Miras, s. 379; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.65; AVCI, s. 39; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 183; ŞİŞKO, s. 19; ERGÜNE, 1066; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 29.
[93] ÖZTAN, s. 466; ANTALYA /SAĞLAM, s. 437.
[94] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.64; AVCI, s. 39.
[95] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 379; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.67; GÜNAY, s. 95; ÖZER DENİZ, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 104; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 30.

6. Paylaşımda Aynen Paylaşma İlkesi

a. Genel Olarak Aynen Paylaşma İlkesi

Mirasın paylaşılmasında aynen paylaşma ilkesine göre, eşit haklara sahip olan mirasçılar arasında tereke unsurlarının da aynen paylaşılması gerekir[96]. Mirasın aynen ve cismen paylaşılmasıdır. Mirasın fiziksel olarak paylaşılması şeklinde ifade edilebilir[97]. TMK m. 649/1'e göre, mirasçılar terekede buluna bütün mallar üzerinde eşit hakka sahip olacaktır. Mirasçılar dilerse terekedeki unsurlar üzerinde aynen paylaşmayı gerçekleştirebilir. İsterlerse terekedeki tüm mal varlığını satarak satıştan elde edilen bedeli paylaşabilir[98]. Ancak kanun koyucu TMK m. 642/2'de terekedeki malların ilk önce aynen paylaşılması gerektiğini, olanak yoksa satış yoluyla paylaşılması gerektiğini söylemiş ve bu şekilde aynen paylaşmayı satış yoluyla paylaşmaya nazaran üstün tutmuştur[99]. Kanun koyucu satış yoluyla paylaşmayı istisna olarak öngörmüştür[100]. Aynen paylaşma iki şekilde gerçekleşir. Birincisi terekenin miras payları oranın da maddi olarak bölünmesi ile sağlanır. Diğeri ise, terekede mevcut olan unsurlardan maddi olarak bölünmesi imkânı olmayanların bir bütün halinde mirasçılara intikali durumudur[101]. İlk paylaşıma örnek olarak terekede mevcut bir paranın mirasçılara miras payları oranında dağıtılması verilebilir. Elbette bu paylaşma şeklinde, paylaşma konusu mal varlığının bölünebilir bir mal varlığı olması gerekir. İkinci olarak aynen paylaşmaya tereke de maddi olarak bölünmesi mümkün olmayan mal varlıkları için örnek olarak ise; bir ev, araba, antika tablo gösterilebilir[102]. Bu mal varlıkları bölünebilir nitelik taşımadığından, mirasçılardan sadece birisinin mal varlığına dahil edilebilir. Böyle bir durumda da mirasçıların sahip olduğu paylara ait değerler şayet birbirleriyle eşit değilse o zaman mirasçılar arasında denkleştirme bedeli ödenebilir.

[96] AVCI, s. 44; GÜNAY, s. 95; TEKELİOĞLU, s. 97.
[97] YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 177.
[98] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 551; ŞİŞKO, s. 20; TEKELİOĞLU, s. 97.
[99] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.59.
[100] ÖZTAN, s. 466; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 551; AVCI, s. 45.
[101] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.60; ÖZER DENİZ, s. 28.
[102] TEKELİOĞLU, s. 98

b. Aynen Paylaşma İlkesinin İstisnaları

aa. Genel Olarak

Aynen paylaşma ilkesi de eşitlik prensibine benzer şekilde mutlak değildir. Mirasbırakan dilerse, ölüme bağlı tasarrufla aynen paylaşma kuralının önüne geçebilir. Yahut her ne kadar kanun koyucu TMK m. 642/2'ye göre aynen paylaşmaya öncelik tanısa da mirasçılar isterlerse aynen paylaşma ilkesini uygulamaz ve tamamen ortadan kaldırabilirler.

bb.Terekede Bütünlük Oluşturan Eşya ve Aile Belgeleri ile Özel Anı Değeri Olan Eşyaların Paylaştırılması

Nitelikleri veya özgülendikleri amaç gereği bir bütünlük oluşturan eşyaların paylaşılması bakımından kanun koyucu TMK m. 653/1'de bu eşyaların birbirinden ayrılamayacağını söylemiştir[103]. Dolayısıyla eşya birliği durumu söz konusudur. Kısaca eşya birliği; aralarında bir alt üst ilişkisi olmaksızın bir gaye uğruna bir araya gelen ekonomik açından bir birlik oluşturan birden çok eşyanın oluşturduğu birliktir. Eşya birliğinde eşyalar bağımsızlıklarını korumaktadır. Eşya birliğine örnek olarak pul ya da resim koleksiyonu, kitaplıktaki kitaplar ya da yemek takımı verilebilir.

Bütünlük oluşturan eşyaların her birinin bağımsız ayni hakkı olduğu için, isterlerse mirasçılar bu eşyaları bölebilirler. Ancak bu eşyalar ile ilgili olarak mirasçılar anlaşamazlarsa, hâkim TMK m. 653/2 'ye göre eşyaların karşılığı mirasın payına mahsup edilmek suretiyle bir mirasçıya özgüleyebilir ya da satılmasına karar verebilir[104]. Hâkim TMK m. 653/2'ye göre aile belgeleri ve özel anı değeri taşıyan eşyaları mirasta mirasçının payına mahsup edilmeden o eşyaları mirasçıya özgüleyebilir[105].

Bu durumda aile belgeleri ve özel anı değeri olan eşyalar, mirasçılar açısından manevi kıymeti olan eşyalardır. Buna örnek olarak; fotoğraf albümleri, mirasbırakanın hatıra defteri olarak vb. sayılabilir. Bu eşyaları mirasçılar isterlerse mirasçılar anlaşmak suretiyle paylaşabilirler. Bu eşyaların ekonomik değeri yoktur. Buna ek olarak mirasçılar anlaşırlarsa, aile belgeleri ile özel anı değeri olan eşyaların paylaştırılması yerine onların satışına karar verebilir. Bu satışın gerçekleşebilmesi için

[103] AYAN, Miras, s. 364; TEKELİOĞLU, s. 102.
[104] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 553; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 187; TEKELİOĞLU, s. 103.
[105] ÖZTAN, s. 467.

tüm mirasçıların oy birliği ile karar vermesi gerekir. Tek bir mirasçı buna aykırı hareket ederse bu eşyaların satışı olamaz. TMK m. 653/2'ye göre hâkim, mirasçılar arasında anlaşmazlık durumunda satışa karar verebilir.

7. Alacaklıların Korunması İlkesi

Terekenin açılmasıyla beraber mirasçılardan birinin payını ya devralmış ya da haczettirmiş olan veya o mirasçıya karşı açmış olduğu takip sonucunda elinde borç ödemeden aciz belgesi bulunan bir alacaklı, sulh hukuk hakiminden mirasçının yerine paylaşmaya katılmak için bir kayyım atanmasını isteyebilir[106].

Kanun koyucunun böyle bir hüküm koymasının sebebi, borçlu taraf olan mirasçının, mirasın paylaşılması ile elde edeceği alacak ile borçluların alacaklarını karşılayabileceğini düşünüp onların çıkarlarını korumaması ihtimalidir. Bu durumda da alacaklının zarara uğraması ihtimali öngörülmüş ve önlenmek istenmiştir[107].

Mirasçılar arasında paylaştırma anlaşması yapılmış veya paylaşma davası açılmışsa, alacaklılar o mirasçı yerine kayyımın paylaştırmaya katılmasını isteyebilirler. Şayet paylaşma işlemi gerçekleştirilmiş ise, alacaklıların paylaşmanın gerçekleşmesinden sonra bu haktan faydalanabilmesi mümkün değildir. Hatta yapılan işlemlerin geri alınmasını ya da feshini de isteyemezler.

Kayyımın atanması durumunda ise, kayyım yerini aldığı mirasçının tüm hak ve yükümlülüklerine sahip olur. Ayrıca kayyım diğer mirasçılarla eşit haklara sahiptir ve onlarla beraber paylaşma işlemlerine katılır. Burada kayyım, borçlu mirasçının haklarını kullanarak aslında alacaklıların da haklarını korumuş olmaktadır. Kayyım atanmadan önce miras paylaşım sözleşmesi yapılmışsa, yapılan işlem ancak alacaklıların haklarının zarara uğramamasına göre geçerli olacaktır.

D. Miras Paylaşımının Türleri

1. Genel Olarak Miras Paylaşımının Türleri

Mirasın paylaşılması; paylaşımın kapsamı açısından ve paylaşımın şekli açısından olmak üzere ikiye ayrılır. Kapsamı açısından ise tam ve kısmi paylaşma olarak ikiye ayrılır. Kısmi paylaşım ise kendi içinde objektif kısmi paylaşım, sübjektif

[106] ÖZTAN, s. 463; ANTALYA /SAĞLAM, s. 438; KILIÇOĞLU, Miras, s. 330; AVCI, s. 45; GÜNAY, s. 97; ŞİŞKO, s. 21.
[107] AVCI, s. 45.

kısmi paylaşım ve karma paylaşım olarak üçe ayrılmaktadır. Şekli açısından ise aynen paylaşma ve satış yoluyla paylaşma olarak ikiye ayrılır.

2. Paylaşımın Kapsamı Açısından

Mirasın paylaşılmanın terekenin tamamını kapsaması gerekmez. Terekenin belirli bir kısmını kapsaması yeterli olacaktır. Bu durum mirasçıların irade serbestisi ilkesine dayanır. Kanun koyucu bu durumda mirasçılara serbesti tanımaktadır.

a. Tam Paylaşma

Miras ortaklığı kanunen geçici niteliktedir. Bundan dolayı da mirasın paylaşımının en kısa sürede gerçekleştirilmesi gerekir. Tabi kanun koyucu bu konuda mirasçılara serbesti tanımaktadır. Mirasçılar mirasın ister tamamını isterlerse bir kısmını paylaşabilirler. Mirasçılar terekede yer alan tüm mal ve hakların paylaşılması konusunda anlaşarak miras ortaklığını sona erdireceklerdir[108]. Tam paylaşma gerek yargısal olarak gerekse iradi olarak gerçekleştirilebilir. Tam paylaşma ile beraber miras ortaklığı son bulacaktır[109].

b. Kısmi Paylaşma

Kısmi paylaşma ise, miras ortaklığının kısmen sona erdirilmesidir. Kısmi paylaşmada terekedeki bazı unsurlar ayrıştırılmakta ya da mirasçılardan bazıları terekede kendi paylarına denk gelen kısmı almak suretiyle miras ortaklığından ayrılmaktadır[110]. Terekede bazı unsurların paylaşılıp bazı unsurların paylaşılmamasına kanun koyucu engel olmamıştır[111]. Bu durumda kanunda açıkça hüküm olmaması mirasçıların kısmi paylaşmayı yapmalarına engel değildir[112].

aa. Objektif Kısmi Paylaşma

Objektif kısmi paylaşma, terekede yer alan unsurların bir kısmının paylaşılmasıdır[113]. Burada terekede kalan unsurlar arasında elbirliği ile hak sahipliği devam edecektir[114]. Bu durumda, terekenin tamamının paylaşılmaması ise miras

[108] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 541; İMRE /ERMAN, s. 465; KILIÇOĞLU, Miras, s. 365; AVCI, s. 53; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 178; TEKELİOĞLU, s. 74; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 47.
[109] SAPANOĞLU, s. 138; ŞİŞKO, s. 23.
[110] SAPANOĞLU, s. 139; TEKELİOĞLU, s. 74.
[111] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 541.
[112] KILIÇOĞLU, Miras, s. 365.
[113] ÖZTAN, s. 467; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 541; SAPANOĞLU, s. 139; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.183; ERGÜNE, 1068; TEKELİOĞLU, s. 75.
[114] İMRE /ERMAN, s. 466; KILIÇOĞLU, Miras, s. 368; AVCI, s. 54; ŞİŞKO, s. 23, 24; TEKELİOĞLU, s. 75; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 48.

ortaklığını sona erdirmez. Örneğin, terekede yer alan nakit paranın kullanılması için sadece bu paranın paylaştırılması durumu gerçekleşebilir. Bu konuda mirasçılar arasında sözleşme yapılması da mümkündür.

Mirasçılar arasında bir anlaşma olmamışsa, mirasçılardan bir veya birkaçının terekedeki bazı unsurların paylaşımı için kısmi paylaşma davasının açıp açamayacağı hususunda iki ayrı görüş vardır. Bir görüş, kısmi paylaşma için sözleşme yapılabileceğini ancak paylaşma davasının terekede yer alan tüm unsurlar için geçerli olacağını ifade etmektedir. Bu görüşe göre terekede yalnızca belirli unsurlar taraflar için menfaate elverişli unsurlar paylaşılacak, diğer mallar ise terekede miras ortaklığında kalacaktır. Bu da kanun koyucunun geçici olarak istediği miras ortaklığının, terekenin kalan kısmıyla sürekli olarak devam edeceği anlamına gelir. Karşıt görüşe göre ise kısmi paylaşma davası açılabilir. Örneğin TMK m. 642/3'e göre; paylaşımın hemen derhal yapılması, halinde paylaşım konusu malın ya da terekenin değerinde azalmaya sebebiyet verecekse, mirasçılardan birinin talebi üzerine sulh hukuk hâkimi bu malın ya da terekenin paylaşılmasını erteleyebilir. Buna ek olarak, TMK m. 635/4, mirasın tasfiyesi devam ederken, tasfiye için gerekli olmayan tereke mallarının ve paranın kısmen veya tamamen kendilerine verilmesini isteyebileceğini ifade etmiştir.

Kanaatimizce kısmi paylaşma davasının açılabilir. TMK m. 642/2'ye göre mirasçılar dilerse terekenin tamamını dilerlerse bir kısmını paylaşabilirler[115]. Bu konuda kanun koyucu mirasçılara serbesti tanımıştır.

bb. Sübjektif Kısmi Paylaşma

Sübjektif kısmi paylaşma, miras ortaklığında var olan mirasçılardan bir kısmının ayrılıp kalanların miras ortaklığını devam ettirme durumudur[116]. Ancak böyle bir durumun gerçekleşebilmesi için mirasçıların oy birliği ile karar alması gerekir[117]. Ortaklıktan ayrılan mirasçıların elbirliği ile hak sahipliği artık sona erecektir. Ancak miras ortaklığında kalan diğer mirasçıların elbirliği ile hak sahipliği ise devam edecektir[118]. Talep eden mirasçı, terekede miras payına karşılık gelen unsuru, için paylaşma davası açabilir. Diğer mirasçılarsa dilerlerse, dava açan mirasçı kendine

[115] TEKELİOĞLU, s. 77.
[116] SAPANOĞLU, s. 139; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.183; AVCI, s. 59; ERGÜNE, 1068; TEKELİOĞLU, s. 78; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 48.
[117] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 541; AVCI, s. 59; ŞİŞKO, s. 24.
[118] İMRE /ERMAN, s. 465; KILIÇOĞLU, Miras, s. 368.

karşılık gelen unsuru aldıktan sonra miras ortaklığını devam ettirebilirler. Ancak böyle bir davada hâkim, geri kalan mirasın zorla dağıtılmasına karar veremez. Mirasın paylaşılması için açılan davada mirasın tamamı değil yalnız davayı açan mirasçıya özgülenen kısmı paylaşılacaktır. Bu durumda da açılan paylaştırma davası sübjektif paylaştırma davası olarak nitelenebilir. Şayet bu davada diğer mirasçılar da terekenin paylaşılmasını talep ederlerse, mirasın tamamının paylaşılması gerekecektir.

Buna ek olarak; tereke bölünmeye elverişli değilse o zaman bunun yapılabilmesi mümkün değilse o zaman birden farklı çözüm yöntemi vardır. Örneğin bunlardan birisi söz konusu unsurun satışı olabiliyorsa satışının gerçekleştirilmesi ve elde edilen paranın paylaştırılması olabilir.

cc. Karma Kısmi Paylaşma

Karma kısmi paylaşmada hem objektif paylaşma durumu hem de sübjektif paylaşma durumu söz konusudur[119]. Örneğin, terekede mevcut olan bir unsur satılmışsa bu unsurun satışına sebebiyet veren ve sübjektif paylaşmayı isteyen mirasçının payı verilir. Bununla beraber satış bedelinden kalanlar, mirasçılara eşit olarak paylaştırılır. Ancak bu durumda kalan mirasçılar, miras ortaklığının dağılmasını talep etmemiştir. Bu durumda terekede satılanlar haricinde kalan diğer unsurlar bakımından miras ortaklığı devam etmektedir. Elbirliği ile hak sahipliği terekede kalan unsurlar açısından devam etmektedir[120].

3. Paylaşmanın Şekli Açısından

a. Aynen Paylaşma

Mirasçılar paylaşmanın nasıl yapılacağını serbestçe kararlaştırabildiler. Ancak paylaşmanın şekli hususunda ortak bir karar yoksa, kanun koyucu kural olarak aynen paylaşmaya üstünlük tanımaktadır[121]. Aynen paylaşma terekenin şeklen ve cismen paylaşılmasıdır[122]. TMK m. 642/2'ye göre terekenin aynen paylaşılmasına imkân, yoksa satış yoluyla paylaştırılmasına karar verilmesini mirasçılar mahkemeden isteyebilirler.

---

[119] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 542; İMRE /ERMAN, s. 465; KILIÇOĞLU, Miras, s. 369; AVCI, s. 61; ŞİŞKO, s. 24; ERGÜNE, 1068; TEKELİOĞLU, s. 80; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 49.
[120] İMRE /ERMAN, s. 465; TEKELİOĞLU, s. 80.
[121] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 542; ÖZUĞUR, s. 1581; AVCI, s. 62.
[122] SAPANOĞLU, s. 136.

b. Satış Yoluyla Paylaşma

Mirasçılar paylaşımda serbesti ilkesi gereğince, terekenin tamamının ya da belirli bir kısmının paylaşımının satış yoluyla olacağına ve satışın nasıl yapılacağını kendileri karar verebilirler[123]. Mirasçılar dilerse satış açık arttırma suretiyle de yapabilir. Buna ek olarak bu açık arttırma yoluyla yapılan satışın üçüncü kişilerin önünde yapılıp yapılmayacağı hususunda da anlaşabilirler.

Mirasçılar, satış yoluyla mirasın paylaştırılmasını talep edebilmek için oy birliği ile karar almalıdırlar[124]. Bu şekilde oy birliği ile alınan karar sonucunda, mahkeme mirasçıların kararına uygun olarak hareket edecektir. Mirasçıların, terekenin tamamı için satış kararı alması şart değildir. Bununla birlikte, mirasçıların satış kararına karşı hâkim aynen paylaşmaya zorlayamaz. Fakat, mirasçıların aynen paylaşmayı talep ettikleri bölünme niteliği taşımayan bir mal için mahkeme, aynen paylaşmanın mümkün olmamasından dolayı satışa kararı verebilir.

TMK m. 699/1'de paylaşmanın aynen bölünme, pazarlık veya arttırma suretiyle yapılabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca paylaşma hususunda mirasçılar anlaşamamışlarsa, hâkim ilk önce aynen bölünerek paylaşmayı sağlar. Bu durumda da paylaştırılan aynen değerlerin birbirine tam olarak denk düşmemesi halinde eksik olan kısmı para ile ekleyerek denkleştirmeyi sağlar. Kanun koyucu ayrıca TMK m. 651/3'te göre mirasçılardan birinin talebi üzerine satışın açık arttırma yoluyla da yapılabileceğini ifade etmiştir. Buna ek olarak mirasçılar satışın nasıl yapılacağı hususunda bir anlaşma yapmamışlarsa sulh hâkimi, arttırmanın mirasçılar arasında ya da herkese açık olarak yapılabileceği hususunda karar verebilir[125].

[123] AVCI, s. 65.
[124] ÖZUĞUR, s. 1581.
[125] ÖZUĞUR, s. 1581.

İKİNCİ BÖLÜM

MİRAS PAYLAŞIM SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI VE GEÇERLİLİĞİ

I. Miras Paylaşım Sözleşmesi

A. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Tanımı

Mirasın paylaşma sözleşmesi kavramının iki anlamı vardır. Bunlar; mirasın geniş anlamda paylaşması ve dar anlamda paylaşmasıdır[126]. Mirasın geniş anlam da paylaşılması, miras ortaklığının son bulması için yapılması gerekli olan her türlü işlem bu duruma dahil olur[127]. Ayrıca belirlenen miras paylarının, mirasçıların kişisel mal varlığına geçişine kadar olan tüm süreç, geniş anlamda mirasın paylaşılması olarak ifade edilebilir[128]. Dar anlamda mirasın paylaşılması ise geniş anlamda mirasın paylaşılmasını tamamına erdiren, mirasçılara tahsis edilen, payların ya da hisselerin devrini sağlayıp miras ortaklığını sona erdiren işlemdir[129]. Dar anlamda mirasın paylaşımı, geniş anlamda mirasın paylaşımında belirlenen ve mirasçılara intikali henüz gerçekleşmemiş hisselerin mirasçılara devrinin gerçekleştiği kısımdır. Esasen dar anlamda mirasın paylaşımı, geniş anlamda mirasın paylaşımının son aşaması olarak da ifade edilebilir. Bu durumda da dar anlamda mirasın paylaşılması ya elden mirasın paylaşılması ya da yazılı miras paylaşım sözleşmesi ile gerçekleşir[130].

Şayet mirasçılar, miras paylaşım sözleşmesini terekenin tamamı için yaparsa miras ortaklığı son bulmaktadır. Ancak mirasçılar, miras paylaşım sözleşmesini terekenin tamamı için yapmak zorunda değildir. Terekenin belirli kısmı için miras paylaşım sözleşmesi yapıp kalan kısımlarda miras ortaklığının devamını talep edebilirler.

B. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Tarafları

Miras paylaşım sözleşmesinin tarafları mirasçılardır. Mirasbırakan bu sözleşmenin tarafı değildir. Burada mirasbırakan, mirasçılar arasında ölüme bağlı tasarruf vasiyetname ya da miras sözleşmesi ile terekenin tamamı ya da belirli bir

[126] TEKELİOĞLU, s. 66; ARAL, s. 29; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.19.
[127] TEKELİOĞLU, s. 66; ARAL, s. 29; AVCI, s. 22.
[128] AVCI, s. 22; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 25; TEKELİOĞLU, s. 67.
[129] TEKELİOĞLU, s. 67; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; ARAL, s. 29.
[130] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; TEKELİOĞLU, s. 67.

kısmı üzerinde mirasçı atayabilir. Bu durumunda atanmış mirasçı da aynı yasal mirasçı gibi külli halefiyet yoluyla mirasçı olacağından sözleşmeye taraf olabilir[131]. Atanmış mirasçı hem gerçek hem de tüzel kişi olabilmektedir. Tüzel kişi olması durumunda tüzel kişinin yetkili organı tarafından miras paylaşım sözleşmesinin yapılması tüzel kişiyi bağlar[132]. Miras paylaşım sözleşmesi, miras açılmadan önce veya mirasın açılmasından sonra yapılabilir. Mirasın açılmasından önce yapılması durumda sözleşmenin tarafları muhtemel mirasçılar olacaktır. Bu mirasçılar, beklenen hak üzerinden miras paylaşım sözleşmesi yapacaklardır. Bu sözleşmenin mirasın açılmasından sonra geçerli olabilmesi için sözleşmenin tarafı olan muhtemel mirasçıların tamamının gerçek mirasçı olarak bulunması gerekir[133]. Ayrıca mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesinde mirasbırakan taraf olmamakta, sadece sözleşmeye katılmakta ya da sözleşmeyi onaylamaktadır.

Miras paylaşım sözleşmesinde, mirasçıların iradi temsilcilerinin yapmış olduğu işlemler de geçerli olur[134]. Mirasçılar ister mirasçıya ister üçüncü bir kişiye temsil yetkisi verebilir[135]. Yapılan hukuki işlemin temsil olunanı bağlayabilmesi için temsilcinin temsil yetkisini geçerli olarak alması gerekir[136]. Ancak temsil yetkisi geçersizse TBK m. 46/1 gereğince temsil olunan tarafından yapılan işlem onamadığı müddetçe yetkisiz temsilci tarafından yapılan işlem temsil olunanı bağlamayacaktır[137]. Bu durumda diğer mirasçılar isterlerse TBK m. 46/2 gereğince yetkisiz temsilcinin yapmış olduğu işlemin onaylanıp onaylanmayacağını bildirmesini talep edebilir[138].

Temsil yetkisinin bir başka mirasçıya verilmesi durumunda temsil yetkisi verilen mirasçı, sözleşmenin de bir tarafı olduğundan kendi kendisiyle işlem yapmış olacaktır. Bu duruma çifte temsil denir[139]. Çifte temsilde, temsilci hem temsil olunanı temsil

---

[131] KÜÇÜKAYDIN, Aslı Emine, "MİRASCI ATAMA (APPOINTMENT OF AN HEIR)", ***İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası***, İstanbul, 2017, C. 75, S. 1, s. 438; TAŞATAN, Caner, "TÜRK MEDENİ KANUNU'NA GÖRE MİRASÇI ATAMA", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2019, C. 10, S. 1, s. 41.

[132] ARAT, Ayşe, "Medeni Kanunumuza Göre Kişi Topluluklarının Mirasçılığı", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi***, 2016, Malatya, C. 5, S. 2, s. 103.

[133] TEKELİOĞLU, s. 152.

[134] DEMİR, Bahadır, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Doğrudan Temsil Müessesesi", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2016, C. 6, S. 1, s. 251.

[135] TEKELİOĞLU, s. 150.

[136] DEMİR, s. 255.

[137]ERGÜN, Halit, "TÜRK BORÇLAR HUKUKUNDA YETKİSİZ TEMSİL HALLERİ VE SONUÇLARI", ***Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi***, KAYSERİ, 2016, C. 11, S. 1, s. 281.

[138] ERGÜN, s. 284.

[139] YAVUZ, Temsil, s. 1296.

etmekte hem de üçüncü kişi olarak karşı tarafta yer almaktadır[140]. Türk Borçlar Kanunu'nda çifte temsil durumunu düzenleyen bir hüküm söz konusu değildir. Ayrıca çifte temsili yasaklayan bir durum da yoktur. Kural olarak yapılan işlemin geçerliliği için temsilciye açık bir şekilde yetki verilmesi gerekmektedir. Ayrıca yapılan işlem sonucunda temsil olunanın zarara uğrama tehlikesi söz konusu olmamalıdır[141]. Burada temsilcinin yapacağı işlem ile temsil olunan ile menfaatlerinin çatışmaması gerekir[142]. Kanaatimizce miras paylaşım sözleşmesinde mirasçılardan birinin, bir başka mirasçının temsilcisi olması durumunda sözleşmenin niteliği gereği iki tarafın menfaatlerinin çatışması kaçınılmaz olur. Bu nedenle çifte temsil geçerli olamaz[143].

Miras paylaşım sözleşmesi yapılırken mirasçılardan bazıları velayet, bazıları vesayet altında olabilir[144]. Mirasçının vesayet altında olması durumunda miras paylaşım sözleşmesi yapabilmesi için TMK m. 462 gereğince vesayet makamından izin alması gerekir[145]. Ayrıca TMK m. 463 gereği vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izni gerekmektedir[146]. Mirasçı vesayet altındayken vesayet makamını teşkil eden kişinin de sözleşmeye taraf olması durumunda vesayet makamı ile mirasçının menfaatleri çatışabilir. TMK m. 426'ya göre, yasal temsilcinin menfaati ile küçüğün ya da kısıtlının menfaati çatışıyorsa o zaman küçük ya da kısıtlı için temsil kayyımı atanır[147]. Buna ek olarak mirasçı velayet altında ise velisinin miras paylaşım

---

[140] YAVUZ, Temsil, s. 1295.
[141] YAVUZ, Temsil, s. 1298.
[142] Yargıtay 19. HD. E. 692 K. 6832 T. 1.2.2007; *"Bir kişinin birkaç gerçek ve tüzel kişiyi temsil etmesine yasal bir engel bulunmamaktadır. Ancak birden fazla gerçek veya tüzel kişiyi temsil eden kişi, kendi kendisiyle değil üçüncü bir kişiye karşı hukuki muamelede bulunur. Çifte temsil halinde temsilciye açık bir yetki verilmişse veya böyle bir muameleden dolayı temsil olunanın zarara uğraması tehlikesi yoksa çifte temsil geçerlidir. Somut olayda davacı şirket, temsilcinin mallarını gerçek fiyatının çok altında temsil yetkisi bulunan davalı şirkete sattığını ileri sürdüğüne göre, zarara uğrama ihtimali mevcuttur. Bu nedenle temsilcinin yaptığı işlem davacıyı bağlamaz. Mahkemece bu yön gözetilerek malların rayiç bedeline göre davacının uğradığı zarar tespit edilerek yazılı şekilde hüküm kurulmasında bir isabetsizlik bulunmamaktadır*." Bkz. YAVUZ, Nihat, Vekilin; Müvekkil Adına Veya Hesabına Bizzat Kendisi İle İşlem Yapabilmesi (Kendisiyle Sözleşme Yapması) ve Sözleşmenin İki Tarafını Temsil Edebilmesi (Çifte Temsil) Sorunu, ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** C. XII, Y. 2008, Sa. 1-2 s. 1301-1302.
[143] TEKELİOĞLU, s. 152.
[144] ER KIDAK, Tansu, "***Türk Medeni Kanunu'na Göre Velayetin Belirlenmesi***", Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2021, s. 21.
[145] BOYDAK, Alptekin Burak, "***Türk Hukukunda Yasal Danışmanlık Kurumu***", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009, s. 38.
[146] TAT, Orkun, "***Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Danışmanlık***", Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2017, s. 65
[147] Yargıtay 8. HD. E. 2017/11336 K. 2018/1279 T. 24.01.2018; "*Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; mirasbırakan...'in vefatı ile geriye mirasçıları olarak eşi ... ile 2014 doğumlu müşterek çocuk M'nin kaldığı, anne ...'in küçük ...'e babasından miras yoluyla intikal eden şirket hisseleri üzerindeki haklarını kullanabilmesi için kayyım atanmasına karar verilmesini istediği anlaşılmaktadır. Her ne kadar davacı, küçük...in velisi, dolayısıyla yasal temsilcisi ise de, aynı şirketin*

sözleşmesine taraf olması durumunda velisi ile küçük arasında menfaat çatışması söz konusu olabilir. Bu durumda TMK m. 345 gereği çocuk ile ana veya baba arasında ya da ana ve babanın menfaatine olarak çocuk ile üçüncü kişi arasında yapılacak bir hukukî işlemle çocuğun borç altına girebilmesi ancak bir kayyımın katılmasına ve hâkimin onayına bağlı kılınmıştır[148]. Bu duruma en bariz örnek, mirasçı olarak ergin olmayan çocuk ile sağ eşin kalması durumudur.

C. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Kurulması

1. Terekenin Tamamının veya Bir Kısmının Paylaşılması İradesinin Varlığı

Miras paylaşımının gerçekleştirilebilmesi için mirasçıların bu yönde iradeleri olmalıdır. Mirasın paylaşımı noktasında TMK m. 646/1'e göre yasal ya da atanmış mirasçı arasında fark bulunmaz. Gerek yasal mirasçılar gerek atanmış mirasçılar, mirası aynı kurallara göre birlikte paylaşırlar[149]. Mirasçılar, mirasın nasıl paylaşılacağı konusunda da özgürdürler. Mirasın nasıl paylaşılacağını serbestçe karar verebilirler.

---

ortakları olmaları nedeniyle aralarında menfaat çatışması bulunduğundan, TMK'nun 426.maddesi gereğince davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru olmamıştır." https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-11336-k-2018-1279-t-24-1-2018 .(E.T. 10.11.2022). Yargıtay 8. HD. E. 2013/20545 K. 2014/2587 T. 18.02.2014; "*Davaya konu paylaşma (taksim) sözleşmesi resmi yazılı şekilde yapılması gerekmese bile, yazılı olarak yapılması yeterli olduğundan, şekil yönünden geçerliliğine engel bir durum bulunmamaktadır. Yine, şeklen de olsa tüm mirasçılar sözleşmeyi imzaladığından tüm mirasçıların oy birliği koşulu da gerçekleşmiştir. Geriye, sadece kısıtlı olan mirasçı ... yönünden, sözleşme imzalandığı sırada yasal temsilcisi olan velisi konumundaki annesi ile kısıtlı arasında yarar çatışması bulunduğundan, kendisine atanan kayyımın sözleşmeye katılması, katılmasa bile sonradan icazet vermesinin geçerli olup olmadığı, kayyımın sözleşme imzalama konusunda vesayet ve denetim makamlarından izin almasının gerekip gerekmediği ve verilen iznin kapsamına göre hareket zorunluluğu olup olmadığı sorunu kalmaktadır.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 10.11.2022).

[148] Yargıtay 2. HD. T. 27.05.2015 E. 2015/8244 K. 2015/10892; *"Ergin çocuğun kısıtlanması ve velayet altına konulması halinde, velayete ilişkin hükümlerin uygulanacağında duraksama bulunmamaktadır. Veli, kısıtlıya miras yoluyla intikal eden taşınmazların mirasçılar arasında rızai taksimi için izin ve yetki verilmesini istemektedir. Rızai taksime konu edilmek istenen taşınmazların bir kısımında kısıtlı ile birlikte velinin de mirasçı olarak hak sahibi olduğu görülmektedir. Dolayısıyla veli de kendi miras hakkı bakımından sözleşmenin tarafı olacaktır. Böyle bir durumda, Türk Medeni Kanunu'nun 345. maddesi hükmü devreye girer. Bu hüküm gereğince de çocuk ile ana veya babası arasında ya da ana ve babanın menfaatine olarak çocuk ile üçüncü kişi arasında yapılacak hukuki işlemle çocuğun borç altına girebilmesi bir kayyımın katılmasına ve hâkimin onayına bağlıdır. Türk Medeni Kanunu'nun 426/2. maddesi gereğince de bir işte yasal temsilcinin menfaati ile kısıtlının menfaati çatışıyorsa kayyım atanmalıdır. O halde, yapılacak hukuki işlem sebebiyle kısıtlı ile yasal temsilcisinin menfaati çatıştığına göre, bu işlemle ilgili olarak kısıtlıya kayyım atanması için yetkili vesayet makamından talepte bulunulmalı, kayyım atanması sağlanmalı ve hukuki işleme kısıtlı adına, kayyımın iştirak etmesi sağlanmalı, bundan sonra yapılan işlemin onayının gerekip gerekmediği yönünde karar verilmelidir. Bu yönde işlem yapılmadan yazılı şekilde hüküm kurulması doğru bulunmamıştır".* https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/2-hukuk-dairesi-e-2015-8244-k-2015-10892-t-27-05-2015 . (E.T. 10.11.2022).

[149] ÖZTAN, s. 437; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 475; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 170; TEKELİOĞLU, s. 47.

Dolayısıyla mirasçılar dilerse kendi aralarında oy birliği ile mirasın paylaşımı için miras paylaşım sözleşmesi yapabilirler. Mirasçıların yapacakları miras paylaşım sözleşmesinde, mirasın paylaşılmasına yönelik doğrudan iradelerinin olması gerekir. Yoksa yapılan işlemler mirası paylaşma değil, mirasın paylaşılmasına ilişkin hazırlık aşaması olarak kalacaktır. Kanun koyucu, mirasçılara miras paylaşım sözleşmesi yapılması için birçok kolaylıklar tanımıştır. Yapılan sözleşme ile mirasçılar, mirasın tamamını paylaşmak zorunda değildir. Mirasçılar ister mirasın tamamını ister belirli bir kısmını paylaşabilirler[150].

2. Mirasçıların Paylaşma Kararını Oy Birliğiyle Alması

Miras paylaşım sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için yasal mirasçı ya da atanmış mirasçı fark etmeksizin tüm mirasçıların yapılan sözleşmeye katılması veya yapılan işlemleri onaylaması gerekir[151]. Oy birliği olmazsa yapılan işlemler geçerli kabul edilmez. Hem elden hem de yazılı miras paylaşım sözleşmesinde mirasçılar, oy birliği ile hareket etmek zorundadır. Tek bir mirasçı dahi sözleşmeye katılmaz ya da yapılan işlemleri onaylamazsa miras paylaşım sözleşmesi geçersiz olur. Bu durumda o mirasçının talebi üzerine mirasın paylaştırılması, paylaşma davası ile olacaktır.

Miras paylaşım sözleşmesi yapılırken mirasçıların yapılan işlemlere bizzat katılması şart değildir. Mirasçılar dilerse temsilcileri aracılığıyla da yapılan işlemlere katılabilirler[152]. Daha önce de ifade edildiği üzere mirasçıların bir başka mirasçıyı temsilci ataması durumunda yapılan işlemler kanaatimizce geçersiz olmalıdır. Çünkü temsilcinin kendisinin de mirasçı olması temsil ettiği mirasçı ile menfaatlerinin çatışmasına sebebiyet verecektir[153].

3. Mirasın Paylaşılmasına Engel Bir Durumun Bulunmaması

a. Genel Olarak

Miras paylaşım sözleşmesi, mirasın paylaştırılmasının bir yoludur. Tüm mirasçılar oy birliği ile hareket ederek mirası paylaştırabilirler. Ancak mirasın paylaştırılması için bazı engel durumlar söz konusu olabilir. Bu engel durumlar

[150] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 541; İMRE /ERMAN, s. 465; KILIÇOĞLU, Miras, s. 365; AVCI, s. 53; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 178; TEKELİOĞLU, s. 74; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 47.
[151] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 379; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.67; GÜNAY, s. 95; ÖZER DENİZ, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 104; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 30
[152] AVCI, s.124; TEKELİOĞLU, s. 150; DEMİR, s. 251.
[153] TEKELİOĞLU, s. 152.

kanundan, hâkim kararından ya da mirasçıların oy birliği ile aldıkları kararlardan kaynaklanabilir. Bunlardan kanunda geçen emredici hükümler dışında olan engeller için mirasçılar, oy birliği ile karar alarak bu engelleri kaldırabilir. Ancak mirasçıların bu şekilde karar alabilmesi için oy birliği ile hareket etmesi gerekir. Yoksa engel durumlar varlığını koruyacaktır.

b. Kanundan Kaynaklanan Engeller

aa. Mirasçıların Arasında Ceninin Bulunması

Mirasçılar kanunun emredici hükümlerine aykırı olarak hareket edemezler. Kanun koyucu mirasın paylaşılmasında, mirasçılara tanınan irade serbestisine birtakım kısıtlamalar getirmiştir. Bunlardan biri olan TMK m. 643'e göre mirasçılar arasında cenin var ise diğer mirasçılar ceninin doğmasına kadar mirasın paylaşılmasını ertelemek zorundadır[154]. Bu durumda mirasın paylaşılması için dava da açılsa, hâkim ceninin doğumuna kadar bekler[155]. Buna ek olarak kanun koyucu TMK m. 649/3'e göre, mirasçılar, terekenin paylaşılmasından önce terekeye dair borçlarının ödenmesini veya onların güvenceye bağlanmasını isteyebilir[156].

bb. Resmi Tasfiyenin Söz Konusu Olması

Türk Medeni Kanunu madde 632'de resmi tasfiye hükümleri düzenlenmektedir. Mirasçıların birinin terekenin resmi tasfiyesini istemesi durumunda mirasçılar mirası paylaştıramazlar. Çünkü resmi tasfiyenin başlaması ile birlikte mirasçıların, tereke üzerinde tasarrufu söz konusu olmayacaktır. Terekenin resmi tasfiyesinde amaç, mirasbırakanın aktiflerinin tespit edilip, terekenin borçlarının yerine getirilmesidir[157].

Bu işlemde mirasçılar kişisel mal varlıkları ile sorumlu olmaz[158]. Tereke alacaklıları ise alacaklarını yalnızca terekede mevcut olan mal varlığı değerlerinden karşılayabilirler. Bu süreçte mirasbırakanın borçları tereke üzerinden ödenmiş olur. Bu işlemler sonucunda mirasçılara geriye kalan artık değer verilir. Mirasçılar ancak

---

[154] ÖZTAN, s. 457; ANTALYA /SAĞLAM, s. 430; GENÇCAN, s. 1310; KILIÇOĞLU, Miras, s. 352; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.44; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 180; MAMÜK, s. 320; TEKELİOĞLU, s. 83; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 34.
[155] İMRE /ERMAN, s. 465.
[156] OZANEMRE YAYLA, Miras, s.44; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 34.
[157] KILIÇ, Mehmet, "Türk Hukukunda Mirasın Resmi Tasfiyesi", **AÜHFD**, Ankara, 2013, C. 62, S. 3, s. 764 – 765.
[158] KILIÇ, s. 765; SARI FİDAN, s. 69 – 70; AVCI, s. 107; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 163.

mirasın resmi tasfiyesi bittikten sonra kalan artık değer üzerinde elbirliği ile hak sahibi olup mirasın paylaştırılmasını talep edebilirler.

c. Hâkim Kararından Kaynaklı Engeller

aa. Değerinde Önemli Azalma Olmadan Bölünemeyen Tereke Malları

Değerinde önemli azalma olmadan bölünemeyen malların paylaşımında TMK m. 651/1'e göre kanun koyucu, tereke mallarının bir bütün halinde mirasçılara özgüleneceğini ifade etmiştir[159]. Bölünemez nitelikte mallara örnek olarak taşınırlar, taşınmazlar, fikri sınai haklar sayılabilir. Bu bölünemez nitelikteki malların mirasçıya özgülenmesi için mirasçının bunu talep etmesi gerekir. Ancak mirasçılar, bölünemez nitelikteki bu malların mirasçıya özgülenmesi hususunda anlaşamamışlarsa, bu malların satılarak bedelinin bölüştürülmesi gerekir[160]. Buna ek olarak TMK m. 651/3'e göre, mirasçılardan birisi satışı artırma yoluyla yapılması için istemde bulunursa o zaman satış açık artırma yoluyla yapılır. Şayet mirasçılar artırmanın nasıl yapılacağı hususunda anlaşamazlarsa TMK m. 651/3'e göre hâkim, artırmanın mirasçılar arasında veya herkese açık yapılmasına karar verir[161].

bb. Tarımsal İşletmenin Özgülenmesinden Kaynaklı

Tarımsal arazilerin miras, satış gibi yollarla küçülmesini engellemek amacıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda 6537 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerin yapılmasına ek olarak 4721 sayılı kanunda tarımsal işletmelerin paylaşımını düzenleyen 659. ve 668. maddeler yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak 5403 sayılı kanuna eklenen geçici madde 5 ile 6537 sayılı kanunun 8. maddesinin yayımı tarihinde mirasçılar arasında henüz paylaşımı yapılmamış tarımsal arazilerin devir işlemlerinin, bu maddeyi ihdas eden kanundan önceki kanun hükümlerine göre tamamlanacağı ifade edilmiştir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu m. 8/C'de, mirasbırakanın ölmesi sonrasında tarımsal arazinin mirasçılar arasında bölünerek cüce araziler haline gelmesinin

[159] ÖZTAN, s. 466; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 552; AYAN, Miras, s. 384; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.62; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 185; TEKELİOĞLU, s. 99.
[160] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 552.
[161] YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 186.

önlenmesi amaçlanmıştır[162]. 5403 sayılı kanunu madde 8/C öncelikle, kanun koyucu mirasçıların anlaşmasına yönelik seçenekler sunulmuştur. Mirasbırakanın ölümünden sonra birden çok mirasçının bulunması halinde mirasçılar anlaşırsa arazinin mülkiyetinin bir mirasçıya veya yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerini karşılaması durumunda birden fazla mirasçıya devrini sağlayabilirler. Buna ek olarak Türk Medenî Kanunu'nun 373'üncü ve devamı maddelerine göre kuracakları aile malları ortaklığına veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devrini de gerçekleştirebilirler[163]. Mirasçılar istelerse de mirasçıların tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları 13/01/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracakları limited şirkete devrini ya da tarımsal arazinin mülkiyetin üçüncü kişilere devrini kararlaştırabilirler[164]. Ancak mirasçıların anlaşamaması halinde mirasçılardan her biri dilerse yetkili sulh hukuk mahkemesinden dava açabilir.

Yeter gelirli tarımsal araziler birden çok yeter geliri sağlayan tarımsal arazi büyüklüğüne bölünebiliyorsa, sulh hukuk hâkimi bunlardan her birinin mülkiyetinin mirasçılara ayrı ayrı devrine karar verir. Bu durumda sulh hukuk hâkiminin tarım arazisinin mülkiyetinin nakli için birkaç duruma dikkat etmesi gerekecektir. İlk olarak mirasçılar arasında kişisel yetenek ve durumları göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen ehil mirasçıya tarımsal gelir değeri üzerinden devrine, birden çok ehil mirasçının bulunması hâlinde öncelikle asgari geçimini bu yeter gelirli tarımsal arazilerden sağlayan mirasçıya, bunun bulunmaması hâlinde bu mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine, ehil mirasçı olmaması hâlinde ise mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine karar verir[165].

---

[162] ŞİŞKO, s. 107 – 108; YAZICI, s.107; KARLI, s. 144 – 145; EREN /AKTÜRK, s. 673; İMRE /ERMAN, s. 505; DURAL /ÖZ, s. 515- 516; ANTALYA /SAĞLAM, s. 532; EREN, Fikret/ BAŞPINAR, Veysel, ***Toprak Hukuku***, Savaş Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2017, s. 161.

[163] DURAL /ÖZ, s. 519; KARLI, s. 145; EREN /AKTÜRK, s. 682; İMRE /ERMAN, s. 508; ŞİŞKO, s. 111; YAZICI, s.109; EREN /BAŞPINAR, s. 163- 166.

[164] DURAL /ÖZ, s. 519; EREN /AKTÜRK, s. 684; KARLI, s. 145 – 146; İMRE /ERMAN, s. 509; YAZICI, s.110 – 111, ŞİŞKO, s. 111 – 112; KILIÇOĞLU, Yenilikler, s. 332.

[165] DURAL /ÖZ, s. 521; İMRE /ERMAN, s. 510; EREN /AKTÜRK, s. 685; KILIÇOĞLU, Yenilikler, s. 332; KARLI, s. 146. Yargıtay 14. HD. E. 2017/1289 K. 2021/226 T. 21.01.2021: "*5403 sayılı Kanuna 30.04.2014 tarihli ve 6537 sayılı Kanunun 4. maddesi ile yapılan ve 15.05.2014 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikle eklenen 8/c maddesinde, Mirasçılar, terekede bulunan tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazinin mülkiyeti hakkında; a) Bir mirasçıya veya yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerini karşılaması durumunda birden fazla mirasçıya devrini,b) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 373 üncü ve devamı maddelerine göre kuracakları aile malları ortaklığına veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devrini, c) Mirasçıların tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracakları limited şirkete devrini, ç) Mülkiyetin üçüncü kişilere devrini, kararlaştırabilirler. Mirasçılar arasında anlaşma sağlanamadığı takdirde, mirasçılardan her biri yetkili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açabilir.*

Ancak mirasçılar arasında birden fazla ehil mirasçı olması ve bu mirasçıların miras dışı tarımsal arazilere sahip olması durumunda bu mirasçıların mevcut arazilerini yeter gelirli büyüklüğe ulaştırmak veya bu arazilerin ekonomik olarak işletilmesine katkı sağlamak amacıyla hâkim, tarım arazilerinin yeter gelir büyüklüğünü aramaksızın bu mirasçılara devrine karar verebilir[166]. Bu durumun da gerçekleşmemesi halinde mirasa konu yeter gelirli tarımsal arazinin kendisine devrini talep eden mirasçı bulunmadığı takdirde hâkim, satışına karar verir. Bu suretle yapılacak satış sonucu elde edilen gelir, mirasçılara payları oranında paylaştırılır.

d. Mirasbırakanın Ölüme Bağlı Tasarrufundan Kaynaklı Engeller

Mirasbırakan ölüme bağlı tasarruf ile mirasın paylaştırılmasına müdahalede bulunabilir. Ancak söz konusu tasarruflar mirasçıların oy birliği ile aldıkları kararlarla ortadan kaldırılabilir. Mirasbırakan, TMK m. 515/1'e göre ölüme bağlı tasarruflarını koşula ya da şarta bağlayabilir. Örneğin mirasbırakan, mirasın paylaştırılmasının ertelenmesine ilişkin ölüme bağlı tasarrufunda birtakım şartlar ileri sürebilir. Ancak şartların miras ortaklığının tasfiyesini engelleyici nitelik taşıması durumunda geçersiz olarak kabul edilir[167]. Daha önce de ifade edildiği üzere mirasbırakanın bu tasarrufu mirasçıların oy birliği ile aldıkları kararla ortadan kaldırılabilir. Ayrıca mirasbırakan ölüme bağlı tasarruf ile mirasın tamamının paylaştırılmasına engel olamaz. Mirasbırakanın bu yönde yapmış olduğu tasarruf geçersiz olacaktır. Çünkü söz konusu tasarruf miras ortaklığının amacına aykırı olacağından TMK m. 557/3'e aykırılık teşkil eder[168].

e. Mirasçılardan Birinin Paylaşmadan Önce Terekede Mevcut Olan Borcunun Güvenceye Bağlanmasını Talep Etmesi

Mirasçılardan her biri tereke borçlarının paylaşmadan önce ödenmesini veya güvenceye bağlanmasını isteyebilir. Böyle bir durumda terekeye ait olan borçlar

---

Bu durumda sulh hukuk hâkimi tarımsal arazi veya yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin) Kişisel yetenek ve durumları göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen ehil mirasçıya tarımsal gelir değeri üzerinden devrine, birden çok ehil mirasçının bulunması hâlinde, öncelikle asgari geçimini bu yeter gelirli tarımsal arazilerden sağlayan mirasçıya, bunun bulunmaması hâlinde bu mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine, ehil mirasçı olmaması hâlinde, mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine karar verir. Şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir." https://karararama.yargitay.gov.tr/ *(E.T. 01.01.2023)*

[166] DURAL /ÖZ, s. 521; İMRE /ERMAN, s. 510; EREN /AKTÜRK, s. 686.

[167] AVCI, s. 104; ŞİŞKO, s. 34; İMRE /ERMAN, s. 474- 475.

[168] ŞİŞKO, s. 35; İMRE /ERMAN, s. 475; DURAL /ÖZ, s. 489 – 490.

ödeninceye kadar ya da bir mirasçı veya bir üçüncü kişi tarafından güvence altına alınıncaya kadar mirasın paylaştırılması ertelenir[169]. TMK m. 649/3'de kanun koyucu mirasçılara, terekenin paylaştırılmasından önce terekeye ait olan borçların ödenmesi ya da güvence altına alınması için böyle bir imkân tanımıştır. Diğer mirasçıların bu talebi kabul etmemesi durumunda borçların ödenmesine yönelik talepte bulunan mirasçı isterse mahkemeye başvurarak da talepte bulunabilir. Bu durumda hâkim, mirasın paylaştırılmasından önce terekeye ait borçların ödenmesine ya da güvence altına alınmasına yönelik karar verebilir. Mirasçılar, terekeye ait olan borçların ödenmesine ilişkin taleplerini paylaşmadan önce talep edebilecekleri gibi; şayet mirasçılar arasında paylaşma sözleşmesi yapılmadıysa paylaşma davasında da bir defi olarak ileri sürebilir[170].

4. Miras Paylaşımında Payların Oluşturulması

Mirasçıların mirası paylaşmaya hazırlık aşamaları genel anlamda TMK m. 650'de düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm mirasın sadece elden paylaştırılması için geçerli değildir. Aynı zamanda elden paylaşma ve yazılı paylaşma sözleşmesi açısından da geçerli olacaktır. Miras paylaşım sözleşmesini tanımlarken mirasın paylaştırılmasını geniş anlamda ve dar anlamda mirasın paylaştırılması olarak ikiye ayırmıştık. Geniş anlamda mirasın paylaştırılmasında, mirasçıların ilk olarak miras paylarını oluşturması ve bunlar için gerekli olan hazırlık işlemlerini yapması; ikinci olarak söz konusu payların mirasçılara özgülenmesi gerektiği ifade edilmiştir[171]. Mirasın dar anlamda paylaştırılmasında ise yalnızca oluşturulan payların mirasçılara özgülenmesi aşaması gerçekleşmektedir. Bu açıdan, mirasın dar anlamda paylaştırılması geniş anlamda paylaştırılmasının en son kısmını teşkil etmektedir[172].

Mirasçılar, oy birliği ile hareket ederek miras paylaşım sözleşmesinin hazırlığı aşamasında serbestçe paylarını oluşturabilirler. Kanun koyucu mirasçılara bu durumda irade serbestisi tanımıştır. Ayrıca TMK m. 650'de mirasçıların miras paylarını nasıl oluşturacağı düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm mirasçılar için emredici nitelik taşımamaktadır. Tamamlayıcı nitelikte düzenlenmiştir. TMK m. 650/1'e göre mirasçılar anlaşarak tereke mallarından mirasçı veya ortak kök sayısınca pay

[169] ANTALYA /SAĞLAM, s. 523; AVCI, s. 110.
[170] AVCI, s. 110.
[171] TEKELİOĞLU, s. 66; ARAL, s. 29; AVCI, s. 22.
[172] TEKELİOĞLU, s. 67; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; ARAL, s. 29.

oluşturabilirler. Mirasçıların kendi aralarında anlaşamama durumu söz konusu olabilir[173]. Böyle bir durumda mirasçıların pay oluşturamaması halinde TMK m. 650/2 gereğince mirasçılardan her biri payların oluşturulması için sulh hukuk mahkemesine başvurabilir[174]. Hâkim miras paylarını oluştururken yerel âdetleri, mirasçıların kişisel durumlarını ve çoğunluğun arzusunu göz önünde bulundurur. Günümüzde mirasçıların kendi aralarında anlaşarak miras paylarını belirlemesi nadir olduğundan kanun koyucu bu şekilde tamamlayıcı bir hüküm öngörmüştür.

5. Payların Mirasçılara Özgülenmesi

Payların özgülenmesi, mirasçılar arasında ya da sulh hukuk hâkimi tarafından oluşturulan miras paylarının mirasçıların bireysel hak sahipliğine geçişi aşamasıdır[175]. Miras paylarının özgülenmesi aşamasında kanun koyucu, miras paylarının oluşturulmasında olduğu gibi mirasçılara irade serbestisi tanımıştır. Mirasçıların kendi aralarında anlaşmasına ve onların iradesine öncelik tanımıştır. Mirasın geniş anlamda paylaşılmasının son aşaması ya da mirasın dar anlamda paylaştırılması aşaması, payların özgülenmesi aşamasıdır. Mirasçılar, payların özgülenmesini oy birliği ile karar alarak aralarında oluşturacakları sözleşme ile yapabilirler[176]. Bu sözleşmenin yazılı yapılması zorunlu değildir. Mirasçılar, elden paylaşma sözleşmesi ile miras paylarını elbirliği ile hak sahipliğinden bireysel hak sahipliğine geçişini sağlayabilirler. Ancak söz konusu işlemin yapılabilmesi için tüm mirasçıların yapılan işlemlere katılması ya da bu işlemleri onaylaması gerekir.

Mirasçıların payların özgülenmesinde niyetleri çok önemlidir. Mirasçılar nihai olarak payların mirasçılara intikali değil, hangi mirasçıya hangi payın nasıl özgüleneceğine ilişkin paylaşmaya hazırlık niteliğinde yapacakları anlaşma miras paylarının özgülenmesi niteliği taşımayacaktır. Yapılan bu anlaşma yalnızca mirasın paylaştırılmasına hazırlık niteliğinde sayılır. Böyle bir durumda mirasçılardan birisinin yapılan anlaşmaya aykırı olarak ifada bulunmayıp mirasın paylaştırılması için mahkemeye başvurması halinde hâkim, mirasçıların payların oluşturulmasına ilişkin

---

[173] HATEMİ, s. 165; İMRE / ERMAN, s. 493; DURAL / ÖZ, s. 495; KILIÇOĞLU, Miras, s. 495; İŞGÜZART / DEMİR / YILMAZ, s. 184; ÖZTAN, s. 468; ANTALYA /SAĞLAM, s. 524.

[174] İŞGÜZAR / DEMİR / YILMAZ, s. 184; KILIÇOĞLU, Miras, s. 364; İMRE / ERMAN, s. 493; DURAL / ÖZ, s. 499; HATEMİ, s. 165; ÖZTAN, s. 470; ANTALYA /SAĞLAM, s. 524 – 525.

[175] İŞGÜZAR / DEMİR / YILMAZ, s. 184; ÖZTAN, s. 470 – 471; ANTALYA /SAĞLAM, s. 525; DURAL / ÖZ, s. 498 – 499; HATEMİ, s. 165; İMRE / ERMAN, s. 492- 493; KILIÇOĞLU, Miras, s. 367 – 368.

[176] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 379; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.67; GÜNAY, s. 95; ÖZER DENİZ, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 104; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 30.

yaptıkları anlaşmaları dikkate alacaktır. Mirasçıların payların özgülenmesine ilişkin hazırlık işlemi niteliğindeki yapmış oldukları sözleşmeyi bağlayıcı olarak saymayacak ve esas almayacaktır.

D. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Konusu

Borç sözleşmelerinde ifa konusu edimdir[177]. Edim verme, yapma şeklinde olan olumlu ya da yapmama şeklinde olan olumsuz olabilir. Olumsuz edimler yapmama ya da bazı durumlarda katlanma edimi olabilir[178]. Borçlu sözleşmede kararlaştırılan edimi ifa etmesi halinde sözleşme gereğince ifa edilmiş olmakta ve sona ermektedir. Miras paylaşım sözleşmesinde edim sözleşmenin ifa konusunu oluşturan terekedeki mal varlığı değerleri ya da haklardır. Miras paylaşım sözleşmesi ifasıyla beraber terekede mevcut olan bu mal varlığı değerleri mirasçıların elbirliği ile hak sahipliğinden çıkıp mirasçılardan birisinin bireysel hak sahipliğine geçecektir. Burada ifanın konusu taşınmaz mallar, alacak hakları, taşınır mallar olabilir. Eğer ifa konusu tapuya kayıtlı olmayan taşınmaz ya da bir taşınır ise sözleşme konusunun zilyetliğinin devri ile sözleşme geçerli olarak ifa edilmiş olacaktır[179]. Tapuya kayıtlı bir taşınmaz söz konusu ise o zaman taşınmazın devri için miras paylaşım sözleşmesinin yapılması yeterli olmayacaktır. Sözleşmenin geçerli olarak kurulması ile beraber ayrıca mirasçıların tapu sicilinde taşınmazın devri için tecil işlemi gerçekleştirilmesi gerekir. Ancak mirasçılardan biri ya da birkaçı tescile yanaşmazsa o zaman sözleşmenin geçerli olarak kurulması sayesinde sözleşmede taşınmazın özgülendiği mirasçı tescile yanaşmayan mirasçılara karşı tescile zorlama davası açabilir[180]. Buna ek olarak miras paylaşım sözleşmesinin konusu alacak hakkı ise o zaman sözleşmenin yazılı olarak yapılması alacak hakkının temliki için yeterli olacaktır[181].

E. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli

1. Genel Olarak

Kanun koyucu TMK m. 676/1'e göre miras paylaşım sözleşmesinin şeklini ya payların oluşturulması ve fiilen alınması ya da yazılı paylaşma sözleşmesi olarak ikiye

---

[177] SEROZAN/ BAYSAL/ SANLI, s. 104; AYAN, Borçlar, s. 441; OĞUZMAN, M. Kemal/ ÖZ, M. Turgut, ***Borçlar Hukuku: Genel Hükümler,*** 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2022, s. 282; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 750.
[178] ANTALYA, Borçlar – 3, s. 119; SEROZAN/ BAYSAL/ SANLI, s. 104; EREN, Genel, s. 1039 vd.
[179] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 97; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643.
[180] ANTALYA /SAĞLAM, s. 534; DURAL/ÖZ, Miras, s. 484; ÖZTAN, s. 489; İMRE /ERMAN, s. 567.
[181] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643, TEKELİOĞLU, s. 254 – 255.

ayırmıştır[182]. Mirasçılar arasında miras paylarının oluşturulması ve fiilen alınması durumunu elden paylaşma sözleşmesi olarak ifade edilir[183]. TMK m. 676/1'de ifade edilen, miras paylaşım sözleşmesi mirasın açılmasından sonra yapılan miras paylaşım sözleşmesidir[184]. Buna ek olarak TMK m. 678/1'e göre kanun koyucu, mirasın açılmasından önce de miras paylaşım sözleşmesi yapılabileceğini öngörmüştür[185]. Bu hükümde kanun koyucu mirasın açılmasından önce yapılan sözleşmeyi yalnızca miras paylaşım sözleşmesi olarak ifade etmemektedir. Bu nedenle söz konusu madde, miras payının devri sözleşmeleri içinde değerlendirilmektedir. Mirasın açılmasından önce miras paylaşım sözleşmesinin yapılabilmesi için kanun koyucu birtakım şartlar öngörmüştür. Özetle miras paylaşım sözleşmesi, miras açılmadan önce ve mirasın açılmasından sonra yapılan miras paylaşım sözleşmesi olarak ikiye ayırabilir. Mirasın açılmasından sonra yapılan miras paylaşım sözleşmesi ise elden yapılan miras paylaşım sözleşmesi ve yazılı miras paylaşım sözleşmesi olarak ikiye ayrılır.

2. Miras Açılmadan Önce Yapılan Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli

Miras açılmadan önce mirasçılık durumu söz konusu değildir. Bu aşamada mirastan da söz edilemeyeceğinden miras açılmadan önce yapılan işlemler, beklenen hak üzerine yapılan işlemlerdir.[186]. Miras açılmadan önce yapılan miras paylaşım

---

[182] TEKELİOĞLU, s. 113.

[183] TEKELİOĞLU, s. 67; DURAL / ÖZ, s. 481; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; SEROZAN/ ENGİN, s. 589; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.202.

[184] SEROZAN/ ENGİN, TEKELİOĞLU, s. 114.Yargıtay 8. HD E. 2008/1597 K. 2008/2254 T. 08.05.2008: *"Davacılar vekili tarafından dosyaya sunulan Nazilli Birinci Noterliğince düzenlenen 10.04.1980 gün, 5269 yevmiye numaralı düzenleme seklinde taksim sözlesmesi başlıklı belge uyarınca mirasbırakan E. ve A.nın katılım ve onayıyla mirasçılık belgesinde isimleri geçen mirasçılarının dava konusu parselleri ve dava dışı bulunan diğer parselleri taksim ettikleri belirlenmiştir. Sözleşmenin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, taksim sözleşmesi mirasbırakan A. ve E.'nin sağlığında düzenlenmiştir. TMK'nın 678. maddesi hükmüne göre mirasbırakanın katılması veya izni olmaksızın bir mirasçının henüz açılmamış bir miras hakkında diğer mirasçılar veya üçüncü bir kişiyle yapacağı sözleşmeler geçerli değildir. Görülmekte olan davada dayanılan sözleşme anılan hükme uygun olarak düzenlenmiştir. Başka bir anlatımla, A. ve E.'nin sağlığında katılımlarıyla terekesi mirasçıları arasında taksim edilmiştir. Bu şekilde düzenlenen bir taksim sözleşmesi geçerli olup, taraflar yönünden bağlayıcıdır"* https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/ (E.T. 02.11.2022). Yargıtay 1. HD E. 2007/1810 K. 2007/3311 T. 27.03.2007; *"mirasbırakanın sağlığında, kendisinin ve tüm mirasçılarının katılımıyla düzenlenen TMK.'nın 678. maddesi kapsamındaki 30.6.1978 tarihli taksim sözleşmesi ile çekişme konusu tapulu ve tapusuz taşınmazlarının altı parçası dışındakilerin paylaşıldığı, bu paylaşım doğrultusunda da kadastro tespitine tabi tutuldukları ve davalılar adlarına tescil edildikleri, anılan taşınmazlar bakımından mirastan mal kaçırma iradesinden söz edilemeyeceği anlaşıldığına göre, bu taşınmazlar hakkındaki davanın reddedilmesinde bir isabetsizlik yoktur. Bu taşınmazlara yönelik temyiz itirazları yerinde değildir."* https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/ (E.T. 02.11.2022).

[185] TEKELİOĞLU, s. 113.

[186] TEKELİOĞLU, s. 115; İMRE /ERMAN, s. 552; ÖZAKMAN, Cumhur, ***Miras Payının Devrine İlişkin Sözleşmeler***, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984, s. 106.

sözleşmesi, TMK m. 678/1'de göre birtakım şartlara dayandırılmıştır. Kanun koyucu bu sözleşmelerin, mirasbırakanın katılımı veya izni olmaksızın yapılamayacağını öngörmüş, ayrıca sözleşme gereğince yerine getirilen edimlerin iadesinin istenebileceğini de belirtmiştir[187]. Bir başka deyişle, mirasın açılmasından önce yapılan miras paylaşım sözleşmesinin geçerliliği mirasbırakanın katılmasına ya da yapılan sözleşmeye izin vermesine bağlıdır[188].

3. Miras Açıldıktan Sonra Yapılan Miras Paylaşım Sözleşmesinin Şekli

a. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesi

Terekenin paylarının mirasçılar arasında tahsis edilmesinden sonra mirasın fiilen, maddi olarak ya da denkleştirme bedeli ödenmesi şeklinde mirasın paylaşılmasına elden miras paylaşım sözleşmesi denir[189]. Burada sözleşme, yazılı paylaşım sözleşmesinden farklı olarak bir kâğıt üzerinde gerçekleşmeyip fiili olarak yapılmaktadır [190]. Yargıtay kararlarında özellikle "haricen taksim" ya da "fiili taksim" olarak ifade edilen elden miras paylaşım sözleşmesi, bazı kaynaklarda mirasın aynen paylaşılması olarak da geçer[191]. Elden miras paylaşımı, yazılı miras paylaşım sözleşmesinden farklı olarak geçerlilik için yazılı şekil şartına tabi değildir. Kanun koyucunun bu şekilde miras paylaşımı imkânı sunmasının amacı, mirasın paylaşımının kolaylaştırılması ve geçici bir kurum olarak öngörülen miras ortaklığının uzun sürmesinin önüne geçilmesidir[192]. Elden paylaşma sözleşmesinin geçerliliği, mirasçılar arasında paylaşılan terekede mevcut olan unsurların, mülkiyetinin mirasçılara geçmesi ile olur[193]. Elden miras paylaşım sözleşmesine örnek olarak

---

[187] TEKELİOĞLU, s. 113; ÖZAKMAN, s. 127.
[188] Yargıtay 14. HD. E. 2018/3787 K. 2021/2893 T. 19/04/2021; "*Türk Medeni Kanunu'nun 677/1. maddesi gereğince, terekenin tamamı veya bir kısmı üzerinde miras payının devri konusunda mirasçılar arasında yapılan sözleşmelerin geçerliliği yazılı şekle bağlıdır. Öte yandan, TMK'nın 678. maddesinde miras açılmasından önce yapılan sözleşmelerin geçerliği mirasbırakanın katılımı veya iznine tabi kılınmış, başka bir ifadeyle mirasbırakanın katılması veya izni olmaksızın bir mirasçının henüz açılmamış bir miras hakkında diğer mirasçılar veya üçüncü bir kişi ile yapacağı sözleşmeler geçerli kabul edilmemiştir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/ (E.T. 02.11.2022).
[189] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 68; İMRE /ERMAN, s. 552; ÖZTAN, s. 486; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 641; DURAL / ÖZ, s. 481; ANTALYA /SAĞLAM, s. 532; KILIÇOĞLU, Miras, s. 388; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 177.
[190] KILIÇOĞLU, Miras, s. 388; HATEMİ, s. 162.
[191] TEKELİOĞLU, s. 117; KILIÇOĞLU, Miras, s. 388.
[192] TEKELİOĞLU, s. 119; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 69.
[193] TEKELİOĞLU, s. 119; KILIÇOĞLU, Miras, s. 388; SEROZAN/ ENGİN, s. 590.

terekede mevcut olan paranın direkt olarak fiilen mirasçılar arasında paylaşılması ya da bir taşınırın mirasçılardan birinin zilyetliğine geçmesi verilebilir.

b. Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesi

Mirasın yazılı olarak paylaşılması sözleşmesi için terekede mevcut olan unsurların kâğıt üzerinde paylaşılması örnek olarak verilebilir[194]. Burada sözleşmenin kurulması ile yapılan paylaştırma işlemi geçerli olup mirasçıları sözleşmenin taraflarını bağlayacaktır. Artık mirasçılar, sözleşme gereğince ifa borcu altına girmişlerdir[195]. Bu durumda da mirasçıların sözleşmeye aykırı davranmaları durumunda sözleşmenin ifası istenebilecektir[196]. Elden paylaşım sözleşmesinden farklı olarak yazılı miras paylaşım sözleşmesi, elden paylaşım imkânı olmayan mal varlığı değerlerinin paylaşımına olanak sağlar[197]. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde iki aşama mevcuttur. İlk olarak mirasçıların üstlenmiş olduğu taahhüt kısmıdır. İkincisi ise söz konusu taahhüttün gerçekleşmesi gerekir[198]. Tasarruf işlemi gerçekleşmezse yazılı miras paylaşım sözleşmesi gerçekleşemez. Burada tapuya kayıtlı taşınmazların tapuya tescili, taşınırlarda ise zilyetliğin devri gerekir. Ayrıca alacak hakları için alacağın yazılı olarak devri yeterli olacağından ayrıca sözleşme yapılmasına gerek yoktur[199].

c. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesi ile Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesi Arasındaki Farklar

Her iki miras paylaşım sözleşmesinin geçerli olabilmesi için mirasçılar tarafından oy birliği ile karar alınması gerekir. Ayrıca sözleşmenin yapılabilmesi için tüm mirasçıların iradesi uyuşmalıdır. Bununla birlikte her iki kurum arasında birtakım farklar bulunmaktadır.

İlk olarak elden yapılan miras paylaşım sözleşmesinde hem taahhüt hem de tasarruf işlemleri aynı anda gerçekleşmektedir[200]. Bu nedenle sözleşmelerin kurulması bakımından farklılık vardır. Elden miras paylaşımında, mirasçının fiili olarak

[194] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 69; TEKELİOĞLU, s. 119.
[195] ANTALYA /SAĞLAM, s. 534; HATEMİ, s. 161.
[196] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 69; TEKELİOĞLU, s. 119; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643; DURAL / ÖZ, s. 484; ANTALYA /SAĞLAM, s. 535.
[197] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 69; TEKELİOĞLU, s. 120.
[198] TEKELİOĞLU, s. 119; KILIÇOĞLU, Miras, s. 389; ÖZTAN, s. 487.
[199] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643.
[200] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 70; DURAL / ÖZ, s. 481.

kendisine düşen payın mülkiyetini elde etmesiyle sözleşme kurulmaktadır[201]. Ancak yazılı miras paylaşımı, yazılı olarak taahhüdün imzalanması ile kurulmuştur. Yazılı miras paylaşımında sözleşmenin sona ermesi için sadece söz konusu payın taahhüdü yetmez. Bu payın ifası da gereklidir. İkinci fark ise elden paylaşma sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için kanun koyucu şekil şartı öngörmemiştir[202]. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde, mirasçıların oy birliği ile yapmış oldukları anlaşmaların yazılı olması gerekir[203]. Sözleşme yazılı olarak yapılmazsa geçersiz olur. Bu bir geçerlilik koşuludur[204]. Bu durum elden yapılan miras paylaşım sözleşmesine göre ispat kolaylığı sunar. Her iki miras paylaşım sözleşmesi de terekenin tamamı ya da bir kısmı için yapılabilir. Elden miras paylaşım sözleşmesi terekenin tamamı için yapılmışsa miras ortaklığı direkt olarak son bulacaktır. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde ise sözleşmenin borçlandırıcı kısmının yapılması yeterlidir. Bu da üçüncü fark olarak gösterilebilir.

F. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği

1. Miras Açılmadan Önce Yapılan Sözleşmenin Hukuki Niteliği

TMK m. 678/1'e göre, mirasın açılmasından önce mirasbırakanın katılımı veya izni olmaksızın diğer mirasçılar veya üçüncü kişilerle yapacağı sözleşmeler geçersiz olacaktır[205]. Mirasın açılmasından önce yapılacak olan paylaşma sözleşmeleri de söz

---

[201] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 70; KILIÇOĞLU, Miras, s. 390.
[202] KILIÇOĞLU, Miras, s. 391.
[203] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 70; KILIÇOĞLU, Miras, s. 391.
[204] KILIÇOĞLU, Miras, s. 391. Yargıtay 14. HD. E. 2018/1304 K. 2021/2792 T. 14.04.2021; "*Mirasçılar arasında payların oluşturulması ve fiilen alınması veya aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi mirasçıları bağlar. Paylaşma sözleşmesiyle mirasçılar, tereke mallarının tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin miras payları oranında paylı mülkiyete dönüştürülmesini de kabul edebilirler. Paylaşma sözleşmesinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır (TMK m. 676). Öncelikle şu ifade edilmelidir ki, taksim sözleşmesinin geçerli olabilmesi için mirasbırakanın ölümünden sonra bütün mirasçıların veya temsilcilerinin iradelerinin birleşmesi asıldır. Bir başka ifadeyle, tüm mirasçıların veya temsilcilerinin bir araya gelerek taşınmazları paylaşıp her birinin kendi payına düşeni aldığı ve diğer mirasçıların paylarına düşenler bakımından da karşılıklı olarak vazgeçtikleri açık ve kesin şekilde belirlenmedikçe taksimin sabit olduğu kabul edilemez. İşte bunun içindir ki, gerek 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 676/2. maddesi hükmünde ve gerekse 10.12.1952 tarihli ve 2/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında taksim sözleşmesinin tüm mirasçıların katılımı ve yazılı olması taksimin geçerliliği için yeterli kabul edilmiştir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml. (E.T. 02.11.2022). Yargıtay 3. HD. E. 2020/8310 K. 2021/8433 T. 14.09.2021.
[205] Yargıtay 8. HD. E. 2015/22090 K. 2018/11254 T. 12.04.2018; "*TMK'nın 676/1-3. maddesi hükmüne göre; tapulu taşınmazlara ilişkin paylaşma sözleşmesinin geçerliliği tüm mirasçıların katılımı ile yazılı şekilde yapılması ve TMK'nın 678. maddesi uyarınca da muris sağ iken yapılacak miras payı devrine ilişkin sözleşmelerde murisin bizzat imzasının bulunması halinde hukuki sonuç doğurur. Açıklanan kanun maddeleri gereğince, sözleşmenin yazılı olması bir ispat şartı değil geçerlilik şartıdır. Somut olayda kök muris M'nin sağlığında, bütün mirasçılar ve murisin katılımı ile yapılmış yazılı taksim*

konusu hükme dahil olmaktadır. Kanun koyucu, söz konusu hükümde yapılan sözleşme için geçerlilik şartı olarak yazılı şekil şartı öngörmüştür[206]. Ancak bu şart açısından sözleşmenin bir üçüncü kişi yahut bir başka kanuni mirasçı ile yapılması arasında fark bulunmamaktadır. Burada yapılan işlemlerde, sözleşmeye taraf olan mirasçı aslında mirasçı değildir. Muhtemel mirasçı olarak işlem yapılmaktadır. İşlemler yapılıp mirasbırakan bu yapılan işlemlere katılsa ya da onaylasa da mirasçıların mirasçılığına kesin denilemez. Sözleşme yapıldıktan sonra mirasçılıktan çıkarma, mirastan yoksunluk sebeplerinden birinin gerçekleşmesi ya da sözleşmede bulunan mirasçıdan daha önde bulunan bir zümreden bir mirasçının çıkması durumlarında, ilgili kişi mirasçı olamayacaktır. Bu şekilde miras açılmadan önce yapılan paylaşma sözleşmesi risk taşımaktadır. Ayrıca henüz ölüm gerçekleşmediğinden yapılan işlemde miras payı ya da miras hissesinden de söz edilmez[207]. Bu nedenle TMK m. 678'de bundan dolayı miras hissesi ya da miras payı değil, miras hakkı denmektedir. Miras açılmadığı için mirasbırakanın sağlığında yapılan işlemler sağlararası işlemlere dahil olmaktadır. Bundan dolayı da miras açılmadan önce yapılan paylaşma sözleşmesi, miras hukukundan ziyade Borçlar Hukuku'nun konusu olmaktadır. Sözleşmenin hüküm ve sonuçları borçlar hukuku alanına girmektedir[208].

Bu sözleşmenin yapılmasından sonra sözleşme konusunu oluşturan terekeye ait mal varlığı değerlerinin mülkiyetinde değişme olmayacaktır[209]. Sözleşme sadece beklenen (muntasar) bir hak için yapılmaktadır[210]. Yapılan sözleşmenin ayni etkisi olmaz. Bu nedenle sözleşme yapılsa da sözleşmeden kaynaklı olarak mirasbırakanın herhangi bir yükümlülüğü söz konusu değildir[211]. Miras açılmadan önce yapılan paylaşma sözleşmesi geciktirici şarta bağlı olarak yapılır[212]. Sözleşmenin gerçekleşebilmesi için mirasbırakanın ölmesi, mirasın açılması ve sözleşmenin tarafı olarak gösterilen muhtemel mirasçının mirasın açıldığı anda mirasçılık sıfatını taşıyor

---

sözleşmesinin varlığı davacı tarafından ispatlanmamıştır. Bu halde yazılı taksim sözleşmesi bulunmadığından, davacıların davasının başarıya ulaşma imkanı mümkün bulunmamaktadır." https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/ . (E.T. 03.11.2022). ZORLU, Süheyla, "Mirasın Açılmasından Önce Yapılan Sözleşmeler", ***Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Konya 2014, C. 22, S. 2, s. 118 – 119.

[206] ÖZAKMAN, s. 123; İMRE /ERMAN, s. 553.

[207] İMRE /ERMAN, s. 553; ÖZAKMAN, s. 120.

[208] TEKELİOĞLU, s. 121; ÖZAKMAN, s. 122.

[209] TEKELİOĞLU, s. 121.

[210] ÖZAKMAN, s. 120.

[211] TEKELİOĞLU, s. 121.

[212]ÖZAKMAN, s. 122; TEKELİOĞLU, s. 121.

olması gerekmektedir. Şayet söz konusu şartlar gerçekleşir ve muhtemel mirasçı, mirasın açılması ile mirasçılardan birisi olursa yapılan sözleşmede taahhüt edilen edimleri yapmakla mükellef olacaktır.

2. Mirasın Açıldıktan Sonra Yapılan Sözleşmenin Hukuki Niteliği

a. Elden Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği

Mirasın elden paylaşılmasının, diğer paylaşma sözleşmeleri gibi mirasçıların tamamının iradesine uygun olması gerekir. Sözleşmenin yapılması için mirasçıların aldığı karar oy birliği ile alınmalıdır[213]. Kanun koyucu, mirasın elden paylaşılmasını TMK m. 676/1'de düzenlemiştir. Elden paylaşma sözleşmesinin, diğer paylaşma sözleşmeleri gibi hem taahhüt hem de tasarruf kısmı vardır[214]. Elden paylaşma sözleşmesinde, yazılı paylaşma sözleşmesinden farklı olarak sözleşmenin taahhüt kısmı ile ifası aynı anda gerçekleşmektedir[215]. Bu açıdan, elden paylaşma sözleşmesi ile elden bağışlama sözleşmesi arasında benzerlikler vardır[216]. TBK m. 289'da düzenlenen elden bağışlama sözleşmesi, bağışlayanın bir taşınırı bağışlanana teslim etmesi kurulur[217]. Bağışlama sözleşmesinde de borçlandırıcı işlem kısmı ile taahhüt kısmı aynı anda gerçekleşmektedir[218]. Taşınır malın bağışlanana teslimi ile sözleşmenin tasarruf işlemi gerçekleşmiş olmaktadır. Elden paylaşma sözleşmesi kurulurken payların oluşturulup özgülenmesinden sonraki aşama olan sözleşmenin ifası aşamasında paylaşma işlemi, paylaşma konusunu oluşturan hak ve malların devrine ilişkin kurallara göre yapılır. Taşınırın paylaşılması için zilyetliğin fiilen devredilmesi gerekir. Alacak hakkı için de yazılı devir işlemi gerekir.

---

[213] ÖZTAN, s. 486.
[214] TEKELİOĞLU, s. 123; DURAL / ÖZ, s. 481.
[215] TEKELİOĞLU, s. 123; DURAL / ÖZ, s. 481; ANTALYA /SAĞLAM, s. 532; ÖZTAN, s. 486; İMRE /ERMAN, s. 563; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 70.
[216] TEKELİOĞLU, s. 123; DURAL / ÖZ, s. 483.
[217] KUTLUAY, Ezgi, "***Bağışlama Sözleşmesi***", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2016, s. 38. ALTAN, Neslihan, ***"Bağışlamanın Ortadan Kalkması",*** Yaşar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2021, s. 38.
[218] TEKELİOĞLU, s. 123; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 72. Yargıtay HGK. E. 2019/25 K. 2019/874 T. 04.07.2019; *"Bağışlama sözleşmesinin şeklini Kanun'daki düzenlemeye uygun olarak elden bağışlama ve bağışlama taahhüdü ayrımına göre incelemek gerekir. 818 sayılı BK'nın 237/1'inci (6098 sayılı TBK'nın 289'uncu) maddesi gereğince elden bağışlama, bağışlayanın bir şeyi bağışlanana teslimiyle vücut bulur. Elden bağışlama borç doğuran bir sözleşme olup, bunun kurulmasıyla ifası aynı anda gerçekleşir. Elden bağışlama sadece menkullerin ve alacakların bağışlanmasında söz konusu olup, tapuya kayıtlı gayrimenkuller ve bunlar üzerindeki ayni haklar elden bağışlamaya konu olmazlar. Alacakların elden bağışlanmasında yazılı bir temlik sözleşmesine ihtiyaç vardır."* https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml (E.T. 03.11.2022).

Elden paylaşma sözleşmesi kendi içinde borçlandırıcı işlem özelliğine sahiptir. Ancak elden paylaşma sözleşmesi borçlandırıcı işlem ile beraber tasarruf aşaması da aynı anda gerçekleşir. Ancak kanaatimizce elden paylaşma sözleşmesi reel sözleşme özelliği göstermez. Reel sözleşme sadece belirli mal varlığı unsurlarının zilyetliğinin devrini konu alan eşya hukuku sözleşmeleridir. Tek tarafa borç yükleyen sözleşmelerdir[219]. Fakat elden paylaşma sözleşmesi tek tarafa borç yüklemek zorunda değildir. Karşılıklı borç yükleyen sözleşme olarak kurulabilir. Günümüzde modern mevzuatlarda kullanımı olmayan reel sözleşmelere elden paylaşma sözleşmesi girmez.

a. Yazılı Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hukuki Niteliği

Hukuki niteliği itibari ile yazılı paylaşım sözleşmesi karşılıklı borç doğurur[220]. Borçlandırıcı işlem niteliğindedir ve ancak yazılı şekilde yapılırsa geçerli olur [221]. Bu açıdan da elden yapılan paylaşım sözleşmesinden ayrılır. Yazılı paylaşma sözleşmesinin geçerliliği için tarafların irade beyanlarının uyuşmuş olması yeterlidir[222]. Bu sözleşmede, elden yapılan paylaşma sözleşmesinden farklı olarak geçerlilik için sözleşmenin ifası zorunlu değildir[223]. Ancak terekede yer alan unsurlar kendiliğinden geçmez. Her bir tereke unsurunun tek tek kendisine özgü olan tasarruf işlemi ile geçirilmesi gerekir. Eğer mirasçılar geçerli olarak kurulmuş olan paylaşma sözleşmesine rağmen tasarruf işlemlerini yapmaktan kaçınıyorlarsa bu durumda ifa davası açılabilir[224]. Yazılı paylaşma sözleşmesinin kurulabilmesi için tüm mirasçıların iradeleri bu yönde olmalıdır[225]. Kararın oy birliği ile alınması ve geçerlilik için sözleşmenin yazılı olarak yapılması gerekir.

---

[219]TÜREL, Ege, "Roma Hukukundan Günümüze Hukuki Sebep ve Sinallagma İlişkisi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*,2017, İstanbul, C. 23, S. 3, s. 367.

[220] İMRE /ERMAN, s. 566.

[221] DURAL/ÖZ, Miras, s. 484; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643; ÖZTAN, s. 488; TEKELİOĞLU, s. 123.

[222] TEKELİOĞLU, s. 124; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 72.

[223] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643.

[224] ANTALYA /SAĞLAM, s. 534; DURAL/ÖZ, Miras, s. 484; ÖZTAN, s. 489; İMRE /ERMAN, s. 567.

[225] Yargıtay E. 2015/7797 K. 2015/6776 T. 18.06.2015; "*Mirasçılar arasında payların oluşturulması ve fiilen alınması veya aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi mirasçıları bağlar. Paylaşma sözleşmesiyle mirasçılar, tereke mallarının tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin miras payları oranında paylı mülkiyete dönüştürülmesini de kabul edebilirler. Paylaşma sözleşmesinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır (TMK m. 676). Madde hükmünden de açıkça anlaşıldığı üzere elbirliği mülkiyetine konu mallarda ortaklar paylaşma sözleşmesi (miras taksim sözleşmesi) yapmış iseler bu sözleşmeyle elbirliği haline son vermiş olduklarından artık ortaklığın giderilmesi davası açamazlar. Mirasçıların aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi kendilerini bağlar. Paylaşma sözleşmesinin geçerli olabilmesi için paylaşma konusu şeyin mirasbırakana ait olması gerekir. Paylaşma sözleşmesinin yazılı şekilde yapılmış olması ve bütün mirasçıların katılması zorunludur. Bütün mirasçıların katılmadığı paylaşma sözleşmeleri geçersizdir.*"

Nasıl elden paylaşım sözleşmesi, elden bağışlama sözleşmesine benzetiliyorsa yazılı paylaşım sözleşmesi de bağışlama sözü vermeye benzetmektedirler[226]. TBK m. 288'e göre bağışlama sözü vermenin geçerliliği sözleşmenin yazılı olarak yapılmasına bağlıdır[227]. Buna ek olarak bağışlama sözleşmesinde de sözleşmenin borçlandırıcı işlem kısmı ile tasarruf işlemi kısmı farklı zamanlarda yapılmaktadır[228]. Önce borçlandırıcı işlem kısmı, daha sonra da ifası gerçekleştirilir. Bağışlama sözü verme sözleşmesi de yazılı paylaşma sözleşmesi gibi rızai bir sözleşmedir. Sözleşmenin kurulması için borçlandırıcı işlem yeterlidir. Sözleşmenin geçerli olarak kurulması için ifası zorunlu değildir.

G. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Özellikleri

1. Taraf Sayısı Bakımından Miras Paylaşım Sözleşmesi

Hukuki işlemleri, işlemin oluşabilmesi için gerekli olan irade beyanında bulunan tarafların sayısına göre tek taraflı hukuki işlemler ve çok taraflı hukuki işlemler olarak ayırmaktayız[229]. Tek taraflı hukuki işlemler; tek bir kişinin irade açıklamasıyla bir hakkın doğumu, değiştirilmesi ya da son erdirilmesi şeklinde gerçekleşir[230]. Daha önce de ifade edildiği üzere miras paylaşım sözleşmesi, miras ortaklığını sona erdiren işlemlerden birisidir. Miras ortaklığı kurumunun var olabilmesi için en az iki mirasçının olması gerekir[231]. Bu sebepten de miras paylaşım sözleşmesi kurulurken en az iki mirasçı olmak durumundadır. Ancak miras paylaşım sözleşmesi de bazen tek taraflı hukuki işlemlere girilebilmektedir. İki mirasçının olduğu bir durumda mirasçılardan biri, terekeye dair tüm haklarından vazgeçtiğini beyan eder ve terekenin tamamının diğer mirasçıya kalmasını kabul eder o zaman sözleşme tek tarafa borç

---

https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml . (E.T. 03.11.2022).

[226] TEKELİOĞLU, s. 124.

[227] Yargıtay 3. HD. E. 2013/14868 K. 2013/17437 T. 09.12.2013; *"Borçlar Kanunu'nun 238. (6098 sayılı yeni TBK 'nu 288.) maddesinde düzenlenmiş bağışlama vaadi niteliğindedir. Bağışlama vaadinin geçerliliği ise yazılı olma koşuluna bağlıdır (BK m. 238/... (Yeni TBK 288/...) (.... HD ....02.1985 - 1984/9153 E., 1985/1223 K., YKD 1985 Sayı, sh. 802)."* https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml . *(E.T. 03.11.2022).* Yargıtay 1. HD. E. 2012/16654 K. 2013/3539 T. 08.03.2013.

[228] TEKELİOĞLU, s. 124.

[229] EREN, Genel, s. 171; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 70; OĞUZMAN /ÖZ, s. 11; FURRER, Andreas/ MULLER – CHEN, Markus/ ÇETİNER, Bilgehan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler***, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2022, s. 33.

[230] EREN, Genel, s. 172; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 70; OĞUZMAN /ÖZ, s. 11; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 33; ANTALYA, I, s. 157.

[231] TEKELİOĞLU, s. 125.

yükleyen sözleşme olur[232]. Çünkü mirasçılardan biri herhangi bir yükümlülük altına girmemektedir. Sözleşmede yükümlülük altına giren taraf sadece tüm terekeye haklarından vazgeçen taraftır.

Bir hukuki işlemin gerçekleşebilmesi için birden çok kişinin irade açıklamasına ihtiyaç varsa bu hukuki işlemlere iki ya da çok taraflı hukuki işlem denir. Çok taraflı hukuki işlemler açısından en çok tercih edilen TBK m. 1'de tarafların karşılıklı iradelerinin birbirine uygun olarak kurulduğu işlemler şeklinde ifade edilen sözleşmelerdir. Miras paylaşım sözleşmesi de iki tarafa borç yükleyen sözleşme olarak düzenlenebilir. Mirasçıların terekenin paylaşımı üzerine karşılıklı borç yüklendikleri bir durumda, miras paylaşım sözleşmesi iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler gibi düzenlenmektedir[233]. Mirasçılar karşılıklı olarak yükümlülük altına girdiğinden, sözleşmede edimler arasında karşılıklılık diğer bir ifade ile "synallagma" ilişkisi mevcut olacaktır[234]. Bu durumda yapılan sözleşme, tam iki tarafa borç yükleyen sözleşmelere dahil olacaktır[235]. Ancak edimler arasında karşılılık ilişkisi bulunmuyorsa eksik iki tarafa borç yükleyen sözleşme söz konusu olur[236]. Sözleşmede edimlerin karşılıklılık ilişkisi içerisinde olmasından dolayı taraflardan birisi edimini ifa etmiyorsa o zaman karşı taraf ödemezlik definde bulunabilecektir[237]. Sözleşmenin iki tarafa borç yükleyen sözleşme olarak kurulabilmesi için iki tane mirasçının olması da şart değildir. Şayet üç tane mirasçı olduğunu ve terekede üç tane unsurun paylaşım durumu olduğunu varsayarsak her bir tereke unsurunun özgülendiği mirasçıya karşı diğer iki mirasçı borç yükümlülüğü altına girmektedir. Taraf sayısı bakımından sözleşmede birden çok taraf olsa da belirlenen her bir edim için iki taraf yükümlülük altına girer[238].

Hukuki işlemin kurulabilmesi için iki ve daha fazla kişinin ortak bir iş ya da amaç için iradelerini aynı yönde kullanmaları durumunda çok taraflı hukuki işlemler söz konusu olur. Böyle bir durumda edimler arasında karşılıklılık ilişkisi bulunmamaktadır. Taraflar karşılıklı değil, tek bir ortak amaca yönelik olarak irade

[232] TEKELİOĞLU, s. 125.
[233] TEKELİOĞLU, s. 126; KILIÇOĞLU, Miras, s, 396.
[234] TEKELİOĞLU, s. 126. KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 70;
[235] DURAL/ÖZ, Miras, s. 485.
[236] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 72; FURRER/ MULLER- CHEN/ ÇETİNER, s. 35; OĞUZMAN /ÖZ, s. 348.
[237] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 761; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 593; OĞUZMAN /ÖZ, s. 351. EREN, Genel, s. 1116.
[238] TEKELİOĞLU, s. 127; ANTALYA, Borçlar, s. 158; AYAN, Borçlar, s. 171. FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 35.

beyanında bulunurlar[239]. Mirasın açılmasından sonra mirasçılar, miras ortaklığının adi şirket olarak devamına yönelik karar almış olabilirler.

2. Zaman Yönünden Miras Paylaşım Sözleşmesi

Türk Borçlar Hukuku'nda edim çeşitleri süre bakımından üçe ayrılır. Bunlar sürekli edim, ani edim ve dönemli edimdir[240]. Sürekli edim; kısaca ifade etmek gerekirse borçlunun borçlanmış olduğu edimin zaman içerisinde sürekli bir davranış olarak yerine getirmesidir[241]. Örneğin, bir işçinin üstlenmiş olduğu edim süreklidir. Çünkü işçi hizmet edimini üstlenmektedir ve bu edimi sürekli olarak yerine getirmektedir. Kira sözleşmeleri de buna örnek olarak verilebilir. Dönemli edimli sözleşmelerde ise borçlu; üstlenmiş olduğu edimi belirli bir zaman aralığında, belirli dönemlerde düzenli olarak yerine getirmektedir[242]. Taksitle satış sözleşmesi bunun en bariz örneğidir. Burada satıcı edimini hemen yerine getirirken alıcı, belirli aralıklarla yerine getirmektedir. Son olarak ani edimli sözleşmelerde borçlu, borçlanmış olduğu edimi bir kerede yerine getirmektedir[243]. Satım sözleşmesi sonucu alınan şeyin teslim edilmesi bu duruma örnek olarak verilebilir.

Miras paylaşım sözleşmesi, niteliği ve karakteristik yapısı itibari ile ani edimli bir sözleşmedir[244]. Çünkü mirasçılar, üstlenmiş oldukları edimleri tek bir işlemle yerine getirme yükümlülüğü altına girmektedir. Yazılı paylaşma sözleşmesinden ziyade elden paylaşma sözleşmesinde, sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için edimin anında yerine getirilmesi gerekir. Paylaşma sözleşmesinin ani edimli olması, esasında terekede yer alan unsurların miras ortaklığından mirasçıların bireysel olarak hakimiyetine geçişini sağlamanın taahhüt edilmesi nedeniyledir. Bununla birlikte bazı durumlarda mirası paylaşma sözleşmesi, dönemli edimli olarak da kurulabilir[245].

---

[239] TEKELİOĞLU, s. 127.
[240] OĞUZMAN /ÖZ, s. 11; AYAN, Borçlar, s. 52; EREN, Genel, s. 111.
[241] OĞUZMAN /ÖZ, s. 12; AYAN, Borçlar, s. 53; EREN, Fikret, ***Borçlar Hukuku Özel Hükümler***, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 17.
[242] OĞUZMAN /ÖZ, s. 12; AYAN, Borçlar, s. 53; EREN, Özel, s. 17; EREN, Genel, s. 112.
[243] OĞUZMAN /ÖZ, s. 11; AYAN, Borçlar, s. 53; EREN, Özel, s. 17.
[244] TEKELİOĞLU, s. 128.
[245] TEKELİOĞLU, s. 128.

3. Kanunda Düzenlenmiş Olup Olmaması Bakımından Miras Paylaşım Sözleşmesi

Türk Borçlar Hukuku'nda sözleşmeler, kanunda düzenlenmiş olup olmamalarına göre ikiye ayrılır. Kanunda düzenlenmiş sözleşmelere isimli sözleşmeler, kanunda düzenlenmemiş sözleşmelere isimsiz sözleşmeler denir[246]. İsimli sözleşmeler Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmiş sözleşmelerdir. Bu sözleşmeler tipik sözleşmeler olarak da ifade edilir[247]. Türk Borçlar Kanunu haricinde düzenlenen sözleşmelerde var olup, bu sözleşmeler özel kanunlarda düzenlenirler. Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen sigorta ve taşıma sözleşmeleri ya da İş Kanunu'nda düzenlenen hizmet sözleşmeleri buna örnek olarak verilebilir. İsimsiz sözleşmeler kanunda hiç düzenlenmeyen sözleşmelerdir[248]. Birtakım sözleşme türleri kanunda geçse de isimli sözleşmeler gibi belirgin olarak düzenlenmemiştir. Bu sözleşmelere örnek olarak vasiyeti yerine getirme görevlisi atanması, irtifak sözleşmesi, şerh sözleşmeleri sayılabilir. Miras paylaşım sözleşmesi de isimsiz sözleşme olarak sayılmaktadır. İsimsiz sözleşmeler ise kendi içinde; kendisine özgü (sui generis) sözleşmeler, karma sözleşmeler ve bileşik sözleşmeler olarak üçe ayrılır[249]. Kendine özgü (sui generis) sözleşmeler, herhangi bir unsuru kanunda düzenlenmemiş olan sözleşmelerdir[250]. Esasasında bu sözleşme türleri daha önce hiç düşünülmeyen ya da kanun koyucu tarafından öngörülmeyen yeni bir oluşum göstermektedir[251]. Bu tip sözleşmeleri sayma ya da sınıflandırma imkânı yoktur. TBK m. 26 gereği tarafların irade özgürlüğü sonucu oluşturulan sözleşmelerdir. Örneğin sulh sözleşmeleri, kredi açma sözleşmeleri, tahkim sözleşmesi gibi sözleşmeler kendine özgü (sui generis) olarak sayılabilir[252]. İsimsiz sözleşmelerinin ikincisi ise karma sözleşmelerdir. Karma sözleşmeler, kanunda daha önceden düzenlenmiş isimli,

---

[246] ARAL, Fahrettin/ AYRANCI, Hasan, ***Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri***, 15. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s. 79; EREN, Özel, s. 18; EREN, Genel, s. 219.

[247] EREN, Özel, s. 17; AYDOĞDU, Murat/ NALAN, Kahveci, ***Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Sözleşmeler Hukuku***, 5. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

[248] EREN, Özel, s. 18; EREN, Genel, s. 219.

[249] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73.

[250]OKTAY, Saibe, "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması", ***Journal of Istanbul University Law Faculty***, İstanbul, 2011, C. 55, S. 1-2, s. 272. ARAL/AYRANCI, s.83.

[251] Kılıçoğlu, M. A. (2022). *Borçlar Hukuku: Özel Hükümler*. Ankara: Turhan Kitabevi, s. 18. REMZİ, Mehmet/ AYDIN, Sezer/ ISPARTALI, Murat, ***Borçlar Hukuku Özel Hükümler,*** 9. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s. 881.

[252] OKTAY, s. 275; ARAL/AYRANCI, s.83; MURAT/ NALAN, s. 23 – 24; YAVUZ, Cevdet, ***Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler***, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2022.

tipik sözleşmelere ait unsurların kanun koyucunun öngörmediği şekilde düzenlenmesi durumunda oluşur[253]. Karma sözleşmeler kendi içinde karma kombine sözleşmeler, çifte tipili karma sözleşmeler, çeşitli tiplere ait unsurların birbirine karıştığı karma sözleşmeler ve kendine yabancı yan edimleri ihtiva eden karma sözleşmeler olarak ayrılabilir[254]. İsimsiz sözleşmelerin sonuncusu olan bileşik sözleşmeler birebirinden bağımsız iki ya da daha çok sözleşmenin temel unsurları değiştirilmeden birbiriyle bağlanması şeklindedir[255]. Bu durumda mevcut olan sözleşmelerden birinin geçerli olması, diğerinin geçerli olmasına bağlanmıştır. Özetle bu iki sözleşme için karşılıklılık(synallagma) ilişkisi mevcut olur[256].

Kanununda iki madde, miras paylaşım sözleşmesini özellikle ilgilendirmektedir. Bunlar TMK m. 676 ve TMK m. 678'dir. TMK m. 676/1'de miras paylaşım sözleşmesinin adı geçmektedir. Ayrıca 676/3'te yazılı paylaşım sözleşmesinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlanmıştır. TMK m. 678/1'de ise miras açılmadan önce yapılan sözleşmenin mirasçıları nasıl bağlayacağı öngörülmüştür. Ancak Türk Borçlar Kanunu'nda isimli sözleşmelerin tüm esaslı noktaları bizzat kanun koyucu tarafından öngörülmüş, kanunda yalnızca adı ve birkaç özellik ile nitelendirilmemiştir. Kanaatimizce miras paylaşım sözleşmesinin esaslı unsurları kanunda düzenlenmemiş olup yalnızca birkaç özelliği ve adı geçmektedir. Bu nedenle miras paylaşım sözleşmesi bir isimsiz sözleşmedir[257]. Paylaşım sözleşmesinin isimsiz sözleşmelerden hangisine gireceği konusu ise şu şekilde ifade edilebilir: Miras paylaşım sözleşmesi; karma sözleşmelerde isimli sözleşmelerin kanunun öngörmediği özellikleri birleştirildiği için bu sözleşmelere dahil olmaz. Bileşik sözleşmelere ise sözleşmeye ait iki ya da daha çok unsuru barındırdığından dahil edilemez. Ancak kendine özgü yapısı olan sui generis sözleşmelere dahil edilebilir[258].

Kendine özgü yapısı olan sözleşmelerde hukuk kurallarının uygulanması açısından bakılması gereken ilk husus, taraflarca düzenlenmiş olan hüküm olup olmamasıdır. Taraflar sözleşmede hüküm öngörmemişse TMK m. 680'ne göre Borçlar

[253] ARAL/AYRANCI, s.79; YAVUZ, s. 31; EREN, Özel, s. 951; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 25; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 33.
[254] ARAL/AYRANCI, s. 84- 85; YAVUZ, s. 32; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 26; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI s. 33, MURAT/ NALAN, s. 7.
[255] ARAL/AYRANCI, s.87- 88; YAVUZ, s. 28; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 30; EREN, Özel, s. 955; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 32; MURAT/ NALAN, s. 9.
[256] ARAL/AYRANCI, s.87; YAVUZ, s. 30.
[257] TEKELİOĞLU, s. 129.
[258] TEKELİOĞLU, s. 130.

Kanunu'nun genel hükümleri paylaşma sözleşmesine uygulanır. Söz konusu hükümde geçersizlik durumundan bahsedilmektedir. Buna ek olarak sözleşmenin kurulması, ifası ve sona ermesi durumunda da borçlar hukukunun genel hükümleri uygulanabilir. Yorum gereken durumlarda ise güven ilkesi çerçevesinde tarafların iradelerine göre yorum yapılır[259]. Eğer bir boşluk durumu söz konusu ise sözleşmenin tamamlanmasıyla boşluk doldurulur[260].

Miras paylaşım sözleşmesi daha önce de ifade ettiğimiz üzere bağışlama sözleşmesine benzetilmektedir[261]. Elden paylaşım sözleşmesini elden bağışlama sözleşmesine, yazılı paylaşım sözleşmesi ise bağışlama sözü vermeye benzetilmektedir[262]. Ancak bu benzetme, sözleşmelerin yapılışıyla sınırlı kalmaktadır. Miras paylaşım sözleşmesinde tarafların üstlendikleri edimler, bağışlama teşkil etmemektedir. Miras paylaşım sözleşmesinde terekede yer alan bir unsurun örneğin bir arabanın mirasçılardan yalnız birisine bırakılması durumu var ise araba üzerinde diğer hak sahibi olan diğer mirasçılar haklarından vazgeçmektedirler. Buradaki amaç, araba üzerinde elbirliği ile hak sahipliğinin sona erdirilmesi gayesidir. Esasında miras paylaşım sözleşmesi, arabanın özgülendiği mirasçının o arabayı bireysel olarak hak sahipliğine alabilmesi amacıyla yapılmaktadır. O mirasçıya bağışlama iradesi bulunmamaktadır. Ancak sözleşmeler yapılış şekilleri açısından birbirilerine benzediğinden, kanaatimizce miras paylaşım sözleşmesi için gereken durumlarda bağışlama sözleşmesine kıyas yapılabilir. Sözleşmeler arasında mevcut olan şeklen benzerlik, ihtiyaç duyulan uyuşmazlık durumunda çözüme yardımcı olabilir[263].

H. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Kurumlarla Karşılaştırılması

1. Sağlararası Hukuki İşlemlerle Karşılaştırılması

a. Miras Hisselerinin Özgülenmesi Sözleşmesi ile Karşılaştırılması

Sağlararası hukuki işlemleri; miras payının özgülenmesi sözleşmesi, miras payının devri sözleşmesi, terekede bulunan bir mal veya hakkın devri, mirasbırakanın

[259] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 336; OĞUZMAN/ ÖZ, s. 72; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 138; AYAN, Borçlar, s. 223.
[260] ARAL/AYRANCI, s.90; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 142; OĞUZMAN/ ÖZ, s. 201; EREN, Borçlar, s. 475; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 340.
[261] DURAL, Miras, s. 483; TEKELİOĞLU, s. 130; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 72; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643.
[262] KILIÇOĞLU, Miras, s. 393; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 72.
[263] TEKELİOĞLU, s. 131.

sağlığında yaptığı kazandırmalar olmak üzere 4 aşamada incelenecektir. Miras payının özgülenmesi sözleşmesi bakımından incelendiğinde TMK m. 650/1'e göre mirasçılar, tereke malları üzerinde mirasçı ya da ortak kök sayısınca pay oluştururlar. Bu payların özgülenmesi için sözleşme yapabilirler[264]. Özetle miras payının özgülenmesi sözleşmesi, mirasçıların yaptıkları anlaşma ile miras paylarının mirasçılara dağıtılmasına ya da özgülenmesine denir[265]. Bu durumda yapılan sözleşmenin geçerliliği için şekil şartı yoktur[266]. Dolayısıyla sözleşme sözlü olarak yapılsa da geçerlidir. Bu sözleşmenin yapılabilmesi için TMK m. 650/3'e göre bu sözleşmenin payların özgülenmesi ancak mirasçıların anlaşması suretiyle yapılır. Eğer mirasçılar anlaşamazlarsa kur'a çekilir[267].

Miras payının özgülenmesi sözleşmesi, daha çok miras paylaşım sözleşmesinin hazırlık aşamasına benzemektedir[268]. Elden paylaşım sözleşmesinde, zaten miras payının özgülenmesi aşaması ile terekede yer alan unsurların mirasçıların bireysel mal varlığına intikali zaten aynı aşamada gerçekleştiğinden dolayı hazırlık aşaması çok belirgin değildir. Yine de fiilen dağılmaya kadar belirli bir hazırlık süreci olacaktır. Hem yazılı hem elden yapılan miras paylaşım sözleşmesinde bu hazırlık aşamaları, miras paylaşım sözleşmesi ile aynı işlevdedir. Özgülenme süreci yalnızca paylaşmaya hazırlık kısmındadır. Miras paylarının oluşturulması ve onların özgülenmesi aşaması mirasçılar için bağlayıcı değildir[269]. Bu sürecin bağlayıcı olabilmesi için mirasın paylaşılması aşamasına geçilmesi gerekir. Bir başka deyişle paylaşma anlaşması ile devamı getirilmeyen miras paylarının devri sözleşmesi bağlayıcı olamaz[270]. Paylaşma olmadığı müddetçe hisselerin dağıtılması anlaşması miras ortaklığına son veremez. Mirasçılar sürecin devamında paylaşma anlaşması yapmazlarsa o zaman mirasın paylaşılması dava yoluyla gerçekleşecektir. TMK m. 650/2'de belirtildiği üzere eğer mirasçılar, miras hisselerinin oluşturulması aşamasında da anlaşamazlarsa payların oluşturulması dava yoluyla çözümlenecektir. Kısaca hem hisselerin oluşturulması hem de paylaştırılması dava yoluyla çözülür. Miras paylarının taksimi sözleşmesi ile mirasın paylaşılması sözleşmesi arasında miras ortaklığına son verip vermemesi ve

[264] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73; TEKELİOĞLU, s. 131; DURAL/ÖZ, Miras, s. 498.
[265] ARAL, s. 111.
[266] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 592; DURAL/ÖZ, Miras, s. 499.
[267] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 592; DURAL/ÖZ, Miras, s. 499.
[268] TEKELİOĞLU, s. 132; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73; KILIÇOĞLU, Miras, s. 393.
[269] KILIÇOĞLU, Miras, s. 393; EREN/ YÜCER, s. 593; TEKELİOĞLU, s. 132.
[270] EREN/ YÜCER, s. 592; KILIÇOĞLU, Miras, s. 393; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73; TEKELİOĞLU, s. 132.

mirasçıları bağlayıcı olup olmaması açsından fark olması ile beraber yazılı olarak yapılan miras paylaşım sözleşmesinde yazılı geçerlilik şekil şartı bulunmaktadır[271].

b. Miras Hisselerinin Devri Sözleşmesi ile Karşılaştırılması

Mirasçı ya da muhtemel mirasçı; açılmış bir terekede mevcut olan miras payını ya da açılmamış bir terekede muhtemel olarak beklenen miras hakkını bir başka mirasçıya, mirasçılara veya üçüncü bir kişiye devir imkânı devredilebilir[272]. Miras payının devri ister ivazlı ister ivazsız olarak yapılır[273]. Mirasçının miras hakkının devrini, başka bir mirasçı ya da mirasçılara yapması TMK m. 677/1'de düzenlenmiştir. Bununla birlikte miras hakkını bir üçüncü kişiye devri ise TMK m. 677/2'de düzenlemiştir. TMK m. 677/1'e göre mirasçılar arasında yapılan anlaşmanın geçerliliği ancak sözleşmenin yazılı şekilde yapılmasına bağlanmıştır[274]. Buna ek olarak mirasçının bu şekilde anlaşma yapabilmesi için öncelikle onun tereke üzerinde mirasçı olması ve bu devir işleminin söz konusu olabilmesi için birden fazla mirasçının bulunması gerekmektedir[275]. Tek bir mirasçı söz konusu ise mirasçı zaten tereke üzerinde doğrudan malik olduğundan istediği gibi tasarruf edebilir[276]. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi TMK m. 677/1'de düzenlendiği üzere geçerlilik koşulu olarak yazılı olarak yapılması gerekmektedir[277]. Burada kanun koyucu, TBK m. 12/1'de düzenlenen şekil serbestisine istisna getirmiştir. Ancak TMK m. 677/2'de düzenlendiği üzere mirasçıların üçüncü kişi ile yapacağı sözleşmenin geçerliliği resmi şekil şartına tabidir. Ayrıca devir sözleşmesi, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir[278]. Bu sözleşme ile taraflar karşılıklı olarak yükümlülükler altına girmiştir. Bu sebepten TBK m. 14/1 gereği sözleşmenin her iki tarafının da imzası bulunmalıdır. TMK m. 677/2 gereğince üçüncü kişi ile miras payının devri sözleşmesinde üçüncü kişinin hakkı, yalnızca paylaşma sonucunda o mirasçıya

[271] TEKELİOĞLU, s. 132; KILIÇOĞLU, Miras, s. 390 vd; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73; EREN/ YÜCER, s. 645; İMRE/ ERMAN, s. 566.
[272] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 504; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; TEKELİOĞLU, s. 133; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194; İMRE/ ERMAN, s. 539.
[273] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 506; KILIÇOĞLU, Miras, s. 395; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194.
[274] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194; İMRE/ ERMAN, s. 540; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73.
[275] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 508.
[276] İMRE/ ERMAN, s. 540.
[277] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73.
[278] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507.

özgülenen payı istemesi ile sınırlıdır[279]. Yapılan sözleşme gereğince üçüncü kişi paylaşmaya katılamaz[280]. Sadece özgülenen payın kendisine verilmesi talebinde bulunabilir. TMK m. 678/1'e göre, henüz açılmamış bir tereke üzerinden yapılan miras payının devri sözleşmesinin geçerli olabilmesi için mirasbırakanın söz konusu sözleşmeye katılması yahut izin vermesi gerekmektedir[281].

Miras paylaşım sözleşmesi ile miras payının devri sözleşmesi arasında hem benzerlikler hem de birtakım farklılıklar mevcuttur. Benzerlik olarak miras payının devri sözleşmesinin de miras ortaklığını ilgilendiren bir sözleşme olması ve birden çok mirasçının olması gerekmesi sayılabilir[282]. Ayrıca kanun koyucu, miras payının devri sözleşmesini de aynı mirasın paylaşılması sözleşmesi gibi TMK dördüncü bölümünde, paylaşmanın tamamlanması ve sonucu bölümünde düzenlemiştir. Mirasın paylaşılması sözleşmesi de mirasın payının devri sözleşmesi ile aynı maddede düzenlenmiştir. TMK m. 678/1'e göre mirasın açılmasından önce hem miras payının devri hem de mirasın paylaşılması sözleşmesinin geçerli olabilmesi için mirasbırakanın bu sözleşmelere izni ya da katılımı gerekmektedir[283]. Bununla birlikte miras payının devri sözleşmesinin geçerli olabilmesi için yazılı şekil şartı gerekmektedir[284]. Aynı şekilde yazılı miras paylaşım sözleşmesinin de geçerli olabilmesi için yazılı olarak yapılması gerekmektedir. Bu sözleşmelerin farklarına değinmek gerekirse; ilk olarak miras payının devri sözleşmesinde yapılan devir sonucunda miras ortaklığını oluşturan mirasçıların sayısında değişme olmaktadır. Ancak miras payının devri sözleşmesinin bir üçüncü kişi ile yapılması durumunda ise miras ortaklığının mirasçı sayısında değişiklik olmaz. Ayrıca miras paylaşım sözleşmesinin tarafları miras ortaklığını oluşturan bütün mirasçılardır. Aksine miras payının devri sözleşmesi bir ya da birkaç mirasçı ya da üçüncü bir kişi ile yapılabilmektedir. Sonuç olarak yalnızca devreden ve devralan taraf bulunmaktadır. Yapılan sözleşmenin geçerli olabilmesi için diğer mirasçıların katılımı ya da yapılan işlemi onaylaması gerekmemektedir. Ayrıca miras payının devri sözleşmesinin

[279] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; TEKELİOĞLU, s. 133; İMRE/ ERMAN, s. 543.
[280] TEKELİOĞLU, s. 133; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 508; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 196.
[281] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 511; TEKELİOĞLU, s. 133, SEROZAN/ ENGİN, s. 559. KILIÇOĞLU, Miras, s. 394 – 395; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 517, ÖZTAN, s. 494.
[282] İMRE /ERMAN, s. 539; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 508; SEROZAN/ ENGİN, s. 556 vd.
[283] İMRE /ERMAN, s. 569; SEROZAN/ ENGİN, s. 560; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 196.
[284] İMRE /ERMAN, s. 567. EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 73.

geçerliliği TMK m. 677/1'deki yazılı şekil şartına tabidir[285]. Elden miras paylaşım sözleşmesinin geçerli olabilmesi için ise kanun koyucu yazılı şekil şartı öngörmemiştir[286]. Ancak yazılı miras paylaşım sözleşmesinin miras payının devri sözleşmesi ile ayırt edilmesi elden miras paylaşım sözleşmesine göre daha zordur. Her ikisi de kanunda benzer hükümlerde düzenlenmiş ve her ikisinin de geçerli olabilmesi için yazılı şekil şartı bulunmaktadır[287]. Bununla birlikte daha önce de ifade ettiğimiz üzere yazılı miras paylaşım sözleşmesi kısmi ve tam paylaşma olarak ikiye ayırılır. Şayet mirasçıların mirasın tam paylaşılması sözleşmesi yapması durumunda miras ortaklığı sona erecektir. Bu da mirasın payının devri sözleşmesinden farkıdır. Çünkü miras payının devri sözleşmesi ile miras ortaklığı son bulmayacaktır. Ayrıca tam taksimin gerçekleşebilmesi için mirasçıların oy birliği ile karar almaları gerekecektir. Mirasın tam paylaşılması ile birlikte TMK m. 681/2'ye göre mirasçıların beş yıl boyunca müteselsilen sorumluluğunda sürenin başlangıcını teşkil edecektir[288]. Ancak miras payının devri sözleşmesi mirasçının iç ilişkisinde kısıtlı kalacağından söz konusu zamanaşımının başlangıcı teşkil etmeyecektir. Bu yüzdende miras payının devri sözleşmesi mirasçının müteselsil sorumluluğu açısından herhangi bir engel teşkil etmeyecektir.

Kısmi taksimi, objektif kısmi taksim ve subjektif kısmi taksim olarak ikiye ayırıyoruz. Objektif kısmi paylaşmada terekede yer alan unsurlardan yalnız bir kısmı paylaşılmakta ve miras ortaklığı aynı şekilde devam etmektedir. Sübjektif kısmi paylaşmada miras ortaklığında mevcut olan mirasçılardan bir kısmının miras ortaklığından ayrılması ancak kalan mirasçıların miras ortaklığını devam ettirmesi durumudur. Hem objektif paylaşma da hem de sübjektif kısmi paylaşmanın olabilmesi için tüm mirasçıların oy birliği ile karar alması gerekecektir. Burada miras payının devri sözleşmesi ile objektif kısmi taksimde ilk fark objektif kısmi taksimin gerçekleşebilmesi için mirasçıların oy birliği ile karar alması gerekecektir. Ayrıca objektif kısmi paylaşmada mirasçı bakımından değişiklik olmamakta yalnızca terekede değişim olmaktadır. Miras payının devri sözleşmesinde ise tereke de değil

[285] SEROZAN/ ENGİN, s. 557; İMRE /ERMAN, s. 567; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194.
[286] TEKELİOĞLU, s. 134; SAPANOĞLU, s. 136; ŞİŞKO, s. 23; ERGÜNE, 1067.
[287] SEROZAN/ ENGİN, s. 557; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 507; KILIÇOĞLU, Miras, s. 394; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194.
[288] SEROZAN/ ENGİN, s. 559; ÖZTAN, s. 499; DURAL/ ÖZ, Miras, s. 533; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 538; İMRE /ERMAN, s. 578; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 671.

mirasçı bakımından değişiklik olmaktadır[289]. Sübjektif kısmi taksim sözleşmesi açısından ise mirasçı sayısı azaltması bakımından miras payının devri sözleşmesi ile benzerlikler taşımaktadır. Ayrıca her iki sözleşmede de bakıldığında mirasçı sayısında oynama olsa da miras ortaklığının devam ettirilmesi benzerlikler göstermektedir. Ancak sübjektif taksim sözleşmesinin de gerçekleşebilmesi için tüm mirasçıların oy birliği ile karar alması gerekmektedir.

2. Ölüme Bağlı Tasarruflarla Karşılaştırılması

a. Vasiyetname ile Karşılaştırılması

Mirasbırakanın tek taraflı olarak ölüme bağlı kurulan hukuki işlemine vasiyetname denir[290]. Vasiyetnamenin geçerli olabilmesi için vasiyetçi kişinin vasiyetname yapma iradesinin olması ve bu iradesini açıklaması gerekmektedir[291]. Vasiyetname tek taraflı yapılan bir hukuki işlemdir. Vasiyetnamenin kurulması, değiştirilmesi ve tamamlanmasında tek taraflı olarak vasiyetçinin iradesi gereklidir[292]. Vasiyetnamenin kurulabilmesi için çok sıkı şekil şartları öngörmüştür. Kanun koyucunun sıkı şekil şartlarının öngörmesinin nedeni vasiyetçinin vasiyetnameyi yaparken çok düşünmesi gerektiği ve yapacağı işlem ile mal varlığında büyük değişiklikler oluşabileceğinden daha titiz davranmasıdır[293]. Vasiyetname, yapılma şekli açısından üçe ayrılır. Bunlardan biri, mirasbırakanın el yazısı ile yazılmış olan ve üzerinde tarih belirterek imzalanan el yazısı ile vasiyetnamedir[294]. İkincisi, resmi memurun katılımı ve iki tanıkla beraber yapılan resmi vasiyetnamedir[295]. Üçüncüsü ise zaruret hallerinde örneğin hastalık, savaş, ölüm tehlikesi ya da sel veya heyelan gibi birtakım olağanüstü hallerin söz konusu olduğu durumlarda vasiyetçinin iki tanığa vasiyetini bildirmesi sonucu gerçekleşen sözlü vasiyetnamedir[296].

---

[289] TEKELİOĞLU, s. 135; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 511; İMRE /ERMAN, s. 554; KILIÇOĞLU, Miras, s. 398; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 502; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 194.
[290] İMRE /ERMAN, s. 56; DURAL/ ÖZ, Miras, s. 54 – 55; ÖZTAN, s. 176; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 110; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 41; SEROZAN/ ENGİN, s. 242.
[291] ÖZTAN, s. 188. EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 110; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 41; SEROZAN/ ENGİN, s. 242.
[292] İMRE /ERMAN, s. 56; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 110; ÖZTAN, s. 188.
[293] ÖZTAN, s. 188; İMRE/ ERMAN, s. 55 – 56; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 41; DURAL/ ÖZ, Miras, s. 63 – 64.
[294] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 111; İMRE /ERMAN, s. 56; ÖZTAN, s. 190; DURAL/ÖZ, Miras, s. 81 vd; SEROZAN/ ENGİN, s. 303.
[295] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 122; ÖZTAN, s. 200; DURAL/ ÖZ, s. 64; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 163; SEROZAN / ENGİN, s. 299; KILIÇOĞLU, Miras, 104.
[296] İMRE /ERMAN, s. 56; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 127; SEROZAN/ ENGİN, s. 312; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 179; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 48.

Kanun koyucu, vasiyetnamelerin yapılabilmesi için özel ehliyet şartı getirmiştir. TMK m. 502'ye göre bir kimsenin vasiyetname düzenleyebilmesi için ayırt etme gücüne sahip ve 15 yaşını tamamlamış olması gerekir[297]. Eğer bir kimse kısıtlanmış ise kısıtlanma kararı onun vasiyetname yapabilmesine engel olmayacaktır[298]. Miras paylaşım sözleşmesi ile vasiyetnamenin farklarına bakıldığında ilk olarak vasiyetname, Türk Medeni Kanun'un ikinci bölümünde ölüme bağlı tasarruflar kısmında düzenlenmiştir. Ancak miras paylaşım sözleşmesi, mirasçılar arasında yapılan bir sözleşme olması sağlararası yapılan bir hukuki işlemdir. Buna ek olarak vasiyetname tek taraflı bir hukuki işlem olup miras paylaşım sözleşmesi tek taraflı bir hukuki işlem değildir. Sözleşmenin kurulabilmesi için karşılıklı olarak tarafların iradelerinin uyuşması gerekmektedir. Bazı durumlarda yapılan işlem tek tarafa borç yükleyen bir işlem olabilir. Vasiyetname için kanun koyucu özel ehliyet şartı öngörmüştür[299]. Ancak miras paylaşım sözleşmesi genel hükümlere tabi bir işlem olduğunda geçerliliği için genel hükümlere uyulması şarttır. Kanun koyucu vasiyetnamenin geçerli olarak kurulabilmesinde için her bir tür için ayrı şekil şartı öngörmüştür. Şayet bu şekil şartlarına uygun olarak vasiyetname yapılmazsa vasiyetnamenin geçersizliğinden menfaati olan ilgili bir kişi ya da mirasçı tarafından iptal davası açılarak geçersiz hale getirilebilir[300]. Ancak miras paylaşım sözleşmesinde bu şekil şartları söz konusu değildir.

Özellikle elden yapılan miras paylaşım sözleşmesinde şekil şartı yoktur. Ancak yazılı miras paylaşım sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için vasiyetname kadar olmasa da yazılı şekilde yapılması gerekmektedir[301]. Vasiyetçinin vasiyetnameden dönmesi oldukça kolaydır. Söz konusu işlemin kurulması, değiştirilmesi ve sona erdirilmesi tamamen mirasbırakanın, vasiyetçinin iradesine bağlıdır[302]. Miras paylaşım sözleşmesi ise genel hükümlere tabi olarak yapılmış sağlararası bir işlem olduğundan yapılan işlemden dönülmesi bu gibi kolay olmayıp

[297] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 63; İMRE /ERMAN, s. 63; SEROZAN/ ENGİN, s. 278; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 214 – 215; DURAL / ÖZ, Miras, s. 59 – 60; ÖZTAN, s. 179 vd.
[298] İMRE /ERMAN, s. 64; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 65; DURAL/ÖZ, s. 60; ÖZTAN, s. 179; SEROZAN / ENGİN, s. 279; KILIÇOĞLU, Miras, s. 43.
[299] İMRE /ERMAN, s. 67; SEROZAN/ ENGİN, s. 278; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 214 – 215; DURAL / ÖZ, Miras, s. 59 – 60.
[300] İMRE /ERMAN, s. 69; ÖZTAN, s. 226; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 183; SEROZAN/ ENGİN, s. 422; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 48.
[301] İMRE /ERMAN, s. 70; AYAN, Miras, s. 382; GÜNAY, s. 93; ŞİŞKO, s. 22; ERGÜNE, 1067.
[302] ÖZTAN, s. 188; KILIÇOĞLU, Miras, s. 122; DURAL/ ÖZ, s. 112 vd; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 52; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 182.

genel hükümlere tabi olur[303]. Mirasbırakan vasiyetnamede mirasın paylaşılması üzerine kurallar koymuş olabilir. Bu durumda mirasçıların zorunlu olarak bu kurallara uyması gerekmez[304]. Eğer tüm mirasçılar oy birliği ile mirasın paylaşılması sözleşmesi yaparsa bu durumda yapılan sözleşme ile vasiyetnameye uymak zorunda kalmazlar.

b. Miras Sözleşmesi ile Karşılaştırılması

Miras sözleşmesi Türk Medeni Kanunu'nun ikinci bölümünde düzenlenen ölüme bağlı tasarruflar arasında yer almaktadır. Ölüme bağlı tasarruflar arasında, vasiyetnameden farklı olarak tek taraflı bir hukuki işlem değildir. Miras sözleşmesi, bir tarafının her zaman mirasbırakan olduğu diğer tarafının ya mirasçı ya da üçüncü bir kişinin olduğu iki taraflı olarak kurulan bir hukuku işlemdir[305]. Yine vasiyetnameden farklı olarak iki taraflı kurulan bir hukuki işlem olması nedeniyle yapılan sözleşmeden tek taraflı olarak dönülmesi söz konusu olmaz[306]. Miras sözleşmesi borç doğuran bir sözleşme değildir. Mirasa ilişkin gelecekte muhtemel bir hak üzerine kurulan sözleşmedir. Bu hak, ölüm olayının gerçekleşmesi sonucu doğmaktadır. Ancak sözleşmenin yapılması ile birlikte bazı durumlarda, mirasbırakanın ölümü ile terekeye yükümlülük yüklenmiş olur. Kanun koyucu, TMK m. 530 gereği miras sözleşmesinin yapılabilmesi için özel ehliyet şartını aramıştır[307]. Söz konusu sözleşmenin yapılabilmesi için ayırt etme gücüne sahip olmak, ergin olmamak ve kısıtlı olmamak gerekir. Miras sözleşmesi şekli açıdan incelendiğinde, TMK m. 545/1 gereğince geçerliliği için resmi vasiyetname şeklinde yapılmalıdır[308]. Taraflar sözleşmeyi resmi memurun ve iki tanığın önünde imzalar. Miras sözleşmesi kanunda olumlu miras sözleşmesi ve olumsuz miras sözleşmesi olmak üzere iki şekilde düzenlenmiştir[309]. TMK m. 527 gereğince olumlu miras sözleşmesi ile mirasbırakan belirli bir malı sözleşme yaptığı kimseye ya da üçüncü bir kişiye bırakma

[303] TEKELİOĞLU, s. 141; ANTALYA /SAĞLAM, Miras, s. 534; DURAL/ ÖZ, Miras, s. 485; ÖZTAN, s. 488; SEROZAN/ ENGİN, s. 594; KILIÇOĞLU, Miras, s. 386 vd.
[304] TEKELİOĞLU, s. 141.
[305] SEROZAN/ ENGİN, s. 244; ANTALYA /SAĞLAM, s. 280; DURAL/ ÖZ, s. 103; KILIÇOĞLU, Miras, s. 127, ÖZTAN, s. 241.
[306] ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; ÖZTAN, s. 261 vd; KILIÇOĞLU, Miras, s. 130; SEROZAN/ ENGİN, s. 327 – 328; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 78.
[307] ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 76; KILIÇOĞLU, Miras, s. 129; SEROZAN /ENGİN, s. 261; ÖZTAN, s. 241.
[308] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 132; ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; SEROZAN/ ENGİN, s. 313; ÖZTAN, s. 243; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 77; DURAL /ÖZ, Miras, s. 108.
[309] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 133; DURAL /ÖZ, Miras, s. 102; ÖZTAN, s. 245 vd; KILIÇOĞLU, Miras, s. 128.

yükümlülüğü altına girmektedir[310]. Söz konusu hükümde olumlu miras sözleşmesi, her ne kadar sadece mal varlığı alacaklısı ya da mirasçı ataması olarak sayılmış olsa da mirasbırakan dilerse sözleşme yaptığı kişiye yükleme yapabilir. Yahut mirasçılıktan çıkarma veya mirasın paylaşılması durumları oluşabilir[311].

Mirasbırakan, miras sözleşmesini bir kimseyi mal vasiyeti alacaklısı olması üzerine yapmışsa yapılan sözleşme vasiyetnameden farklı olarak iki taraflı bir hukuki işleme girer[312]. Bu durumda, mirasbırakan tek taraflı olarak yapılan işlemden dönemez[313]. Olumsuz miras sözleşmesinin bir diğer adı mirastan feragat sözleşmesidir[314]. Mirastan feragat sözleşmesi ile mirasçı; mirastan saklı payının tamamından, bir kısmından ya da saklı payının dışında kalan miras hakkından feragat edebilir[315]. TMK m. 528/2 gereğince mirastan feragat sözleşmesi ile bir mirasçı karşılıklı ya da karşılıksız olarak miras hakkından feragat edebilir. Bu durumda şuna dikkat etmek gerekir; mirastan feragat sözleşmesinde mirasbırakanın ölmemesi ve mirasın açılmaması durumunda mevcut bir haktan değil, beklenen bir haktan vazgeçilir[316]. Feragat sözleşmesi, saklı paylı mirasçı ile yapılmak zorunda değildir. Yasal mirasçı ya da atanmış mirasçı ile de mirastan feragat sözleşmesi yapılabilir. Mirasçı şayet beklenen miras hakkından saklı payının tamamından feragat ederse TMK m. 528/2 gereğince mirasçılık sıfatını kaybeder. Mirastan feragat sözleşmesi hem ivazlı hem de ivazsız olarak yapılabilir. İvazsız yapılan mirastan feragat sözleşmesinde, yalnızca sözleşmenin tarafı olan mirasçı mirasçılık sıfatını kaybedecektir. Mirasçının alt soyu, kendisine ait olan saklı payını talep edebilecektir. Şayet yapılan sözleşme ivazlı olarak yapılmış ise TMK m. 528/3 gereğince yalnızca saklı payından vazgeçen mirasçının mirasçılık sıfatını kaybolmaz, aynı zamanda mirasçının alt soyu da mirasçılık sıfatını kaybedecektir.

---

[310] SEROZAN/ ENGİN, s. 245; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 189; ÖZTAN, s. 245; DURAL/ ÖZ, Miras, s. 102 vd; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 190.
[311] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 190.
[312] ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; HATEMİ, s. 114; DURAL /ÖZ, Miras, s. 103; KILIÇOĞLU, Miras, s. 139; ÖZTAN, s. 246; SEROZAN/ ENGİN, s. 245.
[313] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 140; ÖZTAN, s. 241; SEROZAN/ ENGİN, s. 245; ANTALYA / SAĞLAM, s. 281; İMRE /ERMAN, s. 196.
[314] SEROZAN/ ENGİN, s. 245; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 190; ANTALYA / SAĞLAM, s. 281; İMRE/ ERMAN, s. 196 vd, DURAL/ ÖZ, s. 103.
[315] SEROZAN/ ENGİN, s. 245; ÖZTAN, s. 253; REN/ YÜCER AKTÜRK, s. 190; ANTALYA / SAĞLAM, s. 281; İMRE/ ERMAN, s. 196.
[316] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 191; ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; ÖZTAN, s. 241.

Miras sözleşmesi ile mirasın paylaşılması sözleşmesi arasında farklardan bahsedecek olursak; miras sözleşmesi ölüme bağlı tasarruf iken miras paylaşım sözleşmesi sağlararası bir işlemdir[317]. Vasiyetnameden farklı olarak hem miras sözleşmesi hem de mirasın paylaşılması sözleşmesi tek taraflı bir hukuki işlem değildir[318]. Bu iki sözleşme arasındaki en temel farklardan biri, mirasın paylaşılması sözleşmesinde tarafların yalnız mirasçılar olmasıdır[319]. Ancak miras sözleşmesinde her daim bir taraf mirasbırakandır[320]. Miras sözleşmesinin geçerli olarak yapılabilmesi için kanun koyucu sert şekil şartları öngörmüştür. Bu sözleşmeler resmi vasiyetname şeklinde yapılmalıdır[321]. Miras paylaşım sözleşmesinde ise elden miras paylaşımında, herhangi şekil şartı öngörülmez iken yazılı paylaşımda geçerlilik için yazılı yapılması öngörülmüştür. Aksine miras paylaşım sözleşmesi için resmi şekil şartı yoktur[322]. Miras paylaşım sözleşmesi bazı durumlarda mirasın açılmasından önce de yapılabilir. Bu durumda her iki kurum arasında karışıklık olabilir. Bu hususta dikkat edilmesi gereken, miras paylaşım sözleşmesi mirasçılar arasında yapılırken mirasbırakan, sözleşmede taraf olmamakta ya katılmakta ya da sözleşmeye izin vermektedir[323]. Ayrıca bu iki sözleşme konuları itibari ile de farklılık göstermektedir. Olumlu miras sözleşmesi; mirasçı atama ya da belirli mal bırakma olarak yapılır, mirastan feragat sözleşmesi ise muhtemel mirasçılardan birinin beklenen miras hakkından ivazlı ya da ivazsız olarak vazgeçmesi durumudur[324].

Bununla birlikte Yargıtay'ın mirastan feragat sözleşmesinin bütün mirasçılarla yapılması durumunda bu sözleşmenin, mirastan feragat sözleşmesi ya da mirasın açılmasından önce yapılan miras paylaşım sözleşmesi olup olmadığına ilişkin bir uyuşmazlık kararı söz konusudur. Söz konusu kararda Yargıtay ilgili olayda

---

317 TEKELİOĞLU, s. 143; KILIÇOĞLU, Miras, s. 128; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 77; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 188; ÖZTAN, s. 241.
318 DURAL/ÖZ, Miras, s. 103. ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; HATEMİ, s. 114; KILIÇOĞLU, Miras, s. 139; ÖZTAN, s. 246; SEROZAN/ ENGİN, s. 245.
319 TEKELİOĞLU, s. 143; SEROZAN /ENGİN, s. 589; ANTALYA /SAĞLAM, s. 534; DURAL /ÖZ, Miras, s. 483; KILIÇOĞLU, Miras, s. 386; EREN /YÜCER AKTÜRK, s. 644; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 177.
320 ÖZTAN, s. 289; DURAL/ÖZ, Miras, s. 102; SEROZAN/ ENGİN, s. 244; ANTALYA /SAĞLAM, s. 280; KILIÇOĞLU, Miras, s. 127.
321 DURAL/ÖZ, Miras, s. 109; ÖZTAN, s. 260; HATEMİ, s. 110. EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 132; ANTALYA /SAĞLAM, s. 189; SEROZAN/ ENGİN, s. 313; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 77.
322 TEKELİOĞLU, s. 143.
323 TEKELİOĞLU, s. 144. ZORLU, s. 118 – 119. İMRE /ERMAN, s. 552 vd; SEROZAN /ENGİN, s. 576; ÖZAKMAN, s. 106.
324 DURAL/ÖZ, Miras, s. 104; ÖZTAN, s. 253; HATEMİ, s. 106; SEROZAN/ ENGİN, s. 245; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 189; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 190.

mirasbırakanların amacının, davacı ya da davalı olan mirasçıların miras hakkına ilişkin beklentiden mahrum etmek olmadığı aslında mirasbırakanların sağlığında muhtemel mirasın paylaştırması durumu olduğunu bundan kaynaklı olarak TMK m. 676 vd hükümlerine göre davada dayanılan hukuki sebep mirastan feragat olmayıp, miras taksimine ilişkin olduğuna karar vermiştir[325].

II. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Geçerliliği

A. Paylaşım Sözleşmesinin Kurucu Unsurlarında Eksiklik Bulunmaması

Borçlar Hukuku'na göre bir sözleşmenin kurucu unsurlarından biri, tarafların irade beyanlarının karşılıklı ve birbirine uygun olmasıdır[326]. Tarafların irade beyanları karşılıklı ve birbirine uygun değilse sözleşme kurulmaz ve yok hükmündedir[327]. Daha önce de ifade ettiğimiz üzere miras paylaşım sözleşmesi borç doğuran bir sözleşmedir. Mirasçıların mirasın paylaşılmasına yönelik irade beyanlarının bulunmaması ya da uyuşmaması durumunda miras paylaşım sözleşmesi yok hükmünde olur. Ayrıca mirasın elden paylaşılması durumunda, elden paylaşma sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için tarafların irade beyanlarının karşılıklı ve birbirine uygun olması ve sözleşmede mirasçıların paylarının teslim edilmesi gerekir. Şayet terekede yer alan unsurlar teslim edilmemiş ise o zaman sözleşme kurulmamış sayılacaktır[328]. Mirasın paylaşılması sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için sözleşmeye, miras

---

[325] TEKELİOĞLU, s. 144. Yargıtay 8. HD. E. 2013/10751 K. 2013/11676 T. 12.09.2013; "*Mirastan feragat sözleşmesi mirasbırakan ile gelecekteki muhtemel mirasçısı arasında düzenlenen, ileride doğacak miras hakkına ilişkin beklentiden karşılık alınarak veya bir karşılık alınmadan kısmen veya tamamen vazgeçmeye ilişkin iki taraflı bir sözleşmedir. Mirastan feragat sözleşmesinin konusunu murisin halen hayatta bulunması nedeniyle miras geçmediğinden miras hakkı değil buna ilişkin beklenti oluşturmaktadır. TMK'nın 528. maddesine göre, mirasbırakan bir mirasçı ile karşılıksız veya karşılık sağlanarak böyle bir sözleşmeyi yapabilir. Bu açıklamalar ışığında dosyada bulunan ve aynı gün birbirini takip eden yevmiye numaraları ile düzenlenen sözleşmeler birlikte incelendiğinde, ortak murislerin amacının davacı veya davalıları bir takım miras hakkına ilişkin beklentiden mahrum etmek yönünde olmadığı, aynı şekilde davacılar veya davalıların da kısmen ya da tamamen de olsa miras hakkına ilişkin beklentiden feragat etmedikleri saptanmıştır. Dava dilekçesinin içeriği ve her iki sözleşmenin kapsamına göre; davaya konu noter sözleşmelerinin düzenlenmesinin amacı mirasbırakanların sahip olduğu mal varlığının taksimine yönelik olup, bu halde davada dayanılan hukuki sebep mirastan feragat olmayıp, miras taksimine ilişkindir. TMK' nın 676. maddesine göre, miras taksim sözleşmesi terekenin tamamı veya bir kısmı üzerinde de yapılabilir. Yine TMK' nın 677 ve 678. maddesine göre de mirasbırakanın katılımı ile bir mirasçının henüz açılmamış bir miras hakkında diğer mirasçılar ile yapacağı sözleşmeler geçerlidir. Hal böyle iken mahkemece TMK' nın 676 ve devamı maddeleri göz önünde tutulup toplanan deliller ışığında bir değerlendirme yapılarak uyuşmazlığın çözüme kavuşturulması gerekirken hukuki yanılgıya düşülerek yazılı şekilde karar verilmesi doğru değildir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/ . (E.T. 05.11.2022).

[326] AYAN, Borçlar, s. 181.

[327] KILIÇOĞLU, Borçlar, 80.

[328] İMRE /ERMAN, s. 562; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 177; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 68.

ortaklığında yer alan tüm mirasçıların katılmaları gerekir. Ayrıca bütün mirasçıların yapılan sözleşmeye onaylamalıdır. Mirasçıların oy birliği ile karar alması zorunludur[329]. Bir mirasçı dahi sözleşmeye taraf olmamışsa sözleşme kurulmamış sayılacaktır[330]. Miras paylaşım sözleşmesinin yapılmasıyla sözleşmenin yapıldığı zaman tereke de yer almayan birtakım unsurların daha sonradan çıkması miras paylaşım sözleşmesini geçersiz kılmayacaktır. Sonradan çıkan unsurlar üzerinde mirasçılar elbirliği ile hak sahibi olurlar.

B. Ehliyet

Miras paylaşım sözleşmesinin yapılması için tüm mirasçıların hak ehliyetine sahip olması gerekir[331]. Tam ehliyetsizler hukuki işlem yapamaz[332]. Başka bir ifade ile tam ehliyetsizlerin borçlandırıcı işlemleri, tasarruf işlemleri ya da tek taraflı hukuki işlemleri kesin olarak hükümsüzdür[333]. Miras paylaşım sözleşmesi borç doğurucu bir sözleşme olduğundan tam ehliyetsizin yapmış olduğu işlem geçersiz olacaktır. Ancak bazı istisnai durumlarda tam ehliyetsizlerin yapmış olduğu işlemler geçerli sayılmaktadır. Tam ehliyetsiz bir kimsenin yapmış olduğu işlemin hükümsüzlüğünü ileri sürerek hakkın kötüye kullanımı durumu buna bir örnek sayılabilir[334]. Bir başka örnek ise ayırt etme gücüne sahip olmayan mirasçının yapmış olduğu miras paylaşım sözleşmesinde, diğer mirasçılar tüm hakların feragat etmesi durumunda ayırt etme gücüne sahip olmayan mirasçı açısından mirasın paylaşılması sözleşmesi tek taraflı bağışlama sözleşmesi olarak sayılabilmesidir. Bu durumda şuna dikkat edilmesi gerekir: Ayırt etme gücüne sahip olmayan mirasçı yerine, ayırt etme gücüne sahip bir başka mirasçının sözleşmeyi onaylaması onun menfaatine ise o zaman yapılan işlem

---

[329] YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 178; İMRE /ERMAN, s. 562.

[330] Yargıtay 14. HD. E. 2019/ 4447 K.2020/ 3929 T. 23.06.2020; "*Mirasçılar arasında payların oluşturulması ve fiilen alınması veya aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi mirasçıları bağlar. Paylaşma sözleşmesiyle mirasçılar, tereke mallarının tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin miras payları oranında paylı mülkiyete dönüştürülmesini de kabul edebilirler. Paylaşma sözleşmesinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır. Mirasçıların aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi kendilerini bağlar. Paylaşma sözleşmesinin geçerli olabilmesi için paylaşma konusu şeyin mirasbırakana ait olması gerekir. Paylaşma sözleşmesinin yazılı şekilde yapılmış olması ve bütün mirasçıların katılması zorunludur. Bütün mirasçıların katılmadığı paylaşma sözleşmeleri geçersizdir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/index . (E.T. 15.11.2022).

[331] ŞEKER BARDAKCI, Makbule Elif, "***Mirasçıların Mirasbırakanın Borçlarından Sorumluluğu***", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009, s.6.

[332] HELVACI, Serap, "***Gerçek Kişiler***", 3. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2010, s. 69.

[333] OĞUZMAN, Kemal/ SELİÇİ, Özer/ OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, ***Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler),*** 14. Baskı, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2014, s. 76.

[334] OĞUZMAN/ SELİÇİ / OKTAY ÖZDEMİR, s. 85.

geçerli sayılacaktır. Sözleşmenin kesin hükümsüzlüğünü ileri sürmek hakkın kötüye kullanımı olacaktır[335].

Miras paylaşım sözleşmesi yapılırken mirasçılardan birisinin ayırt etme gücüne sahip küçük veya kısıtlı olması durumunda TMK m. 16 gereğince yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça kendi işlemleriyle borç altına giremezler[336]. Yalnızca karşılıksız kazandırmalar ve kişiye sıkı sıkıya bağlı haklar bu durumun istinasıdır. Bu durumda yasal temsilcisinden izin alan küçük ya da kısıtlının yapmış olduğu işlem geçerli olacaktır. Ancak miras paylaşım sözleşmesi sonucunda mirasçı herhangi bir borç altına girmiyor ya da hak kaybı yaşamıyorsa bu durumda yasal temsilcisinin onayına ihtiyaç olmaksızın yapılan işlem geçerli sayılır. TMK m. 429'da öngörüldüğü üzere kısıtlanması için yeterli sebep bulunmamasıyla birlikte korunması amacıyla fiil ehliyetinin sınırlanması gerekli görülen ergin bir kimsenin yapacağı bazı işlemler için yasal danışman atanmaktadır. Kanun koyucu bu kimselerin fiil ehliyetini kısıtlamamakta, yalnızca hak kaybına uğramaması için sınırlı birtakım işlemlerde onlara yasal danışman atanmasını öngörmektedir. Söz konusu sınırlı işlemler haricinde bu kimseler, mal varlıkları ya da gelirleri üzerinde diledikleri gibi tasarruf hakkına sahiptirler. Miras paylaşım sözleşmesi TMK m. 429'da sınırlı olarak sayılan işlemler arasında bulunmadığından dolayı sayılan bu kimseler geçerli bir şekilde miras paylaşım sözleşmesi yapabilirler[337].

---

[335] Yargıtay HGK E. 2010/97 K. 2010/83 T. 17.02.2010; "*Gerçekten de davranışlarının, eylem ve işlemlerinin sebep ve sonuçlarını anlayabilme, değerlendirebilme ve ayırt edebilme kudreti (gücü) bulunmayan bir kimsenin kendi iradesi ile hak, elde edebilme, borç (yükümlülük) altına girebilme ehliyetinden söz edilemez. Nitekim Medeni Kanun'un "Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edinebilir ve borç altına girebilir. "biçimindeki 9. maddesi hükmüyle hak elde edebilmeyi, borç (yükümlülük) altına girebilmeyi, fiil ehliyetine bağlamış, 10. maddesinde de, fiil ehliyetinin başlıca koşulu olarak ayırtım gücü ile ergin olmayı kabul ederek " Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır." hükmünü getirmiştir. ... Öte yandan, 9.3.1955 Tarih,22/2 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında özetle, "...Mümeyyiz olmayan kimse temyiz kudretine sahip olsa idi aynı suretle hareket edecek yani normal zekalı bir insan dahi aynı tarzda muamelede bulunacak idi ise, temyiz kudretinden mahrum olduğunu ileri sürerek muamelenin hükümsüzlüğünü dermeyan edememelidir...Başka tabirle mümeyyiz olmayan tarafından hukuki muamelenin hükümsüzlüğü iddiası objektif hüsnüniyet kaidelerine aykırı olduğu takdirde dinlenmez, zira bir hakkın suistimali durumuna girer ve kanuni himayeden mahrum olur." denmektedir."* https://karararama.yargitay.gov.tr/index (E.T. 15.11.2022).

[336] TEKELİOĞLU, s. 153; OĞUZMAN /ÖZ, s. 83; AYAN, Borçlar, s. 138; TEKELİOĞLU, s. 153.

[336] OĞUZMAN /ÖZ, s. 83; EREN, Genel, s. 128.

[337] TEKELİOĞLU, s. 154.

Miras paylaşım sözleşmesi yapılırken mirasçılardan bazıları velayet, bazıları vesayet altında olabilir[338]. Mirasçının vesayet altında olması durumunda miras paylaşılm sözleşmesi yapabilmesi için TMK m. 462 gereğince vesayet makamından izin alması gerekir[339]. Ayrıca TMK m. 463 gereği vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izni gerekmektedir[340]. Mirasçı vesayet altındayken vesayet makamını teşkil eden kişinin de sözleşmeye taraf olması durumunda vesayet makamı ile mirasçının menfaatleri çatışabilir. TMK m. 426'ya göre, yasal temsilcinin menfaati ile küçüğün ya da kısıtlının menfaati çatışıyorsa o zaman küçük ya da kısıtlı için temsil kayyımı atanır[341]. Buna ek olarak mirasçı velayet altında ise velisinin miras paylaşım sözleşmesine taraf olması durumunda velisi ile küçük arasında menfaat çatışması söz konusu olabilir. Bu durumda TMK m. 345 gereği çocuk ile ana veya baba arasında ya da ana ve babanın menfaatine olarak çocuk ile üçüncü kişi arasında yapılacak bir hukukî işlemle çocuğun borç altına girebilmesi ancak bir kayyımın katılmasına ve hâkimin onayına bağlı kılınmıştır[342]. Bu duruma en bariz örnek, mirasçı olarak ergin olmayan çocuk ile sağ eşin kalması durumudur.

---

[338] ER KIDAK, Tansu, "***Türk Medeni Kanunu'na Göre Velayetin Belirlenmesi***", Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2021, s. 21.

[339] BOYDAK, Alptekin Burak, "***Türk Hukukunda Yasal Danışmanlık Kurumu***", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009, s. 38.

[340] TAT, Orkun, "***Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Danışmanlık***", Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2017, s. 65

[341] Yargıtay 8. HD. E. 2017/11336 K. 2018/1279 T. 24.01.2018; "*Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; mirasbırakan...'in vefatı ile geriye mirasçıları olarak eşi ... ile 2014 doğumlu müşterek çocuk M'nin kaldığı, anne ...'in küçük ...'e babasından miras yoluyla intikal eden şirket hisseleri üzerindeki haklarını kullanabilmesi için kayyım atanmasına karar verilmesini istediği anlaşılmaktadır. Her ne kadar davacı, küçük...in velisi, dolayısıyla yasal temsilcisi ise de, aynı şirketin ortakları olmaları nedeniyle aralarında menfaat çatışması bulunduğundan, TMK'nun 426.maddesi gereğince davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.*" https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-11336-k-2018-1279-t-24-1-2018 .(E.T. 10.11.2022). Yargıtay 8. HD. E. 2013/20545 K. 2014/2587 T. 18.02.2014; "*Davaya konu paylaşma (taksim) sözleşmesi resmi yazılı şekilde yapılması gerekmese bile, yazılı olarak yapılması yeterli olduğundan, şekil yönünden geçerliliğine engel bir durum bulunmamaktadır. Yine, şeklen de olsa tüm mirasçılar sözleşmeyi imzaladığından tüm mirasçıların oy birliği koşulu da gerçekleşmiştir. Geriye, sadece kısıtlı olan mirasçı ... yönünden, sözleşme imzalandığı sırada yasal temsilcisi olan velisi konumundaki annesi ile kısıtlı arasında yarar çatışması bulunduğundan, kendisine atanan kayyımın sözleşmeye katılması, katılmasa bile sonradan icazet vermesinin geçerli olup olmadığı, kayyımın sözleşme imzalama konusunda vesayet ve denetim makamlarından izin almasının gerekip gerekmediği ve verilen iznin kapsamına göre hareket zorunluluğu olup olmadığı sorunu kalmaktadır.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 10.11.2022).

[342] Yargıtay 2. HD. T. 27.05.2015 E. 2015/8244 K. 2015/10892; *"Ergin çocuğun kısıtlanması ve velayet altına konulması halinde, velayete ilişkin hükümlerin uygulanacağında duraksama bulunmamaktadır. Veli, kısıtlıya miras yoluyla intikal eden taşınmazların mirasçılar arasında rızai taksimi için izin ve yetki verilmesini istemektedir. Rızai taksime konu edilmek istenen taşınmazların bir kısımında kısıtlı ile birlikte velinin de mirasçı olarak hak sahibi olduğu görülmektedir. Dolayısıyla veli de kendi miras hakkı bakımından sözleşmenin tarafı olacaktır. Böyle bir durumda, Türk Medeni Kanunu'nun 345. maddesi hükmü devreye girer. Bu hüküm gereğince de çocuk ile ana veya babası arasında ya da ana ve babanın*

C. Miras Paylaşım Sözleşmesinde Şekle Uyulması

Mirasın açılmasından önce yapılan miras paylaşım sözleşmesi, TMK m. 678'de düzenlenmiştir. Söz konusu hükümde sözleşmenin şekli üzerinde bir hüküm yoktur. Miras paylaşım sözleşmesi borç doğuran bir sözleşmedir. Bundan kaynaklı olarak TMK m.5 gereğince Türk Borçlar Kanunu'nun genel nitelikli hükümlerine bakılması gerekir. TBK m. 12/1 gereğince sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe hiçbir şekle bağlı değildir[343]. Bu sebeple, miras açılmadan önce yapılan miras paylaşım sözleşmesi için kanun koyucu özel şekil şartı öngörmediğinden Borçlar Hukuku genel hükümlerinde geçerli olan şekil serbestisi ilkesi uygulanır[344]. Miras açılmadan önce yapılan paylaşım sözleşmesinde sözleşmenin tarafları muhtemel mirasçılardır. Mirasbırakan ölmemiş ve tereke açılmamış olduğundan bu kişiler, gelecekte muhtemel mirasçı olması düşünülen kişilerdir. Ayrıca sözleşme, konusu beklenen bir hak üzerine yapılmaktadır. Miras açılmadan önce yapılan paylaşma sözleşmesi, bu durumda risk taşımaktadır[345]. Sözleşmenin tarafı olan ve muhtemel mirasçı olarak gözüken kişinin daha sonradan mirasçı olmaması ya da sözleşmenin yapıldığı zaman terekede var olması muhtemel gözüken bir unsurun daha sonradan terekede yer almaması durumu söz konusu olabilir. Bu riskler, tarafları, sözleşme yaparken daha dikkatli olmaya sözleşme üzerinde daha çok düşünmeye sevk etmektedir[346]. Doktrinde sözleşmenin taşıdığı bu risklerden dolayı TMK m. 676/3 ve TMK m. 677/1 gereği yazılı şekilde yapılması kabul gören görüştür[347].

---

menfaatine olarak çocuk ile üçüncü kişi arasında yapılacak hukuki işlemle çocuğun borç altına girebilmesi bir kayyımın katılmasına ve hâkimin onayına bağlıdır. Türk Medeni Kanunu'nun 426/2. maddesi gereğince de bir işte yasal temsilcinin menfaati ile kısıtlının menfaati çatışıyorsa kayyım atanmalıdır. O halde, yapılacak hukuki işlem sebebiyle kısıtlı ile yasal temsilcisinin menfaati çatıştığına göre, bu işlemle ilgili olarak kısıtlıya kayyım atanması için yetkili vesayet makamından talepte bulunulmalı, kayyım atanması sağlanmalı ve hukuki işleme kısıtlı adına, kayyımın iştirak etmesi sağlanmalı, bundan sonra yapılan işlemin onayının gerekip gerekmediği yönünde karar verilmelidir. Bu yönde işlem yapılmadan yazılı şekilde hüküm kurulması doğru bulunmamıştır". https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/2-hukuk-dairesi-e-2015-8244-k-2015-10892-t-27-05-2015 . (E.T. 10.11.2022).

[343] EREN, Genel, s. 306. BAŞPINAR, Veysel, ***Borç Sözleşmelerinin Kısmî Butlanı***, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1998, s. 15.

[344] TEKELİOĞLU, s. 171; ÖZAKMAN, s. 125.

[345] İMRE /ERMAN, s. 552.

[346] TEKELİOĞLU, s. 171.

[347] Yargıtay 1. HD. E. 2009/1181 K. 2009/2759 T. 05.03.2009; "*Hemen belirtilmelidir ki, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 676. maddesi, mirasçıların tereke üzerinde yapacakları taksimin, keza mirasçıların birbirleri ile miras paylarının temliki konusundaki yapacakları sözleşmelerin aynı Yasa'nın 677. maddesi hükmü gereğince geçerli olması için yazılı olması koşulunu öngörmüştür. Her iki halde de yapılacak tasarrufların murisin ölümünden sonra gerçekleştirilmesinin olanaklı bulunduğu sabittir. Öte yandan, Türk Medeni Kanunu'nun 678. maddesi düzenlemesi ile de murisin sağlığında ileride (murisin ölümünden sonra) intikal edecek terekedeki hakkıyla ilgili olarak*

Mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesinde, sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için TMK m. 678'e göre mirasbırakanın izni ya da katılımı gerekmektedir. Şayet mirasbırakan yapılan sözleşmeye katılmaz ya da onaylamazsa yapılan sözleşme geçersiz olur[348]. Maddede geçen mirabırakanın izni veya katılması hükmü, mirasbırakanın sözleşmeye mirasçılarla birlikte katılması anlamına gelmez. Mirasbırakan yalnızca sözleşmeye izin vermektedir. Mirasbırakan iznini sözleşme yapılırken hazır bulunup imzalayarak ya da daha sonra sözleşmeyi onaylayarak verebilir. Açıkçası TMK m. 678/1'de ifade edilen katılma; esasında izni içermektedir[349]. Mirasbırakan sözleşmeye taraf olmamaktadır. Bundan dolayı da mirasbırakan, mirasçılardan farklı olarak sözleşmenin yapılması sonrasında borç altına girmez. Mirasbırakanın sözleşmeye izin ya da katılımı şeklen adi yazılı olarak yapılmalıdır[350]. Çünkü kanun koyucu mirasbırakanın katılımı ya da iznine özellikle dikkat çekmekte ve ayrı bir madde olarak düzenlemektedir. Bu sebeple, adi yazılı şekilde yapılması kanun koyucunun verdiği ehemmiyete karşılık en uygun çözüm olur[351]. Mirasbırakan vermiş olduğunu daha sonra geri alamaz. Ayrıca doktrinde birtakım görüşe göre mirasbırakanın yapmış olduğu bu işlemin, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir hak olması dolayısıyla temsil ya da vekalet aracılığıyla sözleşmeye izin verilmesi ya da katılması imkânı yoktur[352]. Eğer mirasçılar miras paylaşım sözleşmesini noter

---

bir mirasçının diğer mirasçılarla veya üçüncü bir kişi ile yapacağı sözleşmelerin geçerli olabilmesi için yazılı olması ve ayrıca mirasbırakanın da sözleşmede yer alması ve onun katılımıyla gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğu kuralına yer verilmiştir." https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 15.11.2022).

[348] Yargıtay 8. HD. E. 2013/705 K. 2013/3498 T. 12.03.2013; "*4721sayılı TMK'nın 676. maddesi "Mirasçılar arasında payların oluşturulması ve fiilen alınması veya aralarında yapacakları paylaşma sözleşmesi mirasçıları bağlar. Paylaşma sözleşmesiyle mirasçılar, tereke mallarının tamamı veya bir kısmı üzerindeki elbirliği mülkiyetinin miras payları oranında paylı mülkiyete dönüştürülmesini de kabul edebilirler. Paylaşma sözleşmesinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır "hükmü uyarınca yazılı olmak koşuluyla mirasın paylaşılması konusunda mirasçılar arasında yapılan sözleşmeler geçerlidir. Mirasın açılmasından önce yapılan sözleşmelerin geçerli olabilmesi için de aynı kanunun 678. maddesi gereğince, sözleşmeye mirasbırakanın katılması veya izin vermesi gereklidir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 15.11.2022) Yargıtay 7. HD. E. 2021/8070 K. 2022/3499 T. 17.05.2022; "*4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 30.maddesine göre, doğum ve ölüm, nüfus sicilindeki kayıtlarla ispat olunur, nüfus sicilinde bir kayıt yoksa veya bulunan kaydın doğru olmadığı anlaşılırsa, gerçek durum her türlü kanıtla ispat edilebilir; 575. maddesine göre, miras, mirasbırakanın ölümüyle açılır; 677. Maddesine göre, terekenin tamamı veya bir kısmı üzerinde miras payının devri konusunda mirasçılar arasında yapılan sözleşmelerin geçerliliği yazılı şekle bağlıdır; 678. maddesine göre, mirasbırakanın katılması veya izni olmaksızın bir mirasçının henüz açılmamış bir miras hakkında diğer mirasçılar veya üçüncü bir kişi ile yapacağı sözleşmeler geçerli değildir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 15.11.2022).

[349] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 503.

[350] ÖZAKMAN, s. 125; ANTALYA/ SAĞLAM, s. 504.

[351] TEKELİOĞLU, s. 173, ÖZAKMAN, s. 131.

[352] TEKELİOĞLU, s. 173.

huzurunda resmi şekilde yaptığı durumda sözleşmeye mirasbırakanın izninin resmi şekilde olmak zorunda değildir.

Miras paylaşım sözleşmesi borç doğuran bir sözleşmedir[353]. Kanun koyucu TMK m. 680'de, Borçlar Kanunu'nun geçersizliğe ilişkin hükümlerinin paylaşma sözleşmeleri için de uygulanacağını ifade etmiştir. Türk Borçlar Kanunu madde 12'de sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe hiçbir şekle bağlı değildir[354]. Madde 12/2'ye göre kanun koyucu sözleşmeler için şekil öngörmüş ise o zaman öngörülen bu şekil geçerlilik şeklidir[355]. Öngörülen şekle uyulmadan kurulan sözleşmeler hüküm doğurmayacaktır. Maddede geçen hüküm doğurmaz ibaresi doktrinde oldukça tartışmalı bir durumdur. Doktrindeki birtakım yazarlarla birlikte Yargıtay'ın da katıldığı bir görüşe göre şekle aykırı yapılan sözleşmelerin yaptırımı kesin hükümsüzlük olacaktır[356]. Böyle bir durumda butlan olan sözleşme, baştan itibaren hak ve borç doğurmayacaktır. Bu durumda yargı duruşmanın her türlü aşamasında şekil noksanlığını dikkate alır[357]. Yalnızca tarafların ileri sürmesi gerekmez bizzat hâkim resen dikkate alacaktır. Böyle bir durumda hâkim, sözleşmenin taraflarının iyi niyetli olarak sözleşmeyi ifa edip etmediklerine bakmaz Ayrıca sözleşmenin tarafları sözleşmeyi ifa etseler dahi sözleşme geçerli olarak kurulmuş olarak sayılmaz[358]. Yapılan sözleşme, zaman geçse dahi geçerli hale gelmeyecek, sonradan onaylansa da geçersizlik ortadan kalkmayacaktır. Yargıtay da kanunda öngörülen şekle aykırı olarak düzenlenmiş sözleşmelerin kesin hükümsüz olacağını kabul etmektedir[359].

---

[353] DURAL/ÖZ, Miras, s. 484; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643; ÖZTAN, s. 488; TEKELİOĞLU, s. 123.

[354] KARABEL, Emine Gökçe, "***Yazılı Şekil Şartı***", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2015, s. 5.

[355] KAPANCI, Berk K., "Türk Borçlar Kanunu'nun 14. Maddesinin Öngördüğü Yeni Şekil Düzenlemesinin Getirdikleri", ***Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi***, İstanbul, 2012, C. 18, S. 1, s. 404.

[356] OĞUZMAN /ÖZ, s. 159; VON TUHR, Andreas (Çev: Cevat Edege), ***Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı***, Cilt: 1-2, Ankara 1985, s. 232.

[357] HENDEM, Burcu, "***Senetlerin İspat ve Geçerlilik Şekli***", Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017, s. 42. ERDOĞAN, İhsan, "Hukuki Muamelelerde Şekle Aykırılığın Sonuçları", ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Ankara, 1997, C. 1, S. 1, s. 117.

[358] AYAN, Borçlar, s. 205.

[359]Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Bölümü Genel Kurul Kararı, E. 1987/2 K. 1988/2 T. 30.09.1988; "*…Gerçekten, Borçlar Kanunu'nun 11. maddesinin 2. fıkrasına göre kanunun öngördüğü bir şeklin kapsam ve sonuçları hakkında başka bir hüküm konulmamışsa, bu şekle uyulmadan yapılan sözleşme sahih olmaz. Başka bir anlatımla Kanun, öngördüğü şekli, bir geçerlik (sıhhat) şartı olarak düzenlemiş bulunmakta ve buna uyulmadan yapılan sözleşmelere, "geçersizlik" müeyyidesini (hukuki sonucunu) bağlamaktadır… Yargıtay butlan görüşünü benimsemektedir. Bu itibarla, kanunda öngörülen şekil*

Doktrinde var olan diğer görüş ise kanunda öngörüle şekle aykırı olarak düzenlenen bir sözleşmenin yaptırımı olarak kesin hükümsüzlüğü değil, kendine özgü geçersizlik görüşünü kabul etmektedir[360]. Kendine özgü geçersizlik görüşünde, kanun koyucunun Kanun'da şekil şartı koymasındaki amacı üzerinden hareket edilmektedir. Bu görüşe göre sözleşmenin geçersizliğini yalnızca sözleşmenin tarafları ileri sürmektedir[361]. Kanun koyucunun sözleşmenin geçerliliği için şekil şartı öngörmesindeki amaç, sözleşmeyi yapan tarafların menfaatini korumaktadır. Böyle bir durumda ise şekle aykırı olarak yapılan bir sözleşmeyi bilerek ve isteyerek ifa eden tarafların menfaati, sözleşmenin geçerli olması yönündedir[362]. Dolayısıyla bilerek ve isteyerek ifa edilen sözleşmenin geçmişe dönük olarak geçersiz sayılması, kanun koyucunun şekil şartı öngörmesindeki amaca ters düşmektedir. Bu nedenle ifa edilen sözleşmenin geçerli olması gerekmektedir. Şekil kural olarak sözleşmenin taraflarını korumak, onları düşünmeye sevk etmek, acele karar vermelerinin önüne geçmek amacındadır[363]. Bazı durumlarda şekle aykırılığı ileri sürmek, Türk Medeni Kanunu madde 2/1'de düzenlenen dürüstlük kuralına aykırı olacaktır. TMK m. 2/2'ye göre dürüstlük kuralına aykırı hareket etmiş olacağından hakkın kötüye kullanılması olur[364]. Örneğin, Yargıtay kesin hükümsüzlük görüşünü esnetmiş ve bazı durumlarda şekle aykırı sözleşmelerin geçerli olacağını ifade etmiştir[365].

şartı, emredici niteliktedir ve hâkim şekil noksanlığının (taraflar ileri sürmemiş olsalar dahi yargılamanın her safhasında) re 'sen göz önüne almak zorundadır. Keza, geçersiz bir sözleşmeyi ifadan kaçınmak, kural olarak, ahlaka aykırılık teşkil etmez; ifa edilmeyen edimlerin ifası istenemez ve karşı tarafın iyi niyeti göz önünde tutulamaz." https://www.corpus.com.tr/ .

[360] EREN, Genel, s. 337.

[361] ANTALYA, s. 560.

[362] EREN, Genel, s. 337.

[363] TÜRK, Ersin, *"**İfa İle Geçerlilik Kazanan Sözleşmeler",*** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006, 32.

[364] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 210.

[365] ANTALYA, Borçlar, s. 563 – 564. Yargıtay 13. HD. E. 1991/7217 K. 1991/10901 T. 20.12.1991; *"Şekle aykırılık, hukuki işlemin herhangi bir hüküm doğurmasına olanak vermez ve borç doğurmaz. Geçersiz sözleşme ile borç altına giren taraf yükümlendiği edimi ifa etmekten kaçınabilir. Ne var ki bazen şekil noksanının ileri sürülmesi hakkın kötüye kullanılması sayılıp, akdin batıl olduğu savı dinlenilemezse, bu akdin ifasının veya ifa etmeme dolayısıyla uğranılan müspet zararın (ifa çıkarının) giderilmesi istenebilir. …Sözü edilen yasal kural, MK' nın 2. maddesinde yazılı dürüstlük kuralına aykırı düşecek tarzda kullanılmamalıdır. İşte böyle bir durumda butlan etkisiz kalabilir. Gerçekten de, hukukun her alanında uygulama niteliğine sahip olan "Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı" şekle aykırılığı ileri sürme hakkı yönünden de bir sınır oluşturur. Hâkime özel ve çok ayrık durumlarda da olsa adalete uygun düşecek şekilde hüküm verme olanağını sağlar. Buyurucu niteliği itibariyle de doğrudan gözetilmesi gerekir (25.1.1984 gün, 3/I sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurul Kararı). Hemen yeri gelmişken önemle vurgulayalım ki, butlanı bu şekilde etkisiz bırakmakta, hassas ve titiz davranılmalı, özellikle Borçlar Hukuku'na ilişkin borç sözleşmelerinde ve çok sınırlı olaylarda uygulanabileceği hiçbir zaman unutulmamalıdır. Bunun yanında her somut olayda butlan iddiasının ileri sürüldüğü hal ve şartlara bakılmalı ve hakkın kötüye kullanılmasına ilişkin adalet duygularını rahatsız edici çok açık unsurların varlığı esas alınmalı, tarafların sözleşme yapılırken ve*

Miras paylaşım sözleşmesi aşçısından elden miras paylaşım sözleşmesinde kanun koyucu şekil şartı öngörmemiştir[366]. Elden miras paylaşım sözleşmesinin kurulması için mirasçıların, yazılı olarak miras paylaşım sözleşmesi yapmasına ihtiyacı yoktur. Mirasçıların sözlü şekilde anlaşmaları ile miras ortaklığı içinde var olan mal varlığı değerlerini fiili olarak paylaşmaları sözleşmenin kurulabilmesi için yeterli olacaktır[367]. Bu sebeple mirasın elden miras paylaşım sözleşmesi ile paylaşılması durumunda şekle aykırılık durumu oldukça nadir gerçekleşir. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde ise elden miras paylaşım sözleşmesine göre şekle aykırılık durumu daha sık olur. TMK m. 676/3, miras paylaşım sözleşmesinin geçerliliğinin onun yazılı olarak yapılmasına bağlamıştır.

D. İrade Bozuklukları ve Aşırı Yararlanmanın Bulunmaması

1. İrade Bozukluklarının Bulunmaması

Türk Borçlar Hukuku'nda sözleşme, tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanları ile kurulur. Sözleşmenin taraflarından birisinin iradesinde meydana gelen bozukluk, sözleşmenin geçerli olarak kurulmasına engel teşkil edecektir. Türk Borçlar Kanunu'nda irade bozuklukları, sözleşmeyi yapan tarafların hukuki işlem yapma iradesinin oluşumunda ya da meydana gelmesinde oluşan bozukluklardır[368]. Bu irade bozuklukları bilinmeden ve istenmeden meydana gelmesi gerekir[369]. Sözleşmeyi kuran taraftarların bilmeden ve istemeden iradelerinde meydana gelen bozukluklar Türk Borçlar Kanunu'nda üç halde düzenlenmiştir. Bunlar yanılma, aldatma ve korkutmadır. TMK m. 680'de kanun koyucu, Borçlar Kanunu'nun geçersizliğine

---

daha sonraki davranış ve tutumları da dahil olmak üzere tüm özellikleri göz ardı edilmemelidir Şekil noksanı nedeniyle bir sözleşme henüz ifa edilmiş olmasa dahi, butlan iddiasının aşağıda belirtilen hal ve şartlar altında bir hakkın kötüye kullanılması sayılabilir. Bir kimsenin a) Şeklin gerçekleşmesine kendi yararı için veya yanıltıcı hareketlerle engel olduğu, b) Sözleşmenin sonradan kendi yararına olmadığını görünce ondan kurtulmak istemesi ahlaki duyguları rencide ediyorsa veya şeklin koruyucu etkisinden yoksun kaldığı için değil, aksine, sırf kendi borçlarını yerine getirmekten kaçınmak amacıyla şekilsizliği bir sebep olarak kullandığı anlaşılıyorsa (BGE 104 II 99 - JDT 1979 I 16; BGE 84 II 636 - JDT 1959 I 369; BGE 78 II 221 - JDT 1953 I 232), c) Yine taahhütlerini mutlaka ifa edeceğini, sözleşmenin yapılmasından sonra teyit etmiş ve diğer tarafın sözleşmeye karşı beslediği güveni sebepsiz ve haksız olarak kuvvetlendirmişse, artık sözleşmenin şekil yönünden geçersizliğini ileri sürmesi hakkın kötüye kullanılması anlamını taşır ve bu savunma yasal korunmadan yoksun kalır." https://www.corpus.com.tr/ .

[366] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643; ÖZTAN, s. 486; İMRE /ERMAN, s. 563.

[367] ÖZTAN, s. 487.

[368] AYAN, Borçlar, s. 241; OĞUZMAN /ÖZ, s. 93; FURRER/ MULLER- CHEN/ ÇETİNER, s. 214; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 250; EREN, Genel, s. 434.

[369] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 251; EREN, Genel, s. 435; OĞUZMAN /ÖZ, s. 96; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 218 – 219; ANTALYA, Borçlar, s. 273.

ilişkin hükümlerinin miras paylaşım sözleşmesine uygulanacağını ifade etmiştir[370]. Yanılma hali sözleşmeyi kuran taraflardan birisinin bilmeden ve istemeden hataya düşmesidir. Sözleşme yapılırken olayların yanlış değerlendirmesi ve anlaşılması söz konusudur. Türk Borçlar Kanunu'nun 30. maddesinde esaslı yanılma halleri düzenlenmiştir[371]. Sözleşme kurulurken esaslı olarak yanılmaya düşen taraf yapılan sözleşme ile bağlı olmayacaktır[372]. Esaslı yanılma hallerinden biri, yanılanın kurulmasını istediği sözleşmeden başka bir sözleşme için iradesini açıklamış olmasıdır[373]. Bu durumda sözleşmenin tarafı sözleşmenin niteliğinde yanılmış olmaktadır. Yanılan, istediğinden başka bir konu için iradesini açıklamışsa da esaslı yanılma hali oluşur. Böyle bir durumunda ise sözleşmenin tarafları, sözleşmenin konusu ile ilgili olarak yanılmaya düşmektedir. Yanılan, sözleşme yapma iradesini gerçekte sözleşme yapmak istediği kişiden başkasına açıklamışsa bu da esaslı yanılma sayılır[374]. Burada yanılanın sözleşme yaptığı kişinin niteliklerinde yanılması durumu söz konu olmaktadır Yanılan sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklamışsa esaslı yanılma sayılır. Karşı tarafın niteliklerinde yanılgı söz konusu olur.

Ancak kişinin niteliğinde yanılma ile kişide yanılma karıştırılmamalıdır. Yanılan, gerçekte üstlenmek istediğinden önemli ölçüde veya az bir karşı edim için iradesini açıklamışsa esaslı yanılma durumu oluşur[375]. Edimler arasında aşırı dengesizlik oluşturacak şekilde yanılma hali mevcuttur. Burada TBK m. 28'de düzenlenen aşırı yararlanmayı oluşturan düşüncesizlik ve deneyimsizlik halinden farklı olarak kişinin kendisinden kaynaklı deneyimsizlik ya da tecrübesizlik söz konusu değildir. Bir başkası tarafından yanıltılmaktadır. Yanılma hali kişinin bilmeden ve istemeden kendi iradesi sonucunda oluşmaktadır.

---

370 TEKELİOĞLU, s. 188.

371 ANTALYA, Borçlar, s. 374; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 220; AYAN, Borçlar, s. 242; EREN, Genel, s. 438; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 243.

372 EREN, Genel, s. 443; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 220; AYAN, Borçlar, s. 242; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 243.

373 KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 253; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 228 – 229; ANTALYA, Borçlar, s. 377; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 253; OĞUZMAN /ÖZ, s. 97; EREN, Genel, s. 443- 444.

374 ANTALYA, Borçlar, s. 379; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 255; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 231; AYAN, Borçlar, s. 244; EREN, Genel, s. 445.

375 ANTALYA, Borçlar, s. 380; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 256; EREN, Genel, s. 444; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 232; AYAN, Genel, s. 246; OĞUZMAN /ÖZ, s. 98 – 99.

Türk Borçlar Kanunu madde 32'de düzenlenen saikte yanılma, esaslı yanılma sayılmaz[376]. Burada kanun koyucunun saik olarak ifade ettiği kavram, bir kimseyi sözleşmeyi yapmaya sevk eden düşünce, sebepler ve amaçlardır[377]. Saikte yanılmanın esaslı sayılmaması durumuna kanun koyucu istisna getirmiştir. Yanılan tarafın yanıldığı saiki, sözleşmenin esaslı unsuru sayması ve söz konusu durumun dürüstlük kurallarına uygun olması gerekir[378]. Bu durum karşı tarafça bilinebilir olmalıdır. Bu halde saikte yanılma, esaslı yanılma sayılır. Yanılmanın esaslı sayıldığı tüm bu durumlarda sözleşmenin geçersizliği söz konusu olmaktadır. Türk Borçlar Kanunu'nda esaslı yanılma halinde iptal yaptırımı uygulanmaktadır[379]. Yanılma durumunda yanılmanın öğrenildiği zamandan başlayarak bir yıl içinde sözleşme ile bağlı olunmadığı bildirilebilir. Sözleşme ile bağlı olmama iradesi, bir yıl ile sınırlandırılmıştır. Miras paylaşım sözleşmesi borç doğuran bir sözleşme olduğundan, sözleşmenin geçersizliğine ilişkin Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır. Miras paylaşım sözleşmesinde sözleşmeye taraf olan mirasçılardan birisi sözleşmenin niteliğinde, konusunda bir hataya düşmüş ise miras paylaşım sözleşmesini iptal ettirebilir[380]. Ayrıca miras paylaşım sözleşmesi ister miras açılmadan önce ister miras açıldıktan sonra yapılsın sözleşmenin tarafları mirasçılar olmalıdır. Böyle bir durumda sözleşme yapılırken karşı tarafın niteliğinde hataya düşülürse ya da sözleşmede edimler arasında dengesizlik üzerine yanılgı varsa yapılan sözleşme geçmişe dönük olarak iptal ettirilebilir[381]. Bu durumda mirasçıların haklarını ileri sürmesi dürüstlük kuralına aykırı olmaz[382]. Örneğin, mirasçılar sözleşme yapılırken hataya düşse de sözleşmenin ifasının gerçekleştirilmesinde yanılgıya düşen taraf için zarar teşkil etmeyecekse sözleşmenin iptalini istemek dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edecektir.

---

[376] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 258; EREN, Genel, s. 440 vd; AYAN, Genel, S. 246; OĞUZMAN /ÖZ, s. 102; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 220.

[377] EREN, Genel, s. 439; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 258; AYAN, Genel, S. 246; OĞUZMAN /ÖZ, s. 102; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 220.

[378] AYAN, Borçlar, s. 247; ANTALYA, Borçlar, s. 391; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 220; OĞUZMAN /ÖZ, s. 102; EREN, Genel, s. 442; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 258.

[379] TEKELİOĞLU, s. 192; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 262; OĞUZMAN /ÖZ, s. 108; AYAN, Borçlar, s. 249; ANTALYA, Borçlar, s. 389; EREN, Genel, s. 455 - 456; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253.

[380] TEKELİOĞLU, s. 192; KILIÇOĞLU, Miras, s. 124; DURAL /ÖZ, Miras, s. 485; KILIÇOĞLU, Miras, s. 451.

[381] TEKELİOĞLU, s. 192; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 262; OĞUZMAN /ÖZ, s. 108; AYAN, Borçlar, s. 249; ANTALYA, Borçlar, s. 389; EREN, Genel, s. 409; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253.

[382] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 265; EREN, Genel, s. 445; ANTALYA, Borçlar, s. 391.

İrade bozukluğuna sebebiyet veren ikinci durum, aldatmadır. Yanılmada kişinin kendisi yanılmaya düşmektedir. Aldatmada ise kişinin iradesi ile beyanı arasında bir uyumsuzluk mevcut olur. Ancak bu uyumsuzluk, kişinin kendi yanılgısı ile değil dışarıdan kasti olarak yanıltılma sonucu oluşur[383]. Burada aldatılma, ya sözleşmenin karşı tarafının hareketleri ile ya da üçüncü bir kişinin hareketi sonucu oluşmaktadır[384]. Aldatma bu açıdan yanılmadan farklıdır. Aldatılmada kişi başkası tarafından yanıltılmaktadır. Aldatma, kişinin iradesinin oluşumunda etkilidir. Aslında aldatma saik yanılmasıdır. Aldatma sonucu irade bozukluğunun oluşması için birtakım koşullar vardır. Bu koşullar yerine getirilmelidir. İlk olarak bir aldatma eyleminin varlığı gerekir[385]. Sözleşmeyi yapan tarafın düşüncesinde yanılmanın gerçekleşmesi için gerçeğe aykırı eylem ve davranışlar söz konusu olur. Bu davranışın kasıtlı olarak gerçekleşmesi gerekir. Aldatma eylemi, olumlu bir davranış ya da gizleme şeklinde olabilir. Yalnızca fiili olarak değil, susma eylemi şeklinde de gerçekleşebilir[386]. Susmanın aldatma oluşturup oluşturmaması için somut olaya göre değerlendirilmesi gerekir. Sözleşmelerde güven ilişkisi ön planda olduğundan susma fiili karşı tarafı aldatma kastı teşkil etmektedir. Bazı sözleşmelerde karşılıklı olarak taraflara bilgi verme yükümlülüğü bulunur. Eğer bilerek ve isteyerek susma fiili söz konusuysa yapılan fiil dürüstlük kuralına aykırılık teşkil etmektedir. Aldatma eylemi, sadece sözleşmenin karşı tarafınca yerine getirilmek zorunda değildir. Sözleşmenin karşı tarafı olmayan üçüncü bir kişi de aldatmayı yerine getirebilir. Üçüncü bir kişinin aldatması sonucu bir sözleşme yapan taraf, sözleşmenin yapıldığı sırada karşı tarafın aldatmayı bilmesi ya da bilecek durumda olmaması halinde sözleşme ile bağlı değildir[387].

Dolayısıyla sözleşmede üçüncü kişinin aldatması sonucunda sözleşmenin karşı tarafı, bu aldatmayı bilmiyor ya da bilebilecek durumda değilse TBK m. 36/2'ye göre sözleşmeyi iptal edebilecektir[388]. Ancak böyle bir durumda aldatılan, esaslı yanılma

[383] AYAN, Borçlar, s. 252; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 241 – 242; EREN, Genel, s. 458; ANTALYA, Borçlar, s. 397; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 265
[384] ANTALYA, Borçlar, s. 273; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 241 – 242; EREN, Genel, s. 459.
[385] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 273; EREN, Genel, s. 459; ANTALYA, Borçlar, s. 397; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 242; AYAN, Borçlar, s. 252; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112.
[386] EREN, Genel, s. 460; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 274; OĞUZMAN /ÖZ, s. 113; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 245; ANTALYA, Borçlar, s. 397.
[387] AYAN, Borçlar, s. 253; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 275; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 248; EREN, Genel, s. 461; ANTALYA, Borçlar, s. 400.
[388] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 275; AYAN, Borçlar, s. 253; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 248; EREN, Genel, s. 462; ANTALYA, Borçlar, s. 400.

hükümlerine göre sözleşmeyi iptal ettirebilir[389]. Yapılan sözleşmenin iptali için ikinci husus, aldatma kastının bulunmasıdır. Burada ihmalen gerçekleştirilen ya da özensiz hareketler sonucunda oluşan eylemler aldatma kastına girmez.

Susmanın da aldatma fiili teşkil edebilmesi için kişinin, açıklama zorunluluğu bulunduğu halde sırf karşı tarafı sözleşme yapmaya ikna etmek ya da sözleşme yapma düşüncesini pekiştirmek amacıyla fiili yapması gerekir[390]. Aldatmanın var olabilmesi için üçüncü şart ise illiyet bağıdır[391]. Sözleşmenin var olması ile aldatma eylemi arasında illiyet bağının bulunması gerekmektedir. Aldatma eylemi sonucunda sözleşme kurulmuş olmalıdır. Ayrıca karşı taraf aldatma fiilini gerçekleştirse de sözleşmeyi yapan taraf, aldatma fiilinin etkisiyle yapmamışsa bu durumda sözleşmenin iptali söz konusu olmaz. Aldatma sonucunda sözleşme yapılmış ise sözleşme yapan tarafın iradesi sakatlanmıştır[392]. Kanun koyucu aldatmayı, yanılmadan farklı olarak esaslı aldatma ya da esaslı olmayan aldatma olarak ikiye ayırmamıştır. Zaten TBK madde 36/1'e göre aldatılanın aldatılma sonucu yanılması esaslı olmasa bile aldatılana sözleşmeyi iptal etme hakkı tanınır. Aldatılan kişi, aldatmayı öğrendiğinden itibaren bir yıl içinde sözleşme ile bağlı olup olmama iradesini açıklayabilir[393]. Miras paylaşım sözleşmesinde sözleşmeyi imzalayan mirasçılardan biri, sözleşmeyi imzalayan diğer mirasçı ya da mirasçılardan tarafından aldatılmış ise aldatma fiili sonucunda sözleşmeyi yapan mirasçı sözleşmeyi iptal edebilir[394]. Aldatma fiilinin gerçekleşmesi için aktif bir fiilin var olması gerekmez. Susma şeklinde gerçekleştirilen aldatma fiili de miras paylaşım sözleşmesi gerçekleştirilebilir. Miras paylaşımında karşılıklı olarak bilgi verme yükümlülüğü vardır. Eğer mirasçılardan birisi bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeyip, bir başka mirasçının sözleşme yapmasına neden olursa irade bozukluğunda aldatma gerçekleşmiş olur[395]. Miras paylaşım sözleşmesi yapılırken aldatma fiilinin zorunlu olarak mirasçılar tarafından meydana gelmesi gerekmez. Üçüncü bir kişi tarafından da

[389] ANTALYA, Borçlar, s. 400; EREN, Genel, s. 462; OĞUZMAN /ÖZ, s. 121; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 253.
[390] EREN, Genel, s. 459; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 274; OĞUZMAN /ÖZ, s. 113; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 245; ANTALYA, Borçlar, s. 397.
[391] AYAN, Borçlar, s. 252; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 247; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 277; OĞUZMAN /ÖZ, s. 114; EREN, Genel, s.461; ANTALYA, Borçlar, s. 401.
[392] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 277; ANTALYA, Borçlar, s. 273; OĞUZMAN /ÖZ, s. 112; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 241 – 242; EREN, Genel, s. 462.
[393] ANTALYA, Borçlar, s. 402; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 277; AYAN, Borçlar, s. 253 – 254; EREN, Genel, s. 463; OĞUZMAN /ÖZ, s. 121 vd; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253 – 254.
[394] TEKELİOĞLU, s. 195; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 125.
[395] TEKELİOĞLU, s. 195; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 125.

paylaşma sözleşmesi yapılabilir. Böyle bir durumda aldatma ile sözleşmenin iptal edilebilmesi için sözleşmeyi yapan karşı tarafın aldatmayı bilmesi ya da bilebilecek durumda olması gerekir.

İrade bozukluğuna sebebiyet veren son durum ise korkutmadır. Korkutma, genel olarak korkutma ve hukuksal tehdit olarak ikiye ayrılır. Korkutma hem maddi hem de manevi şekilde olabilir. Korkutma fiili sonucunda, kişi sözleşmeyi yapmak için beyanda bulunmuştur ancak irade oluşumu aşamasında bozukluk söz konusudur. Burada korku altında olan kişi sanki sözleşmeyi yapmak istiyormuş gibi beyanda bulunur. Diğer irade bozuklukları olan yanılma ve aldatmadan farklı olarak korkutmada, kişinin iradesi sözleşme yapma üzerine değildir[396].

Genel olarak korkutmanın gerçekleşebilmesi için birtakım koşulların yerine getirilmesi gerekir. İlk olarak korkutma eyleminin mevcut olmalıdır. Korkutma sonucunda bir kişinin maddi ya da manevi eylemiyle kişilik değerlerine ya da mal varlığına haksız olarak zarar gelme tehlikesi bulunmalıdır[397]. Burada ifade edilen kişisel değerlere, maddi niteliği olan veya olmayan kişisel değerler dahil olur. Kişinin namusuna, şerefine ya da kişisel itibarına zarar gelme tehlikesi maddi niteliği olmayan değerlere örnek olarak verilebilir. Maddi kişisel değerler için de vücuda ve hayata bir zarar gelme tehlikesi düşünülebilir[398]. Korkutma sonucunda kişinin mal varlığına ya da kişilik değerlerine zarar gelmesi gerekmez. Bir tehdidin var olması ve kişilerin bu tehdit sonucunda sözleşme yapması yeterlidir. İkinci olarak korkutmanın diğer tarafa ya da o tarafın yakınlarına yönelik olması gerekir. Korkutma mutlaka karşı tarafa yönelik olmak zorunda değildir. Korkutulan, içinde bulunduğu durum bakımından kendisinin veya yakınlarının kişilik haklarına ya da mal varlığına yönelik ağır ve yakın bir zarar tehlikesinin doğduğuna inanmakta haklı ise, korkutma gerçekleşmiş sayılır[399]. Burada yakınlardan kasıt akraba olması zorunlu değildir. Yakınlık ilişkisi olmayan bir kimsenin kişilik haklarına ya da mal varlığına zarar gelme tehlikesi durumu mevcut olursa irade bozukluğunu oluşturan korkutma oluşturmaz[400].

---

[396] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 281; OĞUZMAN /ÖZ, s. 117; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 249; EREN, Genel, s. 464 vd; ANTALYA, Borçlar, s. 405; AYAN, Borçlar, s. 256.
[397] EREN, Genel, s. 465; OĞUZMAN /ÖZ, s. 117; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 249; ANTALYA, Borçlar, s. 405 vd; AYAN, Borçlar, s. 256; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 282.
[398] ANTALYA, Borçlar, s. 407; OĞUZMAN /ÖZ, s. 118 – 119; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 283 – 284; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 249; EREN, Genel, s. 466.
[399] AYAN, Borçlar, s. 257; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 284; EREN, Genel, s. 467; OĞUZMAN /ÖZ, s. 118; ANTALYA, Borçlar, s. 407; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 250.
[400] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 284; AYAN, Borçlar, s. 257; OĞUZMAN /ÖZ, s. 118; ANTALYA, Borçlar, s. 407; EREN, Genel, s. 466; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 250.

Korkutma ancak sözleşmenin karşı tarafının bizzat kendisine ya da onun yakınlarına ait olmalıdır. Örneğin, sözleşme yapılırken A kişisini korkutmak için B kişisi kendisini öldüreceğini söylemişse böyle bir durumda Türk Borçlar Kanunu madde 37 ve 38'de düzenlenen irade bozukluğunu oluşturan korkutma söz konusu olmaz. Korkutmanın gerçekleşebilmesi için TBK madde 38'e göre ağır ve derhal gerçekleşebilecek bir tehlike oluşması gerekir[401]. Korkutmanın hukuka aykırılığı da söz konusu olmalıdır. Burada bir hakkın ya da yetkinin yasal sınırlar içinde kullanılması korkutma teşkil etmeyecektir. Ancak bazı durumlarda yasal olarak mevcut olan hakkın ya da yetkinin kullanılması korkutma oluşturabilir. Korkutmanın gerçekleşebilmesi için son şart ise korkutma eylemi ile yapılan sözleşme arasında illiyet bağının mevcut olmasıdır. İlliyet bağının mevcut olmaması durumunda irade bozukluğunu oluşturan korkutma söz konusu olmaz[402].

Bir diğer durum ise korkutmanın hukuksal tehdit içerisinde gerçekleşmesidir. Hakkın ya da kanundan kaynaklanan yetkinin kullanılacağı korkutmasıyla sözleşme yapıldığında bu hakkı ya da yetkiyi kullanacağını açıklayanın diğer tarafın zor durumda kalmasından aşırı bir menfaat sağlamış olması halinde korkutma mevcuttur[403]. Bu durumun gerçekleşebilmesi için ilk olarak bir hakkın ya da yasal yetkinin bulunması gerekir. Geçerli bir hak ya da yasal yetki söz konusu değilse genel korkutma hali mevcuttur. Burada mevcut olan hakkın ya da yasal yetkinin korkutma aracı olarak kullanılması gerekir[404]. Bu hak ve yetki hukuka uygun olarak kullanılmamaktadır. Korkutmanın gerçekleşebilmesi için var olan bu hakkın amaç ve sınırlar içinde kullanılmaması gerekir. Hak amaç ve sınırları dışında kullanılıyorsa hukuk hak arama özgürlüğünü korumaz[405]. Hak arama özgürlüğü bir sözleşmenin yapılması için tehdit unsuru teşkil etmektedir. Ayrıca korkutmanın sözleşmenin karşı tarafını zor duruma düşürmüş olması gerekir. Bu korkutma sonucunda aşırı yarar temin edilmesi söz konusudur. Gerçekten de hakkın ya da yasal yetkinin korkutma aracı olması sonucunda tehdit edilenden aşırı yarar temin edilecektir. Kısaca korkutma fiili,

[401] AYAN, Borçlar, s. 257; EREN, Genel, s. 465- 466; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 250; OĞUZMAN /ÖZ, s. 118; ANTALYA, Borçlar, s. 408.
[402] ANTALYA, Borçlar, s. 410; EREN, Genel, s. 468; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 250; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 286; AYAN, Borçlar, s. 257; OĞUZMAN /ÖZ, s. 119.
[403] AYAN, Borçlar, s. 257; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 287; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 251; OĞUZMAN /ÖZ, s. 118 – 119; EREN, Genel, s. 468.
[404] TEKELİOĞLU, s. 203; EREN, Genel, s. 468; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 287; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 251.
[405] ANTALYA, Borçlar, s. 420; EREN, Genel, s. 468- 469; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 287; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 251.

kişinin iradesi ile beyanı arasında uyumsuzluğa yol açmaktadır. Burada kişi, sözleşmeyi yapmak istememesine rağmen korkutma sonucunda yapmaktadır[406]. Bu durumda korkutulan kişi, sözleşmenin hükümsüzlüğünü talep etme hakkına sahiptir.

Korkunun ortadan kalktığı andan itibaren bir yıllık süre içinde kişi, yapmış olduğu sözleşmeyi geçmişe dönük olarak iptal edebilir[407]. Miras paylaşım sözleşmesi açısından, sözleşmenin tarafı olan mirasçılardan biri ya da üçüncü bir kişinin yapmış olduğu tehdit sonucunda sözleşmenin tarafı olan mirasçı sözleşmeyi yapmış ise sözleşme, korkutmanın etkisinin kalktığı andan itibaren bir yıllık süre içinde iptal edilebilir[408]. Korkutma sonucunda miras paylaşım sözleşmesini imzalayan mirasçı, daha sonradan sözleşmeyi iptal etmek isteyebilir. Böyle bir durumda, sözleşmeyi imzalamayan diğer taraflar korkutmanın varlığını bilmiyor ya da bilebilecek durumda değil ise sözleşmenin iptali ile beraber hakkaniyet gereği uğranan zararın tazmin edilmesi gerekir[409].

2. Aşırı Yararlanmanın Bulunmaması

Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmede serbesti ilkesi geçerlidir. Sözleşmenin tarafları sözleşmedeki edimleri diledikleri gibi belirleyebilir. Ancak sözleşmenin taraflarından birisi edimler belirlenirken karşı tarafın olumsuz durumundan faydalanıp karşılıklı edimler arasında aşırı oransızlık oluşturmuş olabilir[410]. Bu olumsuz durumlardan faydalanarak sözleşmede taraflar arasında karşılıklı olarak eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edip haksız yarar temin etmiş olabilir[411]. Böyle bir durum, TBK m. 28'de düzenlenen aşırı yararlanmaya girer. Aşırı yararlanmanın oluşması için kanun koyucu birtakım koşullar öngörmüştür. Bunlar sübjektif ve objektif şartlar olarak ikiye ayrılır. Subjektif şart, sözleşmenin karşı tarafının bulunmuş olduğu olumsuz durumlardır. Kişinin özgür iradesine bağlı olarak karar vermesinin engellenmesi söz

[406] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 296; OĞUZMAN /ÖZ, s. 119; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 249; EREN, Genel, 468; ANTALYA, Borçlar, s. 410.
[407] EREN, Genel, s. 464- 465; AYAN, Borçlar, s. 259; OĞUZMAN /ÖZ, s. 120; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 289 – 290; ANTALYA, Borçlar, s. 411.
[408] ANTALYA, Borçlar, s. 411; EREN, Genel, s. 471; AYAN, Borçlar, s. 259; OĞUZMAN /ÖZ, s. 120; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 290.
[409] AYAN, Borçlar, s. 259; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 253; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 290; AYAN, Borçlar, s. 259; OĞUZMAN /ÖZ, s. 120.
[410] AYAN, Borçlar, s. 213; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 296 – 267; EREN, Genel, s. 482- 483; ANTALYA, Borçlar, s. 415; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 208.
[411] TEKELİOĞLU, s. 203; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 297; AYAN, Borçlar, s. 214; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 209; ANTALYA, Borçlar, s. 417; EREN, Genel, s. 483.

konusudur. Kanun koyucu TBK m. 28'de birtakım olumsuz durumları saymıştır. Bunların ilki kişinin zor durumda kalmasıdır.

Kişinin zor durumundan faydalanılarak sözleşme yapılması halinde aşırı yararlanmanın şartları gerçekleşmiştir. Kişinin zor durumu nedeniyle karşı taraf, sözleşmede eşitlik ilkesine aykırı olarak aşırı fayda sağlamaktadır. İkinci durum, aşırı yararlanmanın sözleşmenin bir tarafının düşüncesizliğinden kaynaklı olmasıdır. Kişinin sözleşme yaparken özensiz ve düşüncesiz hareket etmesi ya da ani kararlar vermesi kişinin düşüncesizliğine örnek olarak verilebilir[412]. Kişinin sözleşme şartlarını dikkatli okumaması, sözleşmenin gerektirdiği ehemmiyeti yerine getirmeyip yeterince araştırmaması sözleşmeyi yaparken düşüncesizlik göstermesidir[413]. Üçüncü durum ise kişinin deneyimsizlik halidir. Bu durumda kişinin yaptığı sözleşmeye dair daha önceden bir tecrübesi yoktur. Sözleşmenin karşı tarafı ise kişinin tecrübesizliğinden faydalanarak ona ağır koşulları kabul ettirmiş olabilir. Normalde kişinin bu ağır koşulları kabul etmeyecek olması ama onun bu deneyimsizliğinden dolayı karşı tarafın bundan faydalanma kastıyla hareket etmesi durumu aşırı yararlanmaya girer[414]. Bu sayılan durumlar sübjektif şekilde değişkenlik gösterir. Bu sebepten sübjektif durumlar araştırılırken kişinin eğitim seviyesi, yetiştiği ortam, sosyal konumu dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla eğitim düzeyi yüksek olan kişi ile düşük olan kişi arasında aynı şekilde hareket edilmemesi gerekir. Ancak kişinin içinde bulunduğu olumsuz durumlardan sözleşmenin karşı tarafınca faydalanmak kastı taşımadan sözleşme yapılmışsa yapılan sözleşme aşırı yararlanmaya girmez. Gerçekten de aşırı yararlanmanın söz konusu olabilmesi için sözleşmenin karşı tarafının bu olumsuz durumlardan faydalanmak kastıyla hareket etmesi gerekir.

Aşırı yararlanmanın objektif şartı ise sözleşmede var olan edimler arasında aşırı derecede açıklık, oransızlık bulunmasıdır[415]. Sözleşmenin bir tarafının bulunduğu olumsuz durumlar nedeniyle karşı tarafın bundan faydalanma kastıyla edimler arasında aşırı derece oransızlık oluşturması gerekir[416]. Eğer bir sözleşmede aşırı

[412] ANTALYA, Borçlar, s. 420; AYAN, Borçlar, s. 215; KILIÇOĞLU, Miras, s. 294 – 295; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 211; OĞUZMAN /ÖZ, s. 140.
[413] EREN, Genel, s. 485; ANTALYA, Borçlar, s. 420; AYAN, Borçlar, s. 215; KILIÇOĞLU, Miras, s. 294 – 295; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 211; OĞUZMAN /ÖZ, s. 140.
[414] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 296; EREN, Genel, s. 485; AYAN, Borçlar, s. 216; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 211; ANTALYA, Borçlar, s. 420.
[415] EREN, Genel, s. 482- 483; OĞUZMAN /ÖZ, s. 139; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 297; AYAN, Borçlar, s. 214; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 209; ANTALYA, Borçlar, s. 417.
[416] ANTALYA, Borçlar, s. 417; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 296; AYAN, Borçlar, s. 214; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 209.

yararlanma mevcut ise sözleşmenin zayıf durumunda bulunan tarafı isterse sözleşmeyi sona erdirebilir. İsterse de edimler arasında mevcut olan oransızlığın giderilmesini talep edebilir[417]. Sözleşmenin hükümsüzlüğünün ileri sürülmesi bozucu yenilik doğuran bir haktır. Edimler arasındaki oransızlığın giderilmesi durumunda ise sözleşme geçerli olarak kurulur. Miras paylaşım sözleşmesi açısından aşırı yararlanma durumu söz konusu olursa sözleşmenin taraflarının deneyimsizliği ve düşüncesizliği halinde öğrenildiği andan, zor durumda kalma halinde bu durumun ortadan kalkmasından itibaren bir yıl içinde sözleşmeyi iptal edilebilir[418]. Ancak bu her halükârda sözleşmenin yapılmasından itibaren beş yıl içinde kullanılmalıdır[419]. Miras paylaşım sözleşmesinde sözleşmenin tarafları olan mirasçılar illaki sözleşmede eşit olarak pay almak zorunda değildir. Paylar arasında dengesizlik bulunması halinde sözleşme aşırı yararlanmadan kaynaklı olarak iptal edilemez[420]. Aşırı yararlanmanın oluşabilmesi için mirasçılardan birisinin olumsuz bir durum içinde bulunması ve sözleşmenin karşı tarafının bu olumsuz durumdan faydalanma kastıyla hareket edip edimler arasında aşırı dengesizlik oluşturması gerekir[421]. Ayrıca sözleşmede aşırı yararlanma durumunun bulunması halinde sözleşmenin iptali zorunlu değildir. Mirasçılar isterlerse sözleşmedeki edimler arasında dengesizliğin giderilmesini isteyebilirler.

E. Sözleşmenin TBK m.27'ye Aykırı Olmaması

Türk Borçlar Kanunu madde 27'de kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin hükümsüzdür[422]. Kanun koyucu bu hüküm ile sözleşme özgürlüğüne sınırlamalar getirmektedir. Mirasın paylaşılması sözleşmesinde mirasçılar TBK m. 27'ye aykırı olarak sözleşmeyi hazırlamış ise yapılan sözleşme geçersizdir[423]. Ancak sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini

[417] AYAN, Borçlar, s. 217; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 298 – 299; ANTALYA, Borçlar, s. 425; EREN, Genel, s. 487- 488; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 212; OĞUZMAN /ÖZ, s. 141.
[418] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 300; AYAN, Borçlar, s. 218- 219; ANTALYA, Borçlar, s. 424; EREN, Genel, s. 487; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 212; OĞUZMAN /ÖZ, s. 141.
[419] EREN, Genel, s. 488- 489; OĞUZMAN /ÖZ, s. 141; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 212; AYAN, Borçlar, s. 220; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 300 – 301; ANTALYA, Borçlar, s. 427.
[420] TEKELİOĞLU, s. 204.
[421] TEKELİOĞLU, s. 203.
[422] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 137; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 189; OĞUZMAN /ÖZ, s. 84; AYAN, Borçlar, s. 138; ANTALYA, Borçlar, s. 126; EREN, Genel, s. 343.
[423] EREN, Genel, s. 343- 344; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 137; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 189; OĞUZMAN /ÖZ, s. 84; AYAN, Borçlar, s. 138; ANTALYA, Borçlar, s. 126.

etkileyemez. Bu durumda mirasçıların miras paylaşım sözleşmesinde TBK m. 27'ye aykırı olarak düzenlenmiş hükümler olmaksızın sözleşmeyi yapmayacakları açıkça anlaşıldığı durumda sözleşmenin tamamı kesin hükümsüzdür[424].

F. Sözleşmenin Muvazaalı Olmaması

Sözleşmenin taraflarının gerçek iradelerini gizleyerek görünürde bir işlem yapmasına muvazaa denir[425]. Gerçekten de muvazaada taraflar bir sözleşme yapmakta ancak bu yapılan sözleşme tarafların gerçek iradelerini göstermemektedir. Görünürdeki sözleşme tarafların gerçek iradelerini yansıtmamaktadır[426]. Taraflar muvazaayı ya bedel ya da sözleşmenin niteliği üzerine yapmaktadır. Taraflar gerçek bedeli gizleyip farklı bir bedel üzerinden sözleşme yapmaktadırlar. Sözleşmenin niteliğinde muvazaada taraflar, gerçek iradelerine göre sözleşme yapsalardı üçüncü kişilerin kullanabileceği hakları kullanmalarını engellemek amacıyla bu yola başvurabilirler[427]. Muvazaanın mutlak muvazaa ve nispi muvazaa olmak üzere iki türü vardır. Mutlak muvazaa, sözleşmenin taraflarının görünürdeki işlem harici yapmak istedikleri gizli işlemin bulunmaması halinde arzu etmedikleri görünürdeki işlemi yapmaları durumuna denir[428]. Nispi muvazaa ise tarafların gerçekte yapmak istemedikleri görünürdeki işlem harici gerçek iradelerini yansıtan bir gizli işlem yapması durumudur. Muvazaalı işlemlerde taraflar gerçek iradelerini yansıtmadıklarından dolayı yapılan sözleşme geçersizdir[429]. Muvazaalı işlemlerde taraflar gerçek iradelerini yansıtmadıklarından dolayı yapmış oldukları muvazaalı sözleşme geçersizdir[430]. Nispi muvazaada iki sözleşme mevcuttur. Ancak tarafların gerçek iradelerine uygun olarak yaptıkları sözleşmeler geçerli olacaktır[431]. Miras paylaşım sözleşmesi açısından mirasçılar, üçüncü kişileri yanıltmak kastıyla

---

[424] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 146 – 147; AYAN, Borçlar, s. 144 – 145; OĞUZMAN /ÖZ, s. 182; ANTALYA, Borçlar, s. 191; EREN, Genel, s. 343.
[425] AYAN, Borçlar, s. 226; OĞUZMAN /ÖZ, s. 131; EREN, Genel, s. 406 vd; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 236; ANTALYA, Borçlar, s. 345; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 106 – 107.
[426] ANTALYA, Borçlar, s. 346; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 238; EREN, Genel, s. 406; AYAN, Borçlar, s. 226; OĞUZMAN /ÖZ, s. 133.
[427] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 236; AYAN, Borçlar, s. 226; OĞUZMAN /ÖZ, s. 131; EREN, Genel, s. 407 vd; ANTALYA, Borçlar, s. 345; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 106 – 107.
[428] EREN, Genel, s. 409- 410; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 238; ANTALYA, Borçlar, s. 349; AYAN, Borçlar, s. 229.
[429] ANTALYA, Borçlar, s. 349; AYAN, Borçlar, s. 230.
[430] EREN, Genel, s. 408; OĞUZMAN /ÖZ, s. 133 – 134; ANTALYA, Borçlar, s. 351 – 352; AYAN, Borçlar, s. 232 vd; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 239.
[431] EREN, Genel, s. 410- 411; ANTALYA, Borçlar, s. 353; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 239 – 240; OĞUZMAN /ÖZ, s. 135; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 109.

muvazaalı sözleşmeler yapabilir. Mirasçılar nispi muvazaalı paylaşma sözleşmesi de yapabilirler. Mirasçıların üçüncü kişileri yanıltmak amacıyla görünürde bir paylaşma sözleşmesi yapıp gerçek iradelerini yansıtan ayrıca gizli bir paylaşma sözleşmesi yapmaları söz konusudur[432]. Bu durumda mirasçıların üçüncü kişilerin haklarını kullanmasını engellemek için görünürde yapmış oldukları paylaşma sözleşmesi geçersiz olacaktır[433].

[432] AYAN, Borçlar, s. 239; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 131.
[433] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 239; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 131, TEKELİOĞLU, s. 205.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI VE SONA ERMESİ

I. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Hüküm ve Sonuçları

A. Mirasçıların Birbirlerine Karşı Sorumlulukları Bakımından

1. Genel Olarak

Miras paylaşım sözleşmesinin tamamlanmasından sonra oluşturulan miras payları, mirasçılara özgülenir. Terekede mevcut olan mal varlığı değerlerinin veya hakların, mirasçıların bireysel mülkiyetine intikali gerçekleşir. Bu işlemin yapılmasından sonra mirasçıların birbirlerine karşı sorumluluğu devam etmektedir. Mirasçılardan bazıları, paylar oluşturulurken sözleşmede belirlenen nitelikleri taşımıyor olabilirler. Yahut mal varlığı değeri üzerinden bir üçüncü kişinin üstün hakkı söz konusu olabilir. Üçüncü kişi bu mal varlığı değerini zapt edebilir. Bu nedenle mirasın paylaştırılmasından sonra da mirasçıların birbirine karşı sorumluluğu belirli bir süre devam edecektir. Kanun koyucu, sözleşmenin yapılmasından ve terekede mevcut olan mal varlığı değerlerinin mirasçılara intikalinden sonra mirasçıların birbirlerine karşı sorumlu olmalarını TMK m. 679'da düzenlemiştir.

Kanun koyucu mirasçıları, paylaşmanın tamamlanmasından sonra paylarına düşen mallar için satım hükümlerine göre sorumlu tutmuştur. TMK m. 679'da mirasçıların birbirlerine karşı sorumlu olması sadece mallar açısından belirtilse de mirasçılar arasında haklar da paylaştırma konusu olabilir. Böyle bir durumda kanaatimizce söz konusu hüküm geniş yorumlanmalı ve maddi varlığa sahip olmayan unsurlar açısından da ayıp ya da zapt durumu söz konusu olması halinde mirasçılar birbirlerine karşı sorumlu olmalıdır. Söz konusu hükümde ayrıca paylaşmanın tamamlanmasından sonra mirasçıların sorumlu olacağı ifade edilmiştir. Elden paylaşma sözleşmesi bakımından sözleşmenin geçerli olarak kurulması için sözleşmenin taahhüt ve tasarruf aşamasının aynı anda gerçekleşmesi gerekir. Dolayısıyla paylaşmanın tamamlanmasının belirlenmesi anının tespiti kolay olmaktadır. Ancak yazılı paylaşma sözleşmesinde sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için ifa edilmesi şart değildir. Yazılı paylaşma sözleşmesinde taahhüt ve

tasarruf aşaması farklı aşamalardır ve farklı zamanlarda gerçekleşmektedir. Bundan dolayı mirasçıların sorumluluğunun doğduğu an sözleşmenin tasarruf aşamasının tamamlandığı andır.

2. Mirasçıların Sorumluluklarının Kapsamı

Miras paylaşım sözleşmesinde paylaşmanın gerçekleşmesinden sonra mirasçıların birbirlerine karşı sorumluluğu devam etmektedir. TMK 679/1'e göre paylaşmanın tamamlanmasından sonra mirasçılar paylarına düşen mallar hakkında satım hükümlerine karşı birbirlerine sorumludurlar[434]. Mirasçılar paylaşmada, her birine özgülenmiş olan alacakların varlığını birbirlerine karşı garanti ederler. Gerçekten de mirasçılar, terekede paylaştıkları mal varlıkları açısından aynı satım sözleşmesi gibi zapt ve ayıpta birbirlerine karşı sorumlu olacaklardır[435]. Mirasçıların bu sorumluluklarına sözleşmenin tamamlanması yönünden bakmak, yalnızca elden paylaşma sözleşmesi açısından önem taşır. Çünkü mirasın elden paylaşılması sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için sözleşmenin ifa edilmesi gerekir. Ancak mirasın yazılı olarak paylaşımında sözleşmenin geçerli olarak kurulması için ifa edilmesi şart değildir. Burada sözleşmenin sadece kurulması, mirasçıların zapttan ya da ayıptan sorumlu olması için yeterli değildir. Mirasçıların sorumluluğu için sözleşmenin ifa edilmesi ve terekede yer alan unsurların paylaştırılması gerekir.

3. Mirasçıların Birbirlerine Karşı Sorumluluk Halleri

a. Zapta Karşı Tekeffülden Doğan Sorumluluk

Miras paylaşım sözleşmesinde, zapttan sorumluluk bakımından TMK m. 679/1 hükmü gereğince payların verilmesinden sonra zapta karşı sorumlu olacaktır[436]. Maddi mallar açısından TMK m. 679/1 açısından paylaşma sözleşmesi satıcının zapttan sorumluluğu bakımından incelenir. Terekede yer maddi olmayan unsurlar bakımından

[434] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 656; DURAL /ÖZ, Miras, s. 529; İMRE /ERMAN, s. 574 – 575; SEROZAN/ ENGİN, s. 592; ANTALYA / SAĞLAM, s. 537; KILIÇOĞLU, Miras, s. 538; ÖZTAN, s. 499.
[435] SEROZAN/ ENGİN, s. 592; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 656; DURAL /ÖZ, Miras, s. 529; İMRE /ERMAN, s. 574 – 575; ANTALYA / SAĞLAM, s. 537; KILIÇOĞLU, Miras, s. 538; ÖZTAN, s. 499.
[436] KILIÇOĞLU, Miras, s. 438; İMRE /ERMAN, s. 574 – 575; ANTALYA /SAĞLAM, s. 537; ÖZTAN, s. 499; DURAL /ÖZ, Miras, s. 529; EREN / YÜCER AKTÜRK, s. 656 – 657.

TMK m. 679/2 hükmü gereğince garanti sorumlulukları oluşacaktır[437]. TBK m. 214'de satış sözleşmesinde zapttan sorumluluk düzenlenmiştir. Satış sözleşmesinin kurulduğu sırada var olan bir hak dolayısıyla satılanın tamamı veya bir kısmı bir üçüncü kişi tarafından alıcının elinden alınırsa satıcı bundan dolayı alıcıya karşı sorumlu olacaktır[438]. Mirasçılar paylaşma sözleşmesine bağlı olarak ifa ettikleri edimleri, üçüncü kişilerin her türlü üstün haklarından arındırılmış şekilde ifa etmeleri gerekir. Sözleşme ifa edilmeden zapttan sorumluluk söz konusu olmayacaktır[439]. Sözleşme ifa edilmeden bir üçüncü kişinin üstün hakkından dolayı terekeye ait olan mal varlığı elinden alınmışsa o zaman üçüncü kişinin zaptından dolayı sorumluluk olmayacaktır. Bu durumda borcun gereği gibi ifa edilmemesi ya da borcun hiç ifa edilmemesi olacaktır[440]. Üçüncü kişinin zapttan dolayı sorumlu olabilmesi için birtakım şartlar vardır. Bu şartlar maddi şartlar ve şekli şartlar olarak ikiye ayrılır. Maddi şartlar bakımından ilk olarak mirasçılar arasında yapılmış geçerli bir sözleşmenin var olmalıdır[441].

İkinci olarak zapt konusu tereke malının mirasçıya devredilmiş olması gerekir[442]. Bu durum tereke de söz konusu mal varlığının durumuna göre değişir. Taşınırlarda zilyetliğin devri taşınmazlar da ise tescil yapılmalıdır. Üçüncü olarak üçüncü kişinin üstün hakkının var olmalıdır[443]. Burada üstün haktan bahsedilirken üçüncü kişinin terekede mevcut olan söz konusu mal üzerinde mirasçıya daha öncelikli bir hakka sahip olması gerekir. Dördüncü olarak mirasçının sözleşmenin kurulduğu sırada zapt konusu bilmemesi gerekir[444]. Burada TBK m. 214/2'ye göre alıcı elinden alınma tehlikesini sözleşmenin kurulduğu sırada biliyor ise satıcı ayrıca üstlenmiş

---

[437] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 656; ÖZTAN, s. 499; KILIÇOĞLU, Miras, s. 438; ANTALYA /SAĞLAM, s. 538; İMRE /ERMAN, s. 573.

[438] ARAL/ AYRANCI, s. 143- 144; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 99 – 100; KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Borçlar Hukuku: Özel Hükümler,*** Turhan Kitabevi, Ankara, 2022, s. 65 – 66; YAVUZ, s. 121; AYDOĞDUİ / KAHVEC, s. 116 – 117; EREN, Özel, s. 78.

[439] AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 119; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 66; EREN, Özel, s. 83; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 100; YAVUZ, s. 125; ARAL/ AYRANCI, s. 146.

[440] REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 100; TEKELİOĞLU, s. 311; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 66; AYDOĞDU/ KAHVECİ, s. 119; YAVUZ, s. 124 vd.

[441] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 658; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 119; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 66; EREN, Özel, s. 81; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 100; YAVUZ, s. 125; ARAL/ AYRANCI, s. 146.

[442] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 658; YAVUZ, s. 125; EREN, Özel, s. 81; ARAL/ AYRANCI, s. 146; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 100; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 66; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 119.

[443] ARAL/ AYRANCI, s. 146- 147; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 120; YAVUZ, s. 126; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 67; EREN, Özel, s. 79; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 100.

[444] ARAL/ AYRANCI, s. 146; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 101; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 67 – 68; EREN, Özel, s. 82; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 121; YAVUZ, s. 123.

olmadıkça bundan dolayı sorumlu olmayacaktır. Bu hükmüne dayanarak üstün hakkı bilip de devralan mirasçıya karşı diğer mirasçılar sorumlu olmayacaktır. Son olarak üçüncü kişinin zapt hakkını mirasçıya karşı kullanmış olması gerekir[445]. Üçüncü kişinin zaptından diğer mirasçıların sorumlu olması için şekli şartlar da söz konusudur. İlk olarak zaptın ihbarı gereklidir. Mirasçının sözleşmenin yapılmasından sonra tereke de yer alan unsurun devrinden sonra üçüncü kişinin zapt davası açması durumunda diğer mirasçılara bildirmekle yükümlüdür. Son olarak mirasçının zaptı durumunda diğer mirasçıların sorumluluğuna başvurulabilmesi için özellikle zaptın maddi şartlarının gerçekleştiğinin ispat etmesi gerekecektir. Zapt iki şekilde gerçekleşir. Bunlar tam zapt ve kısmi zapt halidir. Tam zapt halinde TBK m. 217/1'e göre satılanın tamamı alıcının elinden alınmış olursa satış sözleşmesi kendiliğinden sona ermiş sayılacaktır[446].

TMK m. 679/1'e göre paylaşma sözleşmesinin yapılmasından sonra mirasçının paylarına düşen mallar ile ilgili olarak satım sözleşmesi hükümlerine göre sorumludurlar. Doktrinde hâkim görüşe göre mirasçıların zapttan sorumluluğu payına düşen eşya elinden alınan mirasçının zararını karşılamaktan ibarettir[447]. Burada mirasçıların zararın tazmini sorumluluğu müteselsilen sorumlu değiller. Sadece miras payları oranında sorumludur[448]. Burada amaç tam zapt halinde sözleşmenin sona ermesi mirasçıların geneli açısından aleyhlerine bir durumdur. Bundan dolayı da sözleşmenin sona ermemesi ve diğer mirasçıların payları oranında zararı karşılaması gerektiği ifade edilmiştir[449]. Doktrindeki bir diğer görüşe göre kanun koyucu açıkça miras paylaşım sözleşmesinin yapılmasından sonra mirasçıların birbirlerine karşı sorumluluklarının Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen satım hükümlerine göre olacağını düzenlemiştir[450]. Bundan dolayı TBK m. 217'de tam zapt halinde yapılan paylaşma sözleşmesinin kendiliğinden sona ereceğini ifade etmiştir. Ayrıca miras payının tam zaptı durumunda alıcıya birtakım haklar tanımaktadır. İlk olarak satılandan elde ettiği veya elde etmeyi ihmal ettiği ürünlerin değeri indirilerek, ödemiş

[445] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 658; YAVUZ, s. 127; EREN, Özel, s. 82; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 120; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 101- 102; ARAL/ AYRANCI, s. 147; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 67.
[446] EREN, Özel, s. 86; ARAL/ AYRANCI, s. 149; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 71 – 72; YAVUZ, s. 132 – 133; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 103 – 104; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 125.
[447] DURAL/ÖZ, Miras, s. 530; İMRE /ERMAN, s. 575; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 661; SEROZAN /ENGİN, s. 593; KILIÇOĞLU, Miras, s. 439.
[448] TEKELİOĞLU, s. 318; DURAL/ÖZ, Miras, s. 530; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 661.
[449] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 661.
[450] TEKELİOĞLU, s. 318; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 661; İMRE /ERMAN, s. 575.

olduğu satış bedelinin faizi ile birlikte geri verilmesini isteyebilir[451]. İkinci olarak satılanı elinden alan üçüncü kişiden isteyemeyeceği giderleri ve üçüncü olarak davayı satıcıya bildirmekle kaçınılabilecek olanlar dışında kalan bütün yargılama giderleri ile yargılama dışındaki giderleri isteyebilir[452]. Son olarak satılanın tamamen elinden alınması yüzünden doğrudan doğruya diğer zararları isteyebilir[453].

Kısmi zapt halinde TBK m. 218/1'e göre satılanın bir kısmı elinden alınmış veya satılan sınırlı ayni hakla yüklenmiş ise alıcı, sadece bu yüzden uğradığı zararın giderilmesini talep edebilir[454]. Kısmi zapt durumunun olması halinde onu sözleşmeye olan etkisi tam zapt durumundan farklı olacaktır. Mirasçı kısmi zaptın gerçekleşmesi durumunda bundan dolayı uğramış olduğu zararların tazminini diğer mirasçılardan talep edebilir. Şayet mirasçı TBK m. 218/2'ye göre mirasçı mirasın paylaşımında tereke de yer alan bu durumu bilseydi sözleşme yapmayacağı durum ve koşullardan anlaşılması durumunda mirasçı sözleşmenin sona erdirilmesine karar verilmesini isteyebilir[455]. Ancak doktrinde bir görüşe göre mirasçının kısmi zapt halinde mirasçının paylaşma sözleşmesini sona erdirmeyip sadece kısmi zapt halinde uğradığı zararların tazminini talep edebilir[456].

b. Ayıba Karşı Tekeffülden Doğan Sorumluluk

Miras paylaşım sözleşmesinin yapılmasından sonra mirasçılar, paylaştıkları terekede yer alan unsurların ayıplı olmasından dolayı sorumlu olurlar[457]. TBK m. 219'da satıcı alıcıya karşı; herhangi bir surette bildirdiği niteliklerin satılanda bulunmaması sebebiyle sorumlu olduğu gibi nitelik veya niteliği etkileyen niceliklerine aykırı olan kullanım amacı bakımından değerini ve alıcının ondan

---

[451] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 662; ARAL/ AYRANCI, s. 149- 150; YAVUZ, s. 133; EREN, Özel, s. 87; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 125; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 103; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 71.

[452] EREN, Özel, s. 89; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 72; ARAL/ AYRANCI, s. 150; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 104; YAVUZ, s. 134; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 125.

[453] ARAL/ AYRANCI, s. 151; EREN, Özel, s. 89; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 72; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 104; YAVUZ, s. 134; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 125.

[454] ARAL/ AYRANCI, s. 152; YAVUZ, s. 136; EREN, Özel, s. 94 vd; TEKELİOĞLU, s. 322; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 126 – 127; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 104; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 72 – 73.

[455] EREN, Özel, s. 95; TEKELİOĞLU, s. 322; ARAL/ AYRANCI, s. 152; YAVUZ, s. 136; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 126 – 127; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 104; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 72 – 73.

[456] DURAL/ÖZ, Miras, s. 530; İMRE/ ERMAN, s. 575.

[457] ARAL/ AYRANCI, s. 154- 155; KILIÇOĞLU, Miras, 439 – 440; ANTALYA /SAĞLAM, s. 537; SEROZAN /ENGİN, s. 592; EREN /YÜCER AKTÜRK, s. 665; DURAL /ÖZ, Miras, s. 530; İMRE /ERMAN, s. 575 – 576.

beklediği faydaları ortadan kaldıran veya önemli ölçüde azaltan maddi, hukuki ya da ekonomik ayıplarından bulunmasından da sorumlu olur[458]. Miras paylaşım sözleşmesinde ayıptan sorumluluk, sadece maddi mallar açısından geçerlidir[459]. Mirasçıların ayıptan dolayı sorumlu olabilmesi için birtakım şartların yerine getirilmesi gerekir. Bunlar maddi şartlar ve şekli şartlardır. Maddi şartlar bakımından ilk olarak mirasçıya özgülenen malın ayıplı olması gerekir[460]. Bu, malın objektif olarak sahip olması gereken özelliklerinin olmaması durumudur. Terekede söz konusu unsurun diğer mirasçılar tarafından bildirilen ciddi ve bağlayıcı şekilde bir açıklaması olmalıdır[461]. Mirasçının, diğer mirasçıların bildirdiği özellikleri dikkate alarak bu bildirilen niteliklere uygun olarak sözleşme yapması gerekir. Burada söz konusu ayıp maddi, hukuki ya da ekonomik olabilir. Maddi ayıpta fiziksel olarak bildirilen niteliklerden noksanlık söz konusudur[462].

Hukuki olarak ayıpta ise mirasçının söz konusu unsuru hukuki birtakım nedenlerden dolayı kullanamamasıdır. Ekonomik olarak ayıp mirasçının bu mal varlığından gereken geliri sağlayamamasıdır. Mirasçı için buradaki ayıp, açık veya gizli olabilir. Açık ayıp, mirasçının mal varlığını basit bir şekilde incelemesi ile fark edebileceği ayıplardır. Gizli ayıplar ise normal olarak incelendiğinde fark edilemeyen ayıplardır. Gizli ayıplar genelde daha sonradan ortaya çıkar. Diğer mirasçıların ayıptan sorumlu olabilmesi için ayıbın hasarın geçmesinden önce var olması gerekir. Bu durumu hasarın geçişi bakımından incelendiğinde, taşınırlarda zilyetliğin devri ile taşınmazlarda ise tescilin gerçekleşmesi ile geçiş olur. Hasarın geçmesinden sonra çıkan ayıplardan mirasçı sorumlu olmaktadır. Üçüncü olarak mirasçının ayıbı bilmiyor olması gerekir. TBK m. 222'ye göre satıcı, satış sözleşmesinin kurulduğu sırada alıcı tarafından bilinen ayıplardan mesul olmaz. Buna ek olarak satıcı, alıcının yeterince gözden geçirmekle görebileceği ayıplarda da ancak böyle bir ayıbın bulunmadığını

[458] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 665; YAVUZ, s. 137; ARAL /AYRANCI, s. 155 -156; EREN, Özel, s. 102; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 88; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 128 – 129.
[459] İMRE /ERMAN, s. 574; ANTALYA /SAĞLAM, s. 537; TEKELİOĞLU, s. 324; SEROZAN /ENGİN, s. 592; EREN /YÜCER AKTÜRK, s. 665.
[460] EREN, Özel, s. 104; ARAL /AYRANCI, s. 156; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 135 vd; YAVUZ, s, 141; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 88 vd; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 77.
[461] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 666; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 77 – 78; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 138 – 139; YAVUZ, s. 148; ARAL /AYRANCI, s. 157-158; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 88.
[462] ARAL/ AYRANCI, s. 156- 157; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 666; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 77 – 78; AYDOĞDU / KAHVECİ, s. 138 – 139; YAVUZ, s. 148; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 88.

ayrıca üstlenmiş ise sorumlu olacaktır[463]. Gerçekten de mirasçının yeterince dikkat etmemesi nedeniyle açıktan bir ayıp durumu söz konusu olduğunda bu ayıptan dolayı diğer mirasçıları sorumlu olmaz. Son olarak mirasçının ayıplı malı kabul etmemiş olması gerekir.

Mirasçının ayıplı maldan dolayı diğer mirasçıları sorumlu tutabilmesi için birtakım şekli şartları yerine getirmesi gerekir. İlk olarak mirasçı gözden geçirme külfetini yerine getirmelidir[464]. Mirasçı işlerin olağan akışına göre imkân bulur bulmaz gözden geçirmeyi yapmalıdır. Buna ek olarak diğer mirasçıların sorumlu olabilmesi için mirasçının ayıbı uygun bir süre içinde diğer mirasçılara bildirmesi gerekir[465]. Bildirim, şekle tabi olmayıp varması gerekli bir bilgi veya düşüncedir. Mirasçının bütün şartları yerine getirmesi ile birlikte TBK m. 227'ye göre birtakım seçimlik hakları vardır. Bu haklar şunlardır: Mirasçı satılanı geri vermeye hazır olduğunu bildirerek sözleşmeden dönebilir ya da satılanın ayıp oranında satış bedelinden indirim isteyebilir[466].

Bir diğer hak aşırı bir masraf gerektirmediği takdirde bütün masrafları satıcıya ait olmak üzere satılanın ücretsiz onarılmasını talep edebilir. Son olarak ise imkân varsa satılanın ayıpsız bir benzeri ile değiştirilmesini ya da maddi ve şekil şartlarının sağlanması durumunda ise diğer mirasçılar ayıplı maldan dolayı sorumlu olmasını isteyebilir. Doktrinde bir görüşe göre mirasçıların zapttan sorumlulukta olduğu gibi ayıplı maldan dolayı diğer mirasçının zararının tazmininden de sorumlu olacakları ifade edilmiştir[467]. TBK m. 227'nin doğrudan uygulama imkânı yoktur[468]. Terekede yer alan unsurun ayıplı olmasından dolayı sözleşmeden dönme imkânı olmadığı ifade edilmiştir. Bu görüşe göre mirasçıda var olan tüm mal varlığı unsurlarının ayıplı olması durumunda sözleşmeden dönülebilir. Eğer ayıplı mal mirasçının payına düşen tüm mal varlıkları arasında bir tane ise o zaman sözleşmeden tamamen dönmek yerine

[463] ARAL/ AYRANCI, s. 166- 167; AYDOĞDU / KAHVECİ, s.144; YAVUZ, s. 154 vd; TEKELİOĞLU, s. 328; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 78 – 79; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 91.
[464] ARAL/ AYRANCI, s. 166; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 81; AYDOĞDU / KAHVECİ, s.151 – 152; EREN, Özel, s. 118; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 91.
[465] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 668; AYDOĞDU / KAHVECİ, s.151 – 152; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 83 – 84; YAVUZ, s. 154; EREN, Özel, s. 122 vd; ARAL/ AYRANCI, s. 170- 171.
[466] KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 90 vd; YAVUZ, s. 162 vd; EREN, Özel, s. 134; REMZİ / AYDIN/ ISPARTALI, s. 93; ARAL/ AYRANCI, s. 182- 183; AYDOĞDU / KAHVECİ, s.171; TEKELİOĞLU, s. 332.
[467] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 670 – 671; ÖZTAN, s. 500.
[468] İMRE/ ERMAN, s. 576; ÖZTAN, s. 500.

sadece o ayıplı mal açısından sözleşmeden dönülmesi mümkündür[469]. Doktrindeki bir diğer görüşe göre ise mirasçıların zapttan sorumlulukta Türk Borçlar Kanunu'nda yer alan hükümlerinin doğrudan uygulanabileceği gibi mirasçıların ayıptan sorumluluğu bakımından da TBK m. 227'de yer alan seçimlik haklar miras paylaşım sözleşmesine doğrudan uygulanabilir[470]. Bundan dolayı mirasçı, ayıplı mal nedeniyle sözleşmeden dönebilir. Ayıplı malın ücretsiz onarılmasını ya da ayıpsız bir benzeri ile değiştirilmesini isteyebilir. Mirasçı dilerse ayıplı malın bedelinde indirim talebinde bulunabilir. Bu görüş, mirasçının sözleşmeden dönerek miras paylaşım sözleşmesinin sona ermesinde hiçbir sakınca görmemektedir[471].

B. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumlulukları Bakımından

1. Genel Olarak

Mirasçılar TMK m. 681 gereğince mirasın paylaşımından önce terekeye ait borçlardan müteselsilen sorumludurlar[472]. Mirasçıların müteselsil sorumlu olmaları sebebiyle kanun koyucu mirasçılara, mirasın paylaşılmasından önce terekeye ait borçların ödenmesi ya da güvence altına alınmasına ilişkin talep hakkı tanımıştır. TMK m. 649/3'e göre mirasçılardan her biri, tereke borçlarının paylaşmadan önce ödenmesini veya güvenceye bağlanmasını isteyebilir. Mirasçılar, mirasın paylaşımından önce terekeye ait borçları ödememiş ya da herhangi bir güvenceye almamışsa mirasın paylaşımından sonrada mirasçıların müteselsilen sorumluluğu devam edecektir. TMK m. 681'e göre mirasçılar, bölünmesine veya nakline alacaklı tarafından açık veya örtülü olarak rıza gösterilmemiş olan tereke borçlarından, paylaşmadan sonra da bütün mal varlıklarıyla müteselsilen sorumludur[473]. Kanun koyucu bu hükümle, mirasbırakanın alacaklarının haklarını mirasın paylaşımından sonra da korumuştur. Mirasçıların mirasın açılmasından sonra da müteselsil sorumlu olması nedeniyle alacaklılar, tüm alacaklarının karşılanması mirasçıların birinden talep edebilir[474]. Mirasçıların mirasın paylaşılmasından sonraki sorumluluk hallerini

---

[469] TEKELİOĞLU, s. 334; DURAL /ÖZ, Miras, s. 530; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 118; SEROZAN /ENGİN, s. 593; KILIÇOĞLU, Miras, s. 440; İMRE /ERMAN, s. 576.
[470] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 671.
[471] ANTALYA / SAĞLAM, s. 536.
[472] ÖZTAN, s. 502; İMRE /ERMAN, s. 578; SEROZAN /ENGİN, s. 95; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 671; DURAL /ÖZ, Miras, s. 533; ANTALYA / SAĞLAM, s. 538; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 175; İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 584.
[473] İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 584; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 175; DURAL /ÖZ, Miras, s. 533; ANTALYA / SAĞLAM, s. 538; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 671 – 672; KILIÇOĞLU, Miras, s. 434.
[474]İMRE /ERMAN, s. 580; SEROZAN /ENGİN, s. 95; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 672; ANTALYA / SAĞLAM, s. 539; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 174 – 175; DURAL /ÖZ, Miras, s. 533. Yargıtay

düzenleyen TMK m. 681/2'ye göre paylaşmanın gerçekleştiği tarihin veya daha sonra yerine getirilecek borçlarda muacceliyet tarihinin üzerinden beş yıl geçmesi ile sona erecektir[475]. Kanun koyucu, mirasçıların mirası paylaşıp tüm tereke borcunu ödemesinden sonra ifa etmiş olduğu borcu diğer mirasçılara payları oranında rücu edebilir[476]. TMK m. 682/1'e göre paylaşma sözleşmesinde ödenmesi kendisine yükletilmemiş olan bir tereke borcunu veya üzerine aldığı miktardan fazlasını ödeyen mirasçı, diğer mirasçılara rücu edebilir. Söz konusu hükme göre mirasçılar, miras paylaşım sözleşmesinde terekeye ait yalnızca aktiflerin düzenlenmesine ilişkin

---

23. HD. E. 2013/1886 K. 2013/2396 T. 12.04.2013: "*Elbirliği mülkiyetinde ortakların belirlenmiş payları olmayıp her birinin hakkı, ortaklığa giren malların tamamına yaygındır." hükmüne, 702. maddesinde "Ortakların hakları ve yükümlülükleri, topluluğu doğuran kanun veya sözleşme hükümleri ile belirlenir. Kanunda veya sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça gerek yönetim gerek tasarruf işlemleri için ortakların oy birliğiyle karar vermeleri gerekir. Sözleşmeden doğan topluluk devam ettiği sürece, paylaşma yapılamaz ve bir pay üzerinde tasarrufta bulunulamaz. Ortaklardan her biri, topluluğa giren hakların korunmasını sağlayabilir. Bu korumadan bütün ortaklar yararlanır." hükmüne yer verilmiştir. Bu düzenlemeler göstermektedir ki, miras ortaklığı mirasın tümü üzerinde söz konusu olduğundan, tereke payları ayrılmaksızın ortaklığa dahil olan mirasçılara aittir. Tereke üzerinde ortaklık devam ettiği sürece, mirasçıların somut ve bağımsız payları mevcut değildir. Miras ortaklığını oluşturan mirasçılar, terekedeki mal varlığı değerleri üzerinde elbirliği halinde mülkiyet hükümleri gereğince malik oldukları için, kural olarak tek başlarına veya birkaçı birlikte hareketle terekeye dahil hakkın biri üzerinde tasarrufta bulunamazlar. Hal böyle olunca, tüm mirasçıların terekeye dahil olan bir hak veya malın terekeye iadesi için birlikte dava açmaları veya hazır olmayanların usulüne uygun şekilde vekaletname ibraz etmeleri veya TMK'nun 640.maddesi gereğince miras ortaklığına temsilci atanması gerekir. Ne var ki, bu ilkeler ve açıklamalar, mirasçıların davacı olmaları halinde geçerli olup, davalı olmaları halinde durum farklıdır. TMK'nın 599/....maddesinde mirasçıların murisin borçlarından kişisel olarak sorumlu oldukları öngörüldüğü gibi, 641/....maddesi gereğince mirasçılar tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar. 818 sayılı BK'nın 142.maddesi uyarınca alacaklı, müteselsil borçluların cümlesinden veya birinden borcun tamamen veya kısmen edasını istemekte muhayyerdir. Borcun tamamen edasına kadar bütün borçluların mesuliyeti devam eder. Tereke ile ilgili olup, konusu paradan başka bir şey olan, diğer anlatımla terekedeki taşınır ya da taşınmaz mallar ile haklara ilişkin olan davaların, bütün mirasçılara karşı açılması gerekir ise de somut olayda olduğu gibi konusu para alacağı olan davaların bütün mirasçılara karşı açılması zorunlu değildir. Davacı taraf murisin borçlarından dolayı talebini mirasçılardan birine yöneltebileceği gibi, tamamına da yöneltebilir." https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 15.01.2023)*

[475] YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 174 – 175; DURAL /ÖZ, Miras, s. 533; ANTALYA / SAĞLAM, s. 538; İMRE /ERMAN, s. 581; SEROZAN /ENGİN, s. 95; İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 584; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 671 – 672; KILIÇOĞLU, Miras, s. 434; ÖZTAN, s. 502; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 672.

[476] ANTALYA / SAĞLAM, s. 539; ÖZTAN, s. 502; İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 584; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 174; İMRE /ERMAN, s. 579 vd; DURAL /ÖZ, Miras, s. 533. Yargıtay 10. HD. E. 2016/7006 K. 2018/7323 T. 02.10.2018: "*TMK'nın 641. maddesi gereğince paylaşımdan önce mirasçılar tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar. MK'nun 681. maddesi gereğince de mirasçılar, bölünmesine veya nakline alacaklı tarafından açık veya örtülü olarak rıza gösterilmemiş olan tereke borçlarından dolayı, paylaşmadan sonra da bütün malvarlıklarıyla müteselsilen sorumludurlar. TMK'nun 682. maddesindeki miras payı oranında ödemeyle yükümlülük üçüncü kişilere karşı değil, mirasçıların birbirlerine karşı rücu haklarına ilişkin bir düzenlemedir. Murisin mirasını reddetmeyen her bir mirasçı, murisin borçlarından müteselsilen ve müştereken sorumludur. Eldeki dava da, müşterek müteselsil sorumluluk esasına göre açılmış olup, teselsüle dayanan davalarda; Kurum, sigortalı, ya da, hak sahiplerine yaptığı sosyal sigorta yardımlarının tümünün tazminini, bütün sorumlulardan birlikte veya sorumluların her birinden, ayrı ayrı, yada, sadece, birinden istemek hakkına sahiptir. Tazmin sorumlularının her biri, vefatları halinde de mirasçıları, Kuruma karşı zararın tamamından müteselsilen, fakat birbirlerine karşı, kendi, yada, murislerinin kusurları oranında sorumludurlar." https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 15.01.2023)*

sözleşme yapmış pasiflerin düzenlenmesine ilişkin bir sözleşme yapmamış olsa bile bu durum paylaşmanın geçerliliğine etki etmez. Mirasçılar terekeye ait borçları birbirlerine payları oranında rücu edebileceklerdir. Mirasçılar, miras paylaşım sözleşmesine ek olarak terekeye ait pasiflerin paylaştırılmasına ilişkin de sözleşme yapabilirler. Bu sözleşmeyi alacaklılar onaylamamışsa yapılan sözleşme sadece mirasçıları bağlayacaktır. Mirasçılar kendi içlerinde terekeye ait pasifleri paylaştıkları sözleşmeyi alacaklılara karşı ileri süremez. Bu durumda alacaklının mirasın tamamını bir mirasçıdan talep etmesi hakkı devam edecektir. Böyle bir durumda mirasın tamamını ödeyen mirasçı diğer mirasçılara karşı yapılan sözleşmeye göre yaptığı ödemeyi rücu edebilir.

2. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğunun Hukuki Niteliği

Mirasın açılmasından önce mirasçıların terekeye ait borçlarına yönelik sorumluluğu TMK m. 641'de düzenlenmiştir. Bu maddede düzenlenen müteselsil sorumluluk hali TBK m. 162/2'de düzenlenen mütesesil sorumluluk halidir[477]. TBK m. 162/1'de borçluların alacaklılara karşı müteselsilen sorumlu olması ancak onların sorumlu olmayı kabul etmeleri halinde geçerlidir[478]. Ancak TBK m. 162/2'de borçlular arasında böyle bir anlaşma olmaması durumunda borçlular arasında müteselsil sorumluluk yalnızca kanunda öngörülmüş olan durumlarda söz konusu olacaktır[479]. Miras ortaklığı durumunda TMK m. 641'göre mirasçılar, kanundan düzenlenen hükümden kaynaklı olarak sorumlu olacaklardır. Mirasçıların mütesesil sorumluluğu paylaşmadan önce olduğu gibi paylaşmadan sonra da devam edecektir[480].

---

[477] OZANEMRE YAYLA, s. 282.

[478] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 948; EREN, Genel, s. 1361- 1362; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 310; AYAN, Genel, s.62.

[479] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 950; EREN, Genel, s. 1363 - 1364; AYAN, Genel, s. 63; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 312.

[480] Yargıtay 3. HD. E. 2013/1212 K. 2013/2269 T. 14.02.2013: "*4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 599.maddesi uyarınca; "Mirasçılar, mirasbırakanın ölümü ile mirası bir bütün olarak, kanun gereğince kazanırlar, mirasbırakanın borçlarından kişisel olarak sorumlu olurlar..."Kural olarak, bir kimsenin ölümü ile malvarlığının bir bütün olarak mirasçılarına geçmesini ifade eden külli halefiyet gereğince, mirasbırakanın kişisel özelliklerinin ağır bastığı, düşünsel ve bedeni özellik ve yetenekleri göz önünde bulundurularak yapılmış, borcun bizzat mirasbırakan tarafından yerine getirilmesi gereken şahsi edim borçları dışında, malvarlığından ifa durumunda olunan maddi edim borçları mirasçılara intikal eder. Mirasbırakanın borçları, ölümünden önce yaptığı hukuki işlemlerden, işlediği haksız fiillerden, malvarlığında meydana gelen sebepsiz zenginleşmeden ve ölüm anına kadar oluşan birtakım olgular nedeniyle doğrudan doğruya kanundan doğabilir. Mirasçıların sorumluluğu bakımından borcun kaynağı önemli değildir. TMK'nun 640.maddesi uyarınca, mirasbırakanın ölümü ile miras, mirasçılara geçmekte ve miras üzerinde de iştirak halinde mülkiyet hükümleri cereyan etmeye başlamaktadır. Bu mülkiyet rejiminde mirasın bütünü mirasçıların tamamına ait olmakla tüm haklardan oluşan tereke*

TBK m. 167/1'e göre borçlular arasında müteselsil sorumluluğun bulunduğu durumlarda kanun koyucu, aksi kararlaştırılmadıkça ya da borçlular arasında hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça borçlulardan her biri alacaklıya yapılan ifadan kendi aralarında iç ilişkiye göre birbirlerine karşı eşit paylarla sorumludurlar[481]. Türk Borçlar Kanunu'na göre borçluların kendi aralarında iç ilişkide eşit olarak sorumlu olması durumunu kanun koyucu Türk Medeni Kanunu madde 682'de mirasçıların kendi iç ilişkilerinde birbirlerine karşı payları oranında sorumlu olacağı şeklinde ifade etmiştir.

3. Mirasçıların Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk Halleri

Mirasçıların terekenin borçlarından dolayı alacaklılara karşı sorumlu olması TMK m. 606/1 hükmü gereğince mirasın üç ay içinde reddolunmaması gerekir. Miras mirasçılar tarafından reddolunmamışsa mirasçıların alacaklılara karşı müteselsilen sorumluluğu başlar[482]. Mirasçıların bu sorumluluğu hakkaniyet gereği ilelebet olmayacaktır. Mirasın paylaşımından yani terekede mevcut olan mal varlıklarının mirasçıların bireysel mülkiyetine geçişi ile birlikte beş yıl süre devam edecektir.

Elden paylaşma sözleşmesinin geçerli olarak kurulması için taahhüt ve tasarruf aşamasının aynı anda gerçekleşmesi gerekir[483]. Buna dayanarak elden paylaşma sözleşmesi ile mirasın tamamının paylaşılması halinde beş yıllık süre başlamış olur.

üzerinde iştirak halinde ortaklık devam ettiği sürece mirasçıların bağımsız payları ve tasarruf hakları bulunmamaktadır." https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 20.01.2023)

[481] AYAN, Genel, s. 63 – 64; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 316 – 317; EREN, Genel, s. 1370; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 957 vd. Yargıtay 17. HD. E. 2014/19439 K. 2014/17958 T. 08.12.2014: "*Müteselsil sorumlulukta kural olarak, borçlulardan her biri, 818 sayılı BK.'nun 141 ve 142. maddelerine (6098 sayılı TBK. madde 162 ve 163) göre, borcun tamamından sorumludur. Nitekim, 2918 sayılı KTK.nun 88/1 maddesinde trafik olayı nedeniyle müteselsil sorumluluk öngörülmüştür. 818 sayılı BK.'nun 146. (6098 sayılı TBK. madde 167) maddesi uyarınca, sorumlulukların iç ilişkide kusur oranına göre, birbirlerine rücu hakları da mevcuttur.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 21.01.2023)

[482] Yargıtay 3. HD. E. 2018/4659 K. 2018/9951 T. 11.10.2018: "*610. maddeye göre; "Yasal süre içinde mirası reddetmeyen mirasçı, mirası kayıtsız şartsız kazanmış olur". 641. maddeye göre; "Mirasçılar, tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar. Ana ve baba veya büyük ana ve büyük baba ile birlikte yaşayan ve emeklerini veya gelirlerini aileye özgüleyen ergin çocuklar ile torunlara verilecek uygun miktardaki tazminat, bu yüzden terekenin borç ödemeden acze düşmemesi kaydıyla tereke borcu sayılır" hükümleri yer almaktadır. Somut olayda; davalının murisi..... davacı idarenin su abonesi olduğu ve 1995 yılında vefat ettiği anlaşılmaktadır. Abonelik iptal edilmedikçe abonelik üzerinden tüketilen su bedelinden davacıya karşı muris, aynı zamanda miras reddedilmediğine göre Türk Medenî Kanununun zikredilen hükümleri gereğince davalı mirasçı davacıya karşı müteselsilen sorumludur. Hal böyle olunca, mahkemece; mirasçıların kendi iç ilişkilerinde miras payları oranında sorumlu olsalar dahi, 3. kişilere karşı müteselsil sorumlu olduğu, Terekenin borcundan müteselsilen sorumlu olan mirasçılardan birine karşı dava açılabileceği gözetilip…"*https://karararama.yargitay.gov.tr/#

[483] TEKELİOĞLU, s. 67; DURAL / ÖZ, s. 481; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; SEROZAN/ ENGİN, s. 589; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.202. (E.T. 25.01.2023)

Aksine yazılı miras paylaşım sözleşmesinde taahhüt ve tasarruf aşamasının farklı aşamalar olmasından dolayı sözleşmenin kurulması, sürenin başlangıcı için yeterli olmaz. Yazılı miras paylaşım sözleşmesinde, terekenin tamamının miraçılar arasında paylaştırılması halinde beş yıllık süre başlayacaktır. Mirasın paylaşımında kanun koyucu, mirasçıların daha sonradan müteselsil olarak sorumlu tutulmaması için esas olarak mirasın paylaşımından önce terekeye ait olan borçların ödenmesi imkanı sunmuştur. TMK m. 649/1'e göre mirasçılara, terekenin paylaşımından önce terekenin borçlarını ödeme imkânı sunmuştur. Ancak mirasçıların terekeye ait olan borçları paylaşmadan evvel ödenmemesi halinde mirasçılar TMK m. 681/1'e göre mütesesilen sorumlu olurlar[484].

Mirasçıların sorumluluğu müteselsilen sorumluluk olduğu için borçlunun bir kısmı alacağın bir miktarı ödese de alacaklıların tamamının tazmini sağlanmadığı müddetçe tüm mirasçıların sorumluluğu devam edecektir. Mirasçılardan birisi dahi borcunu tamamını ifa etmekten kaçınamaz. Alacaklılar isterse borcun tamamını bir mirasçıdan talep edebilir isterse borcun bir kısmını bir mirasçıdan, kalan kısmını bir başka mirasçıdan talep edebilir[485]. Ayrıca hangi mirasçının ne kadar miras payı olduğu yine alacaklılar için fark teşkil etmez. Alcaklılar dilerse alacaklı isterse alacağının tamamını bütün mirasçılardan talep edebilir[486]. Ancak daha sonradan mirasçılar birbirlerine karşı miras payları oranında rücu edebilirler[487].

---

[484] Yargıtay 23. HD. E. 2015/2874 K. 2017/3219 T. 14.11.2017: "*4721 sayılı TMK'nın 641. "mirasçılar, tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar." ve TBK'nın 163. "Alacaklı, borcun tamamının veya bir kısmının ifasını, dilerse borçluların hepsinden, dilerse yalnız birinden isteyebilir." maddelerinde düzenlenen müteselsil sorumluluk kuralları gereği davalılar davacıya karşı müteselsilen sorumludurlar bu nedenle alacağın mirasçı olan davalılardan hisseleri oranında alınarak davacıya verilmesi doğru değildir.*" https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 26.01.2023)

[485] ANTALYA / SAĞLAM, s. 539; ÖZTAN, s. 502; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 174.

[486] SEROZAN /ENGİN, s. 595; ÖZTAN, s. 493; İMRE /ERMAN, s. 578; ANTALYA /SAĞLAM, s. 538; İŞGÜZAR/ DEMİR / YILMAZ, s. 193; DURAL /ÖZ, s. 533; EREN /AKTÜRK, s. 672.

[487] Yargıtay 13. HD. E. 2010/8583 K. 2010/16883 T. 14.12.2010: "*Medeni Kanunumuz, tereke malları ve alacakları üzerinde mirasçıların iştirak halinde hak sahipliğini kabul ederken, murisin borçları konusunda ise bu prensipten ayrılarak, "mirasçıların müteselsil sorumluluğu" esasını kabul etmiştir. (MK'nun eski 582, yeni 641. maddesi) Borçlar Kanununun 142. maddesinde düzenlenen "alacaklı, müteselsil borçluların cümlesinden veya birinden borcunun tamamen veya kısmen edasını istemekte muhayyendir" hükmüne göre de müteselsil sorumluluğun gereği olarak, mirasçılardan her biri borcun tamamından sorumludur. Kanundan doğan teselsül hallerinden biri olan "mirasçıların müteselsil sorumluluğu" esasına göre alacaklı alacağının tahsilini, bütün mirasçılardan talep edebileceği gibi, dilerse içlerinden birinden de talep edebilir. Ancak bu durumda borcu ödeyen mirasçının, bu borçtan hisselerine düşen miktar oranında diğer mirasçılara rücu hakkı saklıdır. (MK'nun eski m.617, yeni 682/son maddesi) Bu açıklamalardan sonra dava konusu olaya bakılacak olursa; Dava, sebepsiz zenginleşme nedeniyle tazminat istemine ilişkin olup, davacı, davalının murisine ait taşınmaza yapmış olduğu faydalı masrafların tahsili talebiyle eldeki davayı açmıştır. Mahkemece, davacının yaptığı faydalı masraflar nedeniyle, sebepsiz zenginleşenin davalının murisi olduğu belirtilmek suretiyle, davalının miras payı*

Mirasbırakan ölüme bağlı tasarrufunda mirasçılardan yalnızca bir ya da birkaçının terekeye ait borçlardan mesul olacağını belirtmiş olabilir bu durum alacaklılar için hüküm ifade etmeyecektir. Alacaklılar mirasın paylaşılmasından sonra alacakları için tüm mirasçıları sorumlu tutabilir. Dolayısıyla mirasbırakanın ölüme bağlı tasarrufu mirasçıların alacaklılara karşı mütesesilen sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. Bundan dolayı mirasbırakanın ölüme bağlı tasarrufuyla beyanları sadece mirasçıların kendi iç ilişkilerinde ehemmiyet taşıyacak olup alacaklılara karşı mirasçıların mütesesil sorumluluğuna etkisi olmayacaktır. TMK m. 681/1 emredici hükümdür. Bu hüküm mirasbırakanın ölüme bağlı tasarrufuyla değiştirilemeyecektir.

4. Mirasçıların Sorumluluğunun Sona Ermesi

a. Alacaklının Rızası ile Sona Ermesi

Mirasçılar terekenin borçlarından dolayı alacaklılara karşı sorumluluğuna ilişkin mirasçılar, kendi aralarında sözleşme yapabilirler. Bu sözleşme normalde sadece mirasçıların kendi iç ilişkilerinde geçerli olmaktadır ve alacaklılar bu sözleşmeye göre hareket etmek zorunda değildir. Ancak alacaklıların sözleşmeye icazet vermiş olması durumunda mütesesil sorumluluk sona erer. Alacaklılar sözleşmeye uygun hareket etmek zorunda olurlar[488]. Ayrıca mirasbırakan ölüme bağlı tasarruf ile terekeye ait olan borçları bir ya da birkaç mirasçının ödemesi gerektiğini belirtmiş ya da mirasçıların kendi aralarında rücu ilişkisinin nasıl olması gerektiğini söylemiş olabilir. Böyle bir durumda mirasbırakanın ölüme bağlı tasarrufuna mirasçıların teklifi ve alacaklıların da rıza göstermeleri halinde müteselsil sorumlulukları sona erecektir. Mirasçıların arasında yapacakları bu anlaşma, dilerlerse borcun tamamının bir mirasçı tarafından üstlenilmesi şeklinde olabileceği gibi sadece belirli bazı borçların bir mirasçı tarafından karşılanacağı şeklinde de yapılabilir. TMK m. 681/1'e göre alacaklıların rızası olmazsa mirasçılar kendi aralarında sözleşme yapsalar dahi

---

oranında sorumlu olduğu kabul edilerek hüküm kurulmuş ise de, az yukarda da açıklanan "mirasçıların müteselsil sorumluluğu" ilkesi gereğince, mirasçılardan her biri, murise ait borçların tamamından müteselsilen sorumlu olduklarından, mirasçılardan biri olan davalıya karşı açılan ... bu davada, davalının, diğer mirasçılara miras hisseleri oranında rücu hakkı saklı kalmak üzere, murisin davacıya karşı ödemekle yükümlü olduğu tüm sebepsiz zenginleşme miktarının davalıdan tahsiline karar verilmesi gerekirken…"https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 28.01.2023)

[488] ÖZTAN, s. 502; İŞGÜZAR/ DEMİR / YILMAZ, s. 175; İMRE /ERMAN, s. 579 vd; EREN /AKTÜRK, s. 672.

alacaklılara karşı müteselsil olarak sorumlulukları devam edecektir[489]. Mirasçıların kendi aralarında yapacakları bu sözleşme, TBK m. 195/1'deki borcun iç üstlenilmesi sözleşmesine benzemektedir. Borcun iç üstlenilmesi sözleşmesinde borçlu ile iç üstlenme sözleşmesi yapan kişi, alacaklının rızası ya da borcu bizzat direkt ifa ederek borçluyu borcundan kurtulma yükümlülüğü altına girmiş olan kimsedir[490]. Dolayısıyla alacaklının onayı olmadan borçlunun yapacağı iç üstlenme sözleşmesinde borçlu sözleşmeyi yapsa dahi alacaklıya karşı mesul olacaktır.

Yapılan sözleşmede alacaklının rızası olmadıkça sözleşme, alacaklı bakımından sonuç doğurmaz. Ancak öğretide borcun iç üstlenilmesi ile mirasçıların kendi aralarında yapacakları sözleşmeler benzese de borcun iç üstlenilmesi sözleşmesinde borcu üstlenen kimse daha önceden borçlu olmayan yabancı bir üçüncü kişidir. Mirasçıların kendi aralarında yapacakları sözleşmede ise borcu üstlenen mirasçı, diğer mirasçıların gibi alacaklıya karşı müteselsil sorumlu olur. Sözleşmede borcu üstlenen bir yabancı üçüncü bir kişi değildir. Bundan kaynaklı olarak TBK m. 195 ve devamında düzenlenen borcun iç üstlenilmesi sözleşmesi doğrudan mirasçıların kendi aralarında yapmış oldukları borcun paylaştırılması anlaşmasına uygulanmaz. Mirasçıların kendi aralarında yaptıkları bu paylaşma sözleşmesinde, terekeye ait birden çok alacaklının bulunması halinde bu alacaklılardan hangisi yapılan sözleşmeye rıza göstermişse mirasçıların yalnızca o alacaklılara karşı müteselsil olarak sorumlulukları sona erer. Sözleşmeye rıza göstermeyen diğer alacaklılara karşı müteselsil olarak sorumlulukları devam edecektir[491].

b. Mirasın Mirasçılara İntikalinden İtibaren Beş Yıllık Sürenin Geçmesi

Mirasın paylaştırılmasından sonra mirasçılar kendi aralarında borçların paylaştırılmasına ilişkin anlaşma yapmış ancak yapılan anlaşmaya alacaklılar rıza göstermemiş ise mirasçıların alacaklılara karşı TMK m. 681/2'ye göre beş yıl süre

---

[489] Yargıtay 12. HD. E. 2013/27022 K. 2013/33535 T. 30.10.2013: *"TMK'nın 641. maddesi gereğince paylaşımdan önce mirasçılar tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar. MK'nın 681. maddesi gereğince de mirasçılar, bölünmesine veya nakline alacaklı tarafından açık veya örtülü olarak rıza gösterilmemiş olan tereke borçlarından dolayı, paylaşmadan sonra da bütün malvarlıklarıyla müteselsilen sorumludurlar. TMK'nın 682. maddesindeki miras payı oranında ödemeyle yükümlülük üçüncü kişilere karşı değil, mirasçıların birbirlerine karşı rücu haklarına ilişkin bir düzenlemedir. Murisin mirasını reddetmeyen her bir mirasçı, murisin borçlarından müteselsilen ve müştereken sorumludur."* https://karararama.yargitay.gov.tr/# (E.T. 05.02.2023)

[490] FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 789 – 780; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1042 – 1043; EREN, Genel, s. 1408.

[491] AVCI, s. 149; SARI FİDAN, s. 60 – 61; İMRE /ERMAN, s. 585 – 586.

boyunca müteselsil olarak sorumlulukları devam edecektir[492]. Ancak mirasın paylaştırılmasında alacaklıların borcu muaccel değilse muaccel olmayan borçlar için beş yıllık süre, borcun muaccel olmasından sonra başlayacaktır[493]. Bu süre daha önce de ifade edildiği üzere hak düşürücü süredir. Sürenin kesilmesi ya da durması söz konusu değildir. Kanun koyucu bu beş yıllık sürenin başlangıcını paylaşmanın gerçekleştiği veya daha sonra yerine getirilecek borçlarda muacceliyet tarihi olduğunu belirtmiştir. Mirasın paylaştırılması miras paylaşım sözleşmesi ile gerçekleştirilmiş ise bu süre elden paylaşma sözleşmesinde, sözleşmenin geçeli olarak kurulması için taahhüt ve tasarruf aşaması aynı anda gerçekleştiğinden ifanın yapılması ile beraber başlayacaktır. Ancak yazılı miras paylaşım sözleşmesinde sözleşmenin geçerli olarak kurulması için ifası şart değildir. Sözleşmenin taahhüt ve tasarruf aşamasının farklı aşamalar olması sebebiyle sözleşmenin kurulması, sürenin başlangıcı için yeterli olmayıp sözleşmenin ifası ile beş yıllık süre başlayacaktır.

Beş yıllık sürenin dolmasından itibaren mirasçıların alacaklılara karşı sorumluluğuyla ilgili öğretide bir görüşe göre; mirasçılar kendi aralarında borçların paylaştırılmasına ilişkin bir sözleşme yapmışlar ise bu sözleşmeye göre sorumlu olurlar. Ancak mirasçılar bu şekilde bir anlaşma yapmamışlarsa mirasçıların sorumluluğu miras payları oranında olur[494]. Bu görüş birkaç sebepten eleştirilmektedir. İlk olarak, mirasçıların yapacakları bu anlaşmadan alacaklıların haberi olmamaktadır. İkinci sebep, yapılan bu sözleşmeden mirasçıların haberi olsa dahi sözleşmeye müdahil olamamalarıdır. Ayrıca mirasçıların alacaklıları zor duruma düşürmek kastıyla yapılan sözleşmede maddi durumu zayıf olan mirasçıya borcu yükletmiş olabilir. Bu durum alacaklıya maddi olarak zarar verebilir. Bu nedenle öğretide kabul edilen diğer görüşe göre ve kanaatimizce TMK m. 682/3'te öngörülen hükme de uygun olarak mirasçıların, alacaklılara karşı beş yıllık sürenin dolmasından sonra miras payları oranında sorumlu olmaları gerekir. Bu şekilde alacaklıların beş yıllık sürenin dolmasından sonra hak kaybı yaşamaları önlenecektir.

[492] SEROZAN /ENGİN, s. 595; ÖZTAN, s. 493; İMRE /ERMAN, s. 578; ANTALYA /SAĞLAM, s. 538; İŞGÜZAR/ DEMİR / YILMAZ, s. 193; DURAL /ÖZ, s. 533; EREN /AKTÜRK, s. 672.
[493] İŞGÜZAR/ DEMİR / YILMAZ, s. 175; ANTALYA /SAĞLAM, s. 538; SEROZAN /ENGİN, s. 594; İMRE /ERMAN, s. 578.
[494] İMRE /ERMAN, s. 579; ANTALYA /SAĞLAM, s. 539; EREN /AKTÜRK, s. 672; ÖZTAN, s. 502.

II. Miras Paylaşım Sözleşmesinin Sona Ermesi

A. Miras Paylaşım Sözleşmesinin İfa Edilmesi

Miras paylaşım sözleşmesini daha önce mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesi ve mirasın açılmasından sonra yapılan paylaşma sözleşmesi olarak ikiye ayırmıştık. Mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesi hukuki niteliği itibariyle geciktirici şarta bağlı olarak kurulan bir borç doğurucu sözleşmedir[495]. Sözleşmenin yapıldığı zaman sözleşmenin tarafları gerçek mirasçı değildir. Mirasbırakanın ölümünden sonra mirasçı olması beklenen kimselerdir[496]. Sözleşmenin konusu ise mirasbırakanın ölümünden sonra terekede mevcut olması beklenen mal varlığı değerleri ya da haklardır. Bu sözleşmenin yapılmasından sonra geçerli olarak ifa edilebilmesi için sözleşmeyi imzalayan herkesin mirasçı olması gerekir[497]. Kişilerden birisinin dahi mirasçı olmaması halinde sözleşme geçersiz olacaktır. Çünkü miras paylaşım sözleşmesi sadece mirasçılar arasında oy birliği ile yapılan sözleşmelerdir[498]. Mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesinin geçerli olarak ifa edilmesi için mirasın açılmasından sonra da sözleşmede belirtilen şartların sağlanması gerekir.

Mirasın açılmasından sonra yapılan paylaşma sözleşmesini şekil açısından elden paylaşma sözleşmesi ve yazılı paylaşma sözleşmesi olarak ikiye ayırmıştık[499]. Elden paylaşma sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için sözleşmenin ifa edilmesi şarttır[500]. Yazılı paylaşma sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için ise kanun koyucu yazılı olarak yapılması şartı aramıştır. Ancak sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için ifa edilmesi şart değildir. Yazılı paylaşma sözleşmesinde sözleşmenin taahhüt ve tasarruf aşaması farklı aşamalar olması sebebiyle sözleşmenin ayrıca ifası da yapılmalıdır. Yazılı paylaşma sözleşmesi de mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesi gibi borç doğurucu etkiye sahip bir sözleşmedir.

---

[495] ÖZAKMAN, s. 122; TEKELİOĞLU, s. 121.
[496] TEKELİOĞLU, s. 115; İMRE /ERMAN, s. 552.
[497] İMRE /ERMAN, s. 569; SEROZAN/ ENGİN, s. 560; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 196.
[498] KILIÇOĞLU, Miras, s. 340; AYAN, Miras, s. 379; OZANEMRE YAYLA, Miras, s.67; GÜNAY, s. 95; ÖZER DENİZ, s. 27; TEKELİOĞLU, s. 104; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 30.
[499] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 24; TEKELİOĞLU, s. 67.
[500] TEKELİOĞLU, s. 119; KILIÇOĞLU, Miras, s. 388; SEROZAN/ ENGİN, s. 590; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 70; DURAL / ÖZ, s. 481.

B. Miras Paylaşım Sözleşmesinden Doğan Borçların İfa Edilmemesi

1. Borcun Hiç İfa Edilmemesi

İmkânsızlık, edimin ifasının hiçbir şekilde mümkün olmaması durumudur. İmkânsızlık, sözleşmenin yapılmasından önce imkânsızlık ve borç ilişkisinin doğmasından sonra meydana gelen imkânsızlık olmak üzere ikiye ayrılır. Sözleşmenin doğmasından sonra meydana gelen imkânsızlıkta borç ilişkisi geçerli bir şekilde kurulmuştur. Ancak edimin ifası sonradan imkânsız hale gelmiştir[501]. Böyle bir durumda borçlunun, edimin imkânsız olmasından kaynaklı olarak sorumlu tutulup tutulmayacağı ise onun kusuruyla edimin imkânsız olup olmamasına bağlıdır[502]. Eğer sözleşmede borçlunun kusurundan kaynaklı olarak edimin imkânsız olmasından sorumlu tutulması için birtakım şartlar söz konusudur. İlk olarak edimin ifasının imkânsız hale gelmelidir. Burada borçlunun yerinde her kim olursa olsun, edimin ifasını yerine getiremeyecek durumda olması gerekir.

Bu imkânsızlık maddi ya da hukuksal birtakım nedenlerden kaynaklı olabilir. Maddi olarak imkânsızlıkta maddeten ya da fiilen edimin yerine getirilmesi mümkün değildir. Hukuken imkânsız olması durumunda ise yargı kararı ya da hukuk kuralı gereği borçlunun edimini ifa etmesi imkânsız hale gelmektedir. İkinci olarak imkânsızlık borç ilişkisinin kurulmasından sonra meydana gelmiş olmalıdır[503]. Eğer borç ilişkisinin kurulmasından önce edim imkânsız hale gelmişse borçlu tarafından sözleşmeye aykırılık söz konusu olmayacaktır. Üçüncü şart edimin imkânsız hale gelmesine borçlunun kusurlu davranışının sebebiyet vermemesi gerekir[504]. Böyle bir durumda borcun imkânsız hale gelmesinin borçlunun kendi kusurundan kaynaklı olmadığına ilişkin borçlu, kusursuzluğunu ispat yükümlülüğü altındadır[505]. Alacaklının borçlunun kusurunu ispat yükümlülüğü yoktur. Sözleşmede borçlunun kusuru sonucunda edimin imkânsız hale gelmesi durumunda borçlu TBK m. 112'ye göre sorumlu olur. Yapılan sözleşmede edimin ifasının imkânsız hale gelmesinden kaynaklı olarak alacaklının uğrayacağı zararlardan borçlu sorumlu olacaktır. Miras

[501] OĞUZMAN /ÖZ, s. 575; AYAN, Borçlar, s. 514; ANTALYA, Borçlar, s. 291 vd; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1085; EREN, Genel, s. 1474; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 638.
[502] AYAN, Borçlar, s. 516- 517; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 634; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1085 vd; OĞUZMAN /ÖZ, s. 577 – 578.
[503] OĞUZMAN /ÖZ, s. 575; AYAN, Borçlar, s. 516; ANTALYA, Borçlar, s. 295; SEROZAN / BAYSAL/ SANLI, s. 271.
[504] TEKELİOĞLU, s. 303; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 638; EREN, Genel, s. 1477; SEROZAN / BAYSAL/ SANLI, s. 271- 272.
[505] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 855.

paylaşım sözleşmesinde mirasçılardan birisinin üstlenmiş olduğu edimin ifasının, kendi kusurundan kaynaklı olarak sonradan imkânsız hale gelmesinden dolayı sözleşmeyi yapan mirasçı diğer mirasçılara karşı sorumlu olacaktır[506]. Mirasçıların uğramış olduğu zararları tazmin yükümlülüğü altına girmektedir. Ancak mirasçı, diğer mirasçıların zararlarının tazmin edilebilmesi için kendi edimlerini ifa yükümlülüğü altına girmektedir. Dolayısıyla alacaklı mirasçı edimin karşılığı olarak tazminat talep etmektedir. Ancak sözleşme geçersiz olmamaktadır. Miras ortaklığı paylaşma sözleşmesine göre sona erer.

2. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi

Borcun gereği gibi ifa edilmemesi durumunda borçlu sözleşmede belirtilen edimi ifa etmiştir. Ancak ifasını ifa modalitelerine uygun olarak yerine getirmemiştir[507]. İfanın muhatabına, sözleşmede öngörülen koşullarda yerinde ve zamanında ifa etmemiştir. Böyle bir durumu Türk Borçlar Kanunu özel bir hükümde düzenlememiştir. Bundan dolayı da alacaklı genel hükümlere dayanarak hareket edebilir. TBK m. 112'ye göre borçlu, dilerse ifayı reddedebilir ya da kabul edip ifanın gereği gibi yerine getirilmemesinden doğan zararları tazmin edebilir[508]. Miras paylaşım sözleşmesinde mirasçılardan birisi sözleşmeden doğan edimini gereği gibi ifa etmeyebilir[509]. Böyle bir durumda Türk Medeni Kanunu madde 679/1'e göre paylaşmanın tamamlanmasından sonra mirasçılar paylarına düşen mallar için birbirlerine karşı satım hükümlerine göre sorumlu olurlar[510]. Söz konusu maddeye göre borcunu gereği gibi ifa etmeyen mirasçıya karşı diğer mirasçılar, satış sözleşmelerinde zapttan ve ayıptan sorumluluğa dair hükümlere başvurabilir. Sözleşmenin gereği gibi ifa edilmemesi, sözleşmenin kurulmasında yan yükümlülükler açısından söz konusu olabilir. Miras paylaşım sözleşmesinde, mirasçılar arasında karşılıklı olarak bilgi verme yükümlülüğü vardır[511]. Bu

---

[506] TEKELİOĞLU, s. 304; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 634; ANTALYA, Borçlar, s. 295; SEROZAN / BAYSAL/ SANLI, s. 272; OĞUZMAN /ÖZ, s. 576 – 577.
[507] EREN, Genel, s. 1428; OĞUZMAN /ÖZ, s. 491; AYAN, Borçlar, s. 488; SEROZAN / BAYSAL/ SANLI, s. 7 vd; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 647; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 679.
[508] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 855; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 651 – 652; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 680; SEROZAN / BAYSAL/ SANLI, s. 14 – 15.
[509] TEKELİOĞLU, s. 306.
[510] EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 656; DURAL /ÖZ, Miras, s. 529; İMRE /ERMAN, s. 574 – 575; SEROZAN/ ENGİN, s. 592; ANTALYA / SAĞLAM, s. 537; KILIÇOĞLU, Miras, s. 538; ÖZTAN, s. 499.
[511] ÖZTAN, s. 465; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 556; İMRE /ERMAN, s. 484; KILIÇOĞLU, Miras, s. 346; AYAN, Miras, s. 379.

yükümlülük mirasın paylaşımında bilgi verme ilkesinden gelmektedir. Burada sözleşmenin taraflarından birisinin terekeye ya da mirasbırakan ile ilişkisine dair gerçek ve tam bilgileri, diğer mirasçılarla paylaşmaması durumunda sözleşmenin gereği gibi ifa edilmemesi söz konusu olur.

3. Borçlunun Temerrüde Düşmesi

Miras paylaşım sözleşmesi bazı durumlarda tek tarafa borç yükleyen bir sözleşme, bazı durumlarda ise iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme olabilir. Miras paylaşım sözleşmesinde sözleşmenin tarafı olan mirasçı herhangi bir borç altına girmeden terekedeki tüm mal varlığının ya da hakların diğer mirasçılara geçeceğini ve terekeye ait bir şey almayacağını taahhüt edip bunu kabul etmiş olabilir. Bazı durumlarda ise mirasçılar karşılıklı olarak borç altına girebilirler. Miras paylaşım sözleşmesi karşılıklı borç doğuran sözleşme şeklinde değilse tek tarafa borç yükleyen bir sözleşme ise o zaman borçlunun temerrüdünün genel hükümleri uygulanır. Ancak iki tarafa borç yükleyen miras paylaşım sözleşmelerinde TBK m. 123 ve devamında düzenlenen hükümler uygulanır[512]. Mirasçılardan birisi miras paylaşım sözleşmesinde temerrüde düşmesi durumunda diğer mirasçılar aynen ifa ve gecikme tazminatı isteyebilir[513]. Miras paylaşım sözleşmesinde temel mantık kanun koyucu tarafından öngörülmüş ve kurulması zorunlu olan miras ortaklığın sona erme nedenlerinden birisidir. Bu sözleşmede temerrüde düşen mirasçının sözleşmeye uygun olarak ifasını devam etmesi yalnızca diğer mirasçıların gecikme tazminatını ödemesi sözleşmenin kuruluşundaki temel mantığı ile örtüşecektir[514]. Ancak mirasçıların aynen ifayı talep etmesine rağmen borçlu mirasçı borcunu ifa etmese o zaman diğer mirasçılar yargıda aynen ifa davası açabilir[515]. Burada mirasçıların aynen ifa talepleri sadece verme borçları için değildir. Yapma borçları içinde TBK m. 113 gereği aynen ifa taleplerinde bulunabilirler. Uygulama da genellikle aynen ifa talebi taşınmazlar için söz konusu olmaktadır. Bu durumda mirasçıların açacağı ifa davası, tescile zorlama davasıdır. Buna ek olarak mirasçılar isterse TBK m. 125/2 gereğince aynen ifadan vazgeçerek müspet zararın tazminini isteyebilirler. Mirasçıların bu şekilde hareket etmesi miras

[512] EREN, Genel, s. 1256; OĞUZMAN /ÖZ, s. 523; AYAN, Borçlar, s. 481; FURRER/ MULLER-CHEN / ÇETİNER, s. 680; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 73.
[513] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 936; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 684; OĞUZMAN /ÖZ, s. 533; AYAN, Borçlar, s. 481; EREN, Genel, s. 1261- 1262.
[514] TEKELİOĞLU, s. 301.
[515] EREN, Genel, s. 1261; AYAN, Borçlar, s. 490; OĞUZMAN /ÖZ, s. 387; ANTALYA, Borçlar, s. 242; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 936.

paylaşım sözleşmesinin yapılışının temel amacına ters düşmektedir. Çünkü miras ortaklığı son bulmaz. Son olarak TBK m. 125/3 gereğince sözleşmeden dönerek menfi zararın tazminini talep edebilirler. Tarafların sözleşmeden dönmesiyle beraber miras paylaşım sözleşmesi sona erecektir. Eğer yerine getirilmiş edimler söz konusu ise o edimlerin iadesi söz konusu olacaktır[516]. Paylaşım sözleşmesinin konusunu tereke oluşturur. Mirasçılar arasında paylaşma konusu olan ve ifa edilen tüm mal varlıkları tekrardan miras ortaklığına dönecektir. Miras ortaklığına dönen tüm mal varlığı değerleri üzerinde mirasçılar tekrardan elbirliği ile hak sahibi olacaktırlar.

C. Bozma Sözleşmesi

Bozma sözleşmesi, aralarında borç ilişkisi bulunan tarafların, ayrıca anlaşma yaparak mevcut olan borç ilişkisini sona erdirmeleridir[517]. Taraflar, serbesti ilkesine göre sözleşme yapıp yapmamakta özgürdür. Aynı şekilde mevcut olan borç ilişkisini ortadan kaldırmak için de serbesttirler. Mevcut sözleşmeyi tamamen ortadan kaldırmak amacıyla yapılan sözleşmeye bozma sözleşmesi denir[518]. Bozma sözleşmesinin yapılması herhangi bir şekil şartına tabi değildir[519]. Bozma sözleşmesi niteliği itibari ile borçlandırıcı işlem değil, tasarruf işlemidir[520]. Bozma sözleşmesinin geçerli olarak yapılmasıyla borç ilişkisi sonlandırır. Bu durumda ani edimli sözleşmeler, sona ermesi geçmişe etkili olarak gerçekleşir. Sürekli borç ilişkisi olan sözleşmeler ise ileriye etkili olarak sona erecektir. Miras paylaşım sözleşmesi de diğer sözleşmeler gibi sözleşmenin tarafı olan mirasçılar tarafından yapılan bozma sözleşmesi ile ortadan kalkar[521]. Burada dikkat edilmesi gereken, miras paylaşım sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için oy birliği ilkesinin gerekli oluşudur[522]. Buna ek olarak bozma sözleşmesinin de geçerli olarak kurulabilmesi için tüm mirasçıların sözleşmeye katılması gerekir. Bir başka deyişle bozma sözleşmesi için de oy birliği ilkesi uygun hareket edilmelidir. Miras paylaşım sözleşmesinin

---

[516] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 938; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 684; OĞUZMAN /ÖZ, s. 536; EREN, Genel, s. 1267- 1268; AYAN, Borçlar, s. 486 – 487; ANTALYA, Borçlar, s. 553.
[517] EREN, Genel, s. 1424; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 734; AYAN, Borçlar, s. 500.
[518] AYAN, Borçlar, s. 500; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 734.
[519] ESMER, Simge, "***Türk Hukukunda İkale Sözleşmesi***", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019, s. 28.
[520] BUYRUKÇU, Ömer, "***Türk Borçlar Hukuku'nda Bozma Sözleşmesi (İkale)***", Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya 2020, s. 36; EREN, Genel, s. 1258; AYAN, Borçlar, s. 500; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 736.
[521] TEKELİOĞLU, s. 343; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 122 – 123.
[522] AYAN, Miras, s. 379; KILIÇOĞLU, Miras, s. 30; ORUÇ, s. 5; GENÇCAN, s. 1324; OZANEMRE YAYLA, Miras, s. 9; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 171; KARLI, s. 51.

yapılmasından sonra tekrar bir paylaşma sözleşmesi yapılırsa eski paylaşım sözleşmesi sona erdirilir[523]. Ancak sonradan yapılan paylaşma sözleşmesi tüm tereke unsurlarını kapsamıyorsa o zaman yapılan sözleşme, önceki sözleşmeyi kısmen sona erdirecektir. Buna ek olarak ilk yapılan paylaşma sözleşmesi tüm tereke unsurlarını kapsamıyor ve sonradan yapılan paylaşma sözleşmesi kalan tereke unsurunu barındırıyorsa o zaman yapılan iki sözleşme, birbirini tamamlayıcı özellikler gösterir[524].

D. Tek Taraflı Sona Erdirme

Miras paylaşım sözleşmesi ani edimli sözleşmelerdir[525]. Ani edimli sözleşmelerin tek taraflı olarak sona erdirilmesi ancak dönme beyanı ile gerçekleşir[526]. Dönme, hem tarafların iradesine hem de kanun hükmüne dayanabilir. Kanun hükmüne dayanması durumuna örnek olarak sözleşme kurulurken taraflardan birisinin temerrüde düşmesiyle karşı tarafın seçimlik hakları kullanabilir. Sözleşmeden dönebilir. Sözleşmeden dönülmesi bakımından iki görüş mevcuttur. Bunlar klasik dönme görüşü ile yeni dönme görüşüdür. Klasik dönme görüşüne göre sözleşme geçmişe etkili olarak ortadan kalkar[527]. Yeni dönme görüşüne göre ise dönme beyanı sözleşmeyi ileriye etkili olarak sona erdirmez. Yeni dönme görüşüne göre dönme beyanı sözleşmeyi sona erdirmemekte sadece sözleşmeye dair borç ilişkisinin içeriğini değiştirmektedir[528].

E. İbra

Borç doğuran bir işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı olarak tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesi ile tamamen veya kısmen ortadan kaldırabilir[529]. İbra iki tarafa borç yükleyen bir hukuki işlem ve sözleşmedir[530]. İbra borçlandırıcı işlem değil, bir tasarruf işlemidir. Tam ibra ile alacaklı alacağının tamamından vazgeçer. Kısmi ibra ile alacağının bir bölümünden vazgeçer. Alacaklının alacağı üzerinde tasarruf yetkisine sahip olması

[523] TEKELİOĞLU, s. 343; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 122. KILIÇOĞLU, Miras, s. 443.
[524] TEKELİOĞLU, s. 344; KILIÇOĞLU, Taksim, s. 122; OZANEMRE YAYLA Miras, s. 222.
[525] TEKELİOĞLU, s. 345.
[526] AYAN, Borçlar, s. 501; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1070; EREN, Genel, s. 1428- 1429; OĞUZMAN /ÖZ, s. 452.
[527] EREN, Genel, s. 1429; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1070; AYAN, Borçlar, s. 500 – 501.
[528] EREN, Genel, s. 1429- 1430.
[529] AYAN, Borçlar, s. 502; OĞUZMAN /ÖZ, s. 561; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 734; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1074; EREN, Genel, s. 1439.
[530] EREN, Genel, s. 1440; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 734; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1075; AYAN, Borçlar, s. 503; OĞUZMAN /ÖZ, s. 562 – 563.

ibranın şartlarındandır. İbranın yapılması için alacaklı ve borçlu anlaşmış olmalıdır. Sözleşmenin kurulabilmesi için borçlunun da kabul etmiş olması gerekir[531]. Yalnız alacak tek taraflı olarak sona erecektir. Tam ibranın usulüne uygun şekilde yapılmasıyla birlikte asıl borç sona erer[532]. Miras paylaşım sözleşmesi açısından mirasçıların birbirlerini ibra etmeleri mümkündür. Miras paylaşım sözleşmesi açısından ibranın geçerli olarak kurulması için tüm mirasçıların sözleşmeye katılması gerekmez. Mirasçılardan bazılarının birbirlerinin ibra etmeleri mümkündür.

F. Sözleşmenin Kurulmasından Sonra İfa İmkansızlığı

TBK m. 136'da borcun ifası, borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle imkânsızlaşırsa borç sona erer[533]. Borcun ifasının sonradan imkânsız olmasından dolayı borçlunun sorumlu olup olamayacağı, sözleşmenin imkânsız hale gelmesinde kusurlu olup olmamasına bağlıdır[534]. Eğer sözleşmenin sonradan imkânsız olması kusurlu olmasından kaynaklanıyorsa TBK m. 112'ye göre borca aykırılıktan sorumludur[535]. Ancak borçlunun kusuru olmaksızın sözleşmenin imkânsızlaşması halinde borcun sona ermesi söz konusu olacaktır. Miras paylaşım sözleşmesinde doğan edimlerin ifası, mirasçıların kusuru dolayısıyla sorumlu olmayacağı şekilde imkansız hale gelmiş ise o zaman TBK m. 136 hükmü gereği sözleşme sona erecektir[536]. Başka deyişle sözleşme gereğince ifası imkânsızlaşan mirasçı için ifa yükümlülüğü sona erer. Buna ek olarak miras paylaşım sözleşmesi gereği sözleşmede yer alan unsurun ifası kısmen imkânsız hale gelmiş olabilir. Böyle bir durumda TBK m. 137 gereğince borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle kısmen imkânsızlaşırsa borçlu, borcunun sadece imkânsızlaşan kısmından kurtulur[537]. Ayrıca sözleşmenin kısmen imkânsızlaştığı durumda, kısmi imkânsızlık önceden öngörülseydi sözleşmenin tarafı olan mirasçının sözleşmeyi hiç yapmayacak olması halinde borcun

[531] AYAN, Borçlar, s. 503; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1074; EREN, Genel, s. 1442; OĞUZMAN /ÖZ, s. 565; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 735.
[532] AYAN, Borçlar, s. 504; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1077; EREN, Genel, s. 1442- 1443; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 734; OĞUZMAN /ÖZ, s. 565.
[533] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1085; OĞUZMAN /ÖZ, s. 575; EREN, Genel, s. 1474- 1475; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 638; AYAN, Borçlar, s. 518.
[534] AYAN, Borçlar, s. 519; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1088; EREN, Genel, s. 1477- 1478; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 639; OĞUZMAN /ÖZ, s. 577.
[535] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1089; OĞUZMAN /ÖZ, s. 577; EREN, Genel, s. 1479; AYAN, Borçlar, s. 516; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 633.
[536] AYAN, Borçlar, s. 518- 519; OĞUZMAN /ÖZ, s. 578 – 579; EREN, Genel, s. 1479; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1089 – 1090; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 638.
[537] AYAN, Borçlar, s. 519; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1094; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 646; OĞUZMAN /ÖZ, s. 583.

tamamı sona erer[538]. TBK m. 137/2'ye göre karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde bir tarafın borcu kısmen imkânsızlaşırsa ve alacaklı kısmen ifayı kabul etmişse karşı edim de o oranda ifa edilecektir. Ancak alacaklı böyle bir ifaya razı göstermez ve karşı edim bölünemeyen nitelikte ise tam imkânsızlık hükümleri uygulanır. TBK m. 137'de düzenlenen kısmi ifa miras paylaşım sözleşmesine uygulanmaz. Eğer mirasçılardan birisinin ediminin ifası kısmen imkânsız hale gelmiş ise o zaman, yapılan sözleşmede tam imkânsızlık söz konusu olacaktır.

G. Takas

İki kişinin karşılıklı ve muaccel borçlu olması durumunda, bu borçların birbirini karşıladığı miktarda sona erdirmesine takas denir[539]. Borçlar karşılıklı olarak sona erse de miktarı fazla olan borç, miktarı az olan borca göre kısmen sona erer. Bu şekilde aslında sözleşmenin tarafları gereksiz külfetten kurtarılmakta, borç olabildiğince kısa sürede sona ermektedir[540]. Takasın, miras paylaşım sözleşmesi için uygulanması istisnai durumlarda gerçekleşir[541]. Takasın gerçekleşebilmesi için borçların aynı türden olması gerekir[542]. Miras paylaşım sözleşmesi ile mirasçılar birden çok tereke unsurunu aralarında paylaşmaktadır. Ancak terekede yer alan paranın paylaşımı durumunda para, mirasçılar arasında karşılıklı olarak takas edilebilir[543].

H. Miras Paylaşım Sözleşmesinde Zamanaşımı

Miras paylaşım sözleşmesi sonucunda TBK m. 146'ya göre alacaklar zamanaşımına tabidir[544]. Elden paylaşma sözleşmesi ile yazılı miras paylaşım sözleşmesi arasında fark vardır. Elden paylaşma sözleşmesi bakımından doğan alacaklarda zamanaşımı söz konusu olmaz[545]. Bu durumda mirasçıların yapmış olduğu

---

[538] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1090; OĞUZMAN /ÖZ, s. 584; AYAN, Borçlar, s. 519 – 520; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 646.
[539] KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1096; EREN, Genel, s. 1443; AYAN, Borçlar, s. 508; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 740; OĞUZMAN /ÖZ, s. 591.
[540] OĞUZMAN /ÖZ, s. 605; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 749; AYAN, Borçlar, s. 513; EREN, Genel, s. 1444; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1107.
[541] TEKELİOĞLU, s. 354.
[542] OĞUZMAN /ÖZ, s. 595; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 743 – 744; AYAN, Borçlar, s. 510 – 511; EREN, Genel, s. 1446- 1447; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1100.
[543] TEKELİOĞLU, s. 355.
[544] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 132; EREN, Genel, s. 1281; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1108; ANTALYA, O. Gökhan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/2 Temel Kavramlar Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri,*** 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 728; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 749 – 750; AYAN, Borçlar, s. 522 – 523; OĞUZMAN /ÖZ, s. 611.
[545] TEKELİOĞLU, s. 357.

sözleşmenin geçerli olarak kurulabilmesi için tarafların sözleşmeyi ifa etmeleri gerekir. Yoksa sözleşme geçerli olarak kurulamaz. Tasarruf işlemlerini gerçekleştirmelidir. Ancak mirasın yazılı paylaşım sözleşmesi açısından aynı durum söz konusu değildir. Mirasın yazılı paylaşımı sözleşmesinde sözleşmenin ifası ile kurulması farklı aşamalarda gerçekleşir[546]. Bu sözleşmede, sözleşmenin borçlandırıcı aşaması ile tasarruf aşaması farklı aşamalardır.

Türk Medeni Kanunu'nda zamanaşımı için özel hüküm öngörülmediğinden ve paylaşma sözleşmesinin borçlandırıcı bir sözleşme olması sebebiyle Türk Borçlar Kanunu'nun genel zamanaşımı hükümleri uygulanır[547]. TBK m. 146'ya göre aksine bir düzenleme olmadıkça her alacak on yıllık zamanaşımına tabidir[548]. Buna ek olarak Türk Borçlar Kanunu'na ait olan zamanaşımının kesilmesi ve durmasına ilişkin hükümler miras paylaşım sözleşmesine de uygulanır[549]. Kural olarak zamanaşımı, alacağın muaccel olacağı tarihte doğmaktadır[550]. Ancak mirasçılar sözleşmenin ifası için zaman belirlemiş olabilir. Bu durumda sözleşmede belirlenen zamandan sonra borç muaccel olacak ve zamanaşımı süresi işlemeye başlayacaktır[551]. Borç zamanaşımına uğrarsa alacağın talep ve dava edilebilir olma özelliği ortadan kalkacak, artık alacak "eksik(tabii) borç" hükmünde olacaktır. Bu durumda borçlu sözleşmeyi ifa ederse, geri isteyemez[552].

[546] KILIÇOĞLU, Taksim, s. 69; TEKELİOĞLU, s. 120; ÖZTAN, s. 487; EREN/ YÜCER AKTÜRK, s. 643.
[547] ÖZTAN, s. 489; ANTALYA / SAĞLAM, s. 535; EREN /YÜCER AKTÜRK, s. 663; KILIÇOĞLU, Miras, s. 443; DURAL /ÖZ, Miras, s. 485; İMRE /ERMAN, s. 571; SEROZAN /ENGİN, s. 593; YILMAZ /İŞGÜZAR / DEMİR, s. 170.
[548] OĞUZMAN /ÖZ, s. 611; AYAN, Borçlar, s. 523; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1119; EREN, Genel, s. 1458; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 751; ANTALYA, Borçlar – 2, s. 729.
[549]DURAL /ÖZ, Miras, s. 485; İMRE /ERMAN, s. 571; ÖZTAN, s. 489; ANTALYA / SAĞLAM, s. 535; EREN /YÜCER AKTÜRK, s. 663; KILIÇOĞLU, Miras, s. 443; SEROZAN /ENGİN, s. 593; TEKELİOĞLU, s. 357.
[550] AYAN, Borçlar, s. 522; OĞUZMAN /ÖZ, s. 614; EREN, Genel, s. 1285; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1116; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 750.
[551] FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 757; OĞUZMAN /ÖZ, s. 615; EREN, Genel, s. 1459; AYAN, Borçlar, s. 526; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1116.
[552] AYAN, Borçlar, s. 530 vd; KILIÇOĞLU, Borçlar, s. 1148; EREN, Genel, s. 1474; FURRER/ MULLER- CHEN / ÇETİNER, s. 763; OĞUZMAN /ÖZ, s. 625.

SONUÇ

Mirasbırakanın ölümünden sonra terekede mevcut olan tüm mal ve haklar bir kül halinde mirasçılara intikal eder. Mirasbırakanın ölümünde sonra birden çok mirasçının olması durumunda miras ortaklığı kurumu meydana gelir. Miras ortaklığında tüm mirasçılar ortaklığı oluşturan bütün mal varlığı üzerinde el birliği ile hak sahibidirler. Mirasçılar, miras ortaklığını sona erdirmek için ya paylaşma sözleşmesi yaparlar ya da dava yoluyla miras ortaklığına son verirler. Paylaşma davası olmadan sulh yoluyla mirasın paylaşımı için miras paylaşım sözleşmesi yapılır. Kanun koyucu, oy birliği ile dava süreci olmadan mirasın paylaşılmasını istediğinden miras paylaşım sözleşmesinin hükümlerini düzenlerken mirasçılara kolaylıklar sunmuştur. Örneğin, mirasçılar terekenin tamamı üzerinde sözleşme yapmak zorunda değildir. Dilerlerse terekede bulunan tek bir mal varlığı için miras paylaşım sözleşmesi yapabilirler. Buna ek olarak mirasçılar illaki yazılı paylaşma sözleşmesi yapmak durumunda da değildir. Birtakım mal varlığı için elden paylaşım sözleşmesi yapabilirler. Mirasçılar genellikle dava yoluyla mirasın paylaşılmasını tercih ettiğinden kanun koyucunun bu kolaylıkları sunmuştur. Bu durum yargı sisteminde iş yükünün artmasına, yargı kararından memnun olmayan mirasçılar arasında uzun süreli kırgınlıklara ya da daha elim durumlara sebebiyet vermektedir. Kanun koyucu bu nedenle mirasın paylaşımında, mirasçıların sulh yoluyla oy birliği ile hareket etmesini amaçlamakta ve buna uygun olarak pratik ve çözüm odaklı hükümler öngörmektedir. Ayrıca mirasçıların sözleşmeyi yaparken oy birliği ve eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorunda olmaları da kanun koyucunun aynı menfaati koruması nedeniyledir. Dolayısıyla mirasçıların bir arada hareket edip miras ortaklığını kendi aralarında paylaşmaları kanun koyucu için önceliklidir.

Miras paylaşım sözleşmesinde mirasçıların hep birlikte sözleşmeye katılması gerekir. Mirasçılardan birisi dahi sözleşmeye katılmazsa sözleşme geçersiz olur. Miras paylaşım sözleşmesinin tüm tereke üzerinde yapılması zorunlu değildir. Terekenin bir kısmı üzerinden de miras paylaşım sözleşmesi yapılabilir. Bu sözleşme, mirasın açılmasından önce veya sonra yapılabilir. Mirasın açılmasından önce yapılan paylaşma sözleşmesinin tarafları, muhtemel olarak mirasçı olması beklenen kişilerdir. Sözleşme konusunu ise daha tereke mevcut olmadığından olması beklenen bir hak oluşturur. Miras paylaşım sözleşmesi mirasın açılmasından önce yapılırsa

mirasbırakanın ölümünden sonra sözleşmeye taraf olan kişilerden biri dahi mirasçı olmadığında yapılan sözleşme geçersiz olacaktır. Mirasın açılmasından sonra yapılan paylaşma sözleşmesi kendi içinde ikiye ayrılır. Bunlar elden ve yazılı olarak yapılan paylaşma sözleşmeleridir. Elden mirasın paylaşımı sözleşmesinin geçerli olarak kurulabilmesi için sözleşmenin yapıldığı anda ifasının da gerçekleşmesi gerekir. Sözleşmenin taahhüt ve tasarruf aşaması aynı anda gerçekleşmektedir. Elden miras paylaşım sözleşmesinin karakteristik özelliğinin bu olmasından dolayı sözleşmenin konusunu tüm mal varlığı değerleri oluşturmaz. Taşınmazlar elden paylaşım sözleşmesine konu olamaz. Miras paylaşım sözleşmesi niteliği itibari ile borçlandırıcı bir işlemdir. Bu açıdan sözleşmenin kurulması, geçerliliği, ifa edilişi ve sona ermesi borçlar hukuku genel hükümlerine göre yapılmaktadır. Miras paylaşım sözleşmesinin sona ermesi ile sözleşmenin taraflarını oluşturan mirasçıların birbirlerine karşı sorumluluğu, Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen satım hükümlerine göre oluşur. Mirasçılar ayıp ve zapt açısından birbirilerine karşı mesul olacaklardır. Bu durumda, Türk Medeni Kanunu madde 679'da mirasçıların birbirlerine karşı satım hükümlerine göre sorumlu olacakları açıkça belirtilmiştir.

KAYNAKÇA

AKINTÜRK, Turgut/ ATEŞ, Derya, Borçlar ***Hukuku: Genel Hükümler***, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2019.

AKKUŞ, Sabahattin, ***"Tapu Sicilinde Miras Paylaşım Problemleri"***, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2013.

ALTAN, Neslihan, ***"Bağışlamanın Ortadan Kalkması",*** Yaşar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2021.

ANTALYA, O. Gökhan/ SAĞLAM, İpek, ***Miras Hukuku,*** 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

ANTALYA, O. Gökhan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/1 Temel Kavramlar Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri,*** 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Kısaltma: ANTALYA, Borçlar)

ANTALYA, O. Gökhan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/2 Temel Kavramlar Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri,*** 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Kısaltma: ANTALYA, Borçlar- 2)

ANTALYA, O. Gökhan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt V/3 Temel Kavramlar Sözleşmeden Doğan Borç İlişkileri,*** 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019. (Kısaltma: ANTALYA, Borçlar- 3)

ANTALYA, O. Gökhan, "Geçerlilik Şekline Aykırılığın Yaptırımı ve Sınırları", ***Yargıtay Dergisi***, Ankara 1992, C. 18, S. 3, s. 365 – 395.

ARAL, Fahrettin, T***ürk Medeni Hukukunda Mirasın Taksimi Davası***, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1979.

ARAL, Fahrettin/ AYRANCI, Hasan, ***Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri***, 15. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.

ARAT, Ayşe, "Medeni Kanunumuza Göre Kişi Topluluklarının Mirasçılığı", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi***, 2016, Malatya, C. 5, S. 2, s. 99-122.

AVCI, Özgür, ***Mirasın Mahkeme Kararıyla Paylaşılması***, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2014.

AYAN, Mehmet, ***Miras Hukuku***, 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020. (Kısaltma: AYAN, Miras)

AYAN, Mehmet, ***Borçlar Hukuku: Genel Hükümler***, Adalet Yayınevi, Ankara 2020. (Kısaltma: AYAN, Borçlar)

AYBAY, Aybay, ***Miras Hukuku Dersleri***, Maltepe Üniversitesi, İstanbul, 2002.

AYDOĞDU, Murat/ NALAN, ***Kahveci, Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Sözleşmeler Hukuku***, 5. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

BAŞPINAR, Veysel, ***Borç Sözleşmelerinin Kısmî Butlanı***, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1998.

BELEN, İbrahim, "***Şartlı ve Mükellefiyetli Bağışlama***", Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.

BOYDAK, Alptekin Burak, "***Türk Hukukunda Yasal Danışmanlık Kurumu***", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.

BUYRUKÇU, Ömer, "***Türk Borçlar Hukuku'nda Bozma Sözleşmesi (İkale)***", Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya 2020.

ÇABRİ, Sezer, ***Miras Hukuku Şerhi (TMK m. 495 – 574),*** On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.

DEMİR, Bahadır, "6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında Doğrudan Temsil Müessesesi", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2016, C. 6, S. 1, s. 249-278.

DURAL, Mustafa/ ÖZ, Turgut, ***Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku,*** Filiz Kitabevi, İstanbul, 2019.

ER KIDAK, Tansu, "***Türk Medeni Kanunu'na Göre Velayetin Belirlenmesi***", Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2021.

ERDOĞAN, İhsan, "Hukuki Muamelelerde Şekle Aykırılığın Sonuçları", ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Ankara, 1997, C. 1, S. 1, s. 114 – 123.

EREN, Fikret/ BAŞPINAR, Veysel, ***Toprak Hukuku***, Savaş Yayınevi, 5. Baskı, Ankara, 2017.

EREN, Fikret/ YÜCER AKTÜRK, İpek, ***Türk Miras Hukuku,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

EREN, Fikret, ***Borçlar Hukuku: Genel Hükümler,*** Yetkin Yayınları, Ankara 2021. (Kısaltma: EREN, Genel)

EREN, Fikret, ***Borçlar Hukuku Özel Hükümler***, Yetkin Yayınları, Ankara, 2020. (Kısaltma: EREN, Özel)

ERGÜN, Halit, "Türk Borçlar Hukukunda Yetkisiz Temsil Halleri ve Sonuçları", ***Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi***, KAYSERİ, 2016, C. 11, S. 1, s. 271-289.

ERGÜNE, Mehmet Serkan, "Terekedeki Münferit Mallar İçin Kısmi Paylaşma Davası Açma İmkânının Değerlendirilmesi", ***Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi,*** İstanbul, 2016, C. 22, S. 3, s. 1063-1085.

ESMER, Simge, "***Türk Hukukunda İkale Sözleşmesi***", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.

FURRER, Andreas/ MULLER – CHEN, Markus/ ÇETİNER, Bilgehan, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler***, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2022.

GENÇ ARIDEMİR, Arzu, ***Mirasın Açılmasından Sonra Yapılan Miras Payının Devri Sözleşmesi,*** On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012.

GENÇCAN, Ömer Uğur, ***Miras Hukuku***, 5. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2021.

GEZDER, Ümit, "Mirasın Paylaşılmasında Aile Konutunun ve Ev Eşyasının Sağ Kalan Eşe Özgülenmesi", ***İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası***, İstanbul, 2007, C. LXV, S. 2, s. 237 – 252.

GÜLGÜN DALKILIÇ, Nesibe, ***Mirasın Paylaşılmasından Sonra Mirasçıların Müteselsil Sorumluluğu,*** Turhan Kitabevi, Ankara, 2017.

GÜNAY, Erhan, ***"Yargıtay Kararları Eşiğinde Miras Paylaşım Davaları",*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.

HATEMİ, Hüseyin, ***Miras Hukuku***, 7. Baskı. Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.

HELVACI, İlhan, "***Türk Medeni Kanunu'na Göre Mirasın Reddi***", Filiz Kitapevi, İstanbul, 2014.

HELVACI, Serap, "***Gerçek Kişiler***", 9. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2021.

HENDEM, Burcu, "***Senetlerin İspat ve Geçerlilik Şekli***", Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2017.

İMRE, Zahit/ ERMAN, Hasan, ***Miras Hukuku: Yasal Mirasçılık, Ölüme Bağlı Tasarruflar, Mirasın Geçmesi, Mirasın Taksimi,*** 15. Basım, Der Yayınları, İstanbul, 2018.

İNAN, Ali Naim/ ERTAŞ, Şeref/ ALBAŞ, Hakan, ***Miras Hukuku***, 10. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2019.

KAÇAK, Nazif, ***Yeni İçtihatlarla Yeni Miras Hukuku,*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2006.

KAPANCI, Berk K., "Türk Borçlar Kanunu'nun 14. Maddesinin Öngördüğü Yeni Şekil Düzenlemesinin Getirdikleri", ***Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi***, İstanbul, 2012, C. 18, S. 1, s. 403-430.

KARABEL, Emine Gökçe, "***Yazılı Şekil Şartı***", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2015.

KARABULUT, Muhammet Fethi, "***Mirasın Açılmasından Önce Yapılan Miras Hakkının Devri Sözleşmesi***", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2020.

KARLI, İbrahim, ***"Paylaşmaya Kadar Miras Ortaklığının Hukuki Durumu",*** Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2016.

KILIÇ, Mehmet, "Türk Hukukunda Mirasın Resmi Tasfiyesi", **AÜHFD**, Ankara, 2013, C. 62, S. 3, s. 761 – 817.

KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Borçlar Hukuku: Genel Hükümler,*** Turhan Kitabevi, Ankara, 2018. (Kısaltma: KILIÇOĞLU, Borçlar)

KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Borçlar Hukuku: Özel Hükümler,*** Turhan Kitabevi, Ankara, 2022. (Kısaltma: KILIÇOĞLU, Borçlar Özel)

KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Miras Taksim Sözleşmesi,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 1989. (Kısaltma: KILIÇOĞLU, Taksim)

KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Medeni Kanun'umuzun Aile Miras Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler***, Turhan Kitabevi, Ankara, 2014. (Kısaltma: KILIÇOĞLU, Yenilikler)

KILIÇOĞLU, M. Ahmet, ***Miras Hukuku***, 7. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018. (Kısaltma: KILIÇOĞLU, Miras)

KOCAAĞA, Köksal, "Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisinin Hukuki Niteliği", ***Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Ankara, 2002, C. 6, S. 2, s. 1 – 28.

KURT, Ekrem, " Motorlu Araç Mülkiyetinin Devri, Tescili ve Harici Devirler Transfer and Regıstratıon of Motor Vehicle Ownership and the Defect of Form", ***Yaşar Üniversitesi E-Dergisi***, İzmir, 2013, C. 8, S. Özel, s. 1857-1930.

KUTLUAY, Ezgi, "***Bağışlama Sözleşmesi***", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2016.

KÜÇÜKAYDIN, Aslı Emine, "MİRASCI ATAMA (APPOINTMENT OF AN HEIR)", ***İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası***, İstanbul, 2017, C. 75, S. 1, s. 431 – 452.

MAMÜK, Damla, "Mirasın Paylaşılmasında Mirasçıların İrade Özgürlüğü ve Bu Özgürlüğün İstisnaları", ***Ankara Barosu Dergisi***, Ankara, 2013, S. 2, s. 315 – 330.

NOMER, Haluk Nami, ***Borçlar Hukuku Genel Hükümler***, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2018.

OĞUZMAN, M. Kemal/ ÖZ, M. Turgut, ***Borçlar Hukuku: Genel Hükümler,*** 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2022.

OĞUZMAN, Kemal/ SELİÇİ, Özer/ OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, ***Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler),*** 14. Baskı, Filiz Kitapevi, İstanbul, 2014.

OKTAY, Saibe, "İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşluklarının Tamamlanması", ***Journal of Istanbul University Law Faculty***, İstanbul, 2011, C. 55, S. 1-2, s. 263-296.

ORUÇ, Murat, "***Miras Ortaklığı Temsilcisi***", On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.

OZANEMRE YAYLA, Hatice Tolunay, ***Mirasın Paylaşılması***, Turhan Kitabevi, Ankara 2011. (Kısaltma: OZANEMRE YAYLA, Miras)

OZANEMRE YAYLA, Hatice Tolunay, "Mirasçıların Paylaşma Konusu Mallara İlişkin Ayıba Karşı Tekeffül Sorumlulukları", ***Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi***, Ankara, 2016, C. 1, S. 1, s. 13 – 33.

ÖZAKMAN, Cumhur, ***Miras Payının Devrine İlişkin Sözleşmeler***, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, 1984.

ÖZDEMİR, Hayrunnisa, "Mirasçıların Murisin Borçlarından Dolayı Sorumluluğu", ***EÜHFD***, Kayseri, 2012, C. 16, S. 1 -2, s. 191 – 223.

ÖZER DENİZ, Miray, "Mirasın Paylaşılması Sözleşmesi ve Bunun Arabuluculuk Bakımından Değerlendirilmesi", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2020, C. 11, S. 1, s. 26 – 38.

ÖZTAN, Bilge, ***Miras Hukuku: Tablolar ve Örneklerle***, 12. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2021.

ÖZUĞUR, Ali İhsan, ***Türk Medeni Kanunundan Önce ve Sonra Miras Hukuku,*** 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016.

REMZİ, Mehmet/ AYDIN, Sezer/ ISPARTALI, Murat, ***Borçlar Hukuku Özel Hükümler,*** 9. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.

SARI FİDAN, Özlem, "Mirasçılık Sıfatını Kaybedenlerin Miras Ortaklığı ile İlişkileri", ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Ankara, 2015, C. 19, S. 2, s. 149 – 164. (Kısaltma: SARI FİDAN, Mirasçılık Sıfatı)

SARI FİDAN, Özlem, "***Miras Ortaklığı***", Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.

SAPANOĞLU, Süleyman, ***Miras Paylaşma ve Miras Payının Devri Sözleşmeleri,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2011.

SEROZAN, Rona/ ENGİN, Baki İlkay, ***Miras Hukuku,*** Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.

SEROZAN, Rona/ BAYSAL, Başak/ SANLI, Kerem Cem, ***Borçlar Hukuku Genel Bölüm İfa- İfa Engelleri – Haksız Zenginleşme,*** 8. Baskı, On iki levha Yayıncılık, İstanbul, 2022.

ŞEKER BARDAKCI, Makbule Elif, "***Mirasçıların Mirasbırakanın Borçlarından Sorumluluğu***", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.

ŞİŞKO, Deniz, ***"Türk Hukukunda Mirasın Paylaşılması Davası"***, İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.

TAŞATAN, Caner, "Türk Medeni Kanunu'na Göre Mirasçı Atama", ***İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Malatya, 2019, C. 10, S. 1, s. 40-49.

TAT, Orkun, "***Türk Medeni Kanunu'nda Yasal Danışmanlık***", Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2017.

TEKELİOĞLU, Numan, ***Miras Paylaşım Sözleşmesi,*** Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

TOPUZ, Gökçen/ TOPUZ, Seçkin, "Miras Ortaklığında Mirasçıların Dava Arkadaşlığı", ***Ankara Barosu Dergisi,*** Ankara, 2008, C. 66, S. 3, s. 60 – 67.

TÜREL ,Ege, "Roma Hukukundan Günümüze Hukuki Sebep ve Sinallagma İlişkisi", ***Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi***, 2017, İstanbul, C. 23, S. 3, s. 365 - 393.

TÜRK, Ersin, "***İfa İle Geçerlilik Kazanan Sözleşmeler",*** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.

ÜNLÜTEPE, Mustafa, "Yazılı Paylaşma Sözleşmesine Dayalı Olarak Mirasın Paylaşılması", ***Legal Hukuk Dergisi***, 2019, C. 17, S. 195, s. 1201-1234.

VON TUHR, Andreas (Çev: Cevat Edege), ***Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı***, Cilt: 1-2, Ankara 1985.

YAKUPOĞLU, Sekine Derya, ***"Olumlu Miras Sözleşmesi ve Bağlayıcılık Sorunu"***, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2019.

YAVUZ, Nihat, Vekilin; Müvekkil Adına veya Hesabına Bizzat Kendisi İle İşlem Yapabilmesi (Kendisiyle Sözleşme Yapması) ve Sözleşmenin İki Tarafını Temsil Edebilmesi (Çifte Temsil) Sorunu, ***Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** C. XII, Y. 2008, Sa. 1-2 s. 1301-1302. (Kısaltma: YAVUZ, Teslim)

YAVUZ, Cevdet, Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2022.

YAZICI, Ayşe Nur Merve, ***"Türk Hukukunda Miras Ortaklığının Paylaşmadan Önceki Durumu"***, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2017.

YAZICI, Abdurrahman, ***Miras Hukuku Terimleri Sözlüğü***, Fecr Yayınları, Ankara 2018.

YELDAN, Ali, "***Bağışlamadan Dönme***", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2002.

YILMAZ, Süleyman/ İŞGÜZAR, Hasan/ DEMİR, Mehmet, ***Miras Hukuku,*** Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

ZORLU, Süheyla, “Mirasın Açılmasından Önce Yapılan Sözleşmeler”, ***Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,*** Konya 2014, C. 22, S. 2, s. 107-129.